דבר

יום ראשון, ט"ז בשבט תשמ"ז, 15 בפברואר 1987 ● גליון 19043

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- בשם מי ידבר שמיר / יוסי מלמן
- מעצרים וחומר חסוי / נתן רועי
- מדוע הם נכשלים / יורם פרי
- חלונות מעוברדים היטב / אמיר אורן
- יהודים מנגנים ואגנר ייצוגי / יהודה כהן
- ספורט מורחב (עמ' 9–10); רפואה ומדע (11); בידור (12)

מזג האויר

בהיר עד מעונן חלקית. עדיין חם מהרגיל.
הטמפרטורות: ירושלים: 8–20; רמת־הגולן: 9–21; צפת: 7–16; חיפה: 12–23; טבריה: 10–25; נצרת: 9–20; עפולה: 7–22; שומרון: 9–20; תל־אביב: 11–22; לוד: 9–24; יריחו: 11–26; עזה: 11–22; באר־שבע: 8–25; אילת: 12–25.

בתי־החולים ומוסדות קופ"ח מושבתים מהבוקר עקב שביתת העובדים העלולה להימשך שבוע

אין ניתוחים, אין אוכל לחולים, אין חומרים סטריליים, אין חימום וקירור, אין נקיון – רק שירותי חירום

מאת רבקה הרניש, סופרת „דבר"

בכל בתי־החולים של קופת־חולים הכללית אין מהבוקר ניתוחים מתוכננים, אין חומרים סטריליים, אין אוכל לחולים, אין חימום וקירור, אין שירותי כביסה ונקיון וגם לא קבלה ושחרור של חולים. במרפאות קהילתיות ובמוסדות אחרים של קופ"ח תושבת כליל העבודה המשרדית בהעדרות הפקידים. השביתה, שהכריז ארגון עובדי קופת־חולים כתביעה ל„תוספת כפיים", נקבעה בתחילה ל־48 שעות, אך הבוקר מתכנסת מזכירות הארגון ולסופרת „דבר" נודע, כי על סדר היום תעמוד אפשרות הארכת משך השביתה לכל השבוע.

בשביתה משתתפים עובדי המינהל והמשק, כוחות העזר, טכנאים והנדסאים ובבתי־החולים יעבדו, למעשה, הרופאים והאחיות בלבד. במצב זה קרא אתמול דובר קופת־חולים דוד תגר לכל משפחות המאושפזים לבוא ולעזור בהגשת השירותים הדרושים.

הדובר אמר, כי הנהלת קופת־חולים אינה יכולה להיענות

(המשך בעמ' 2)

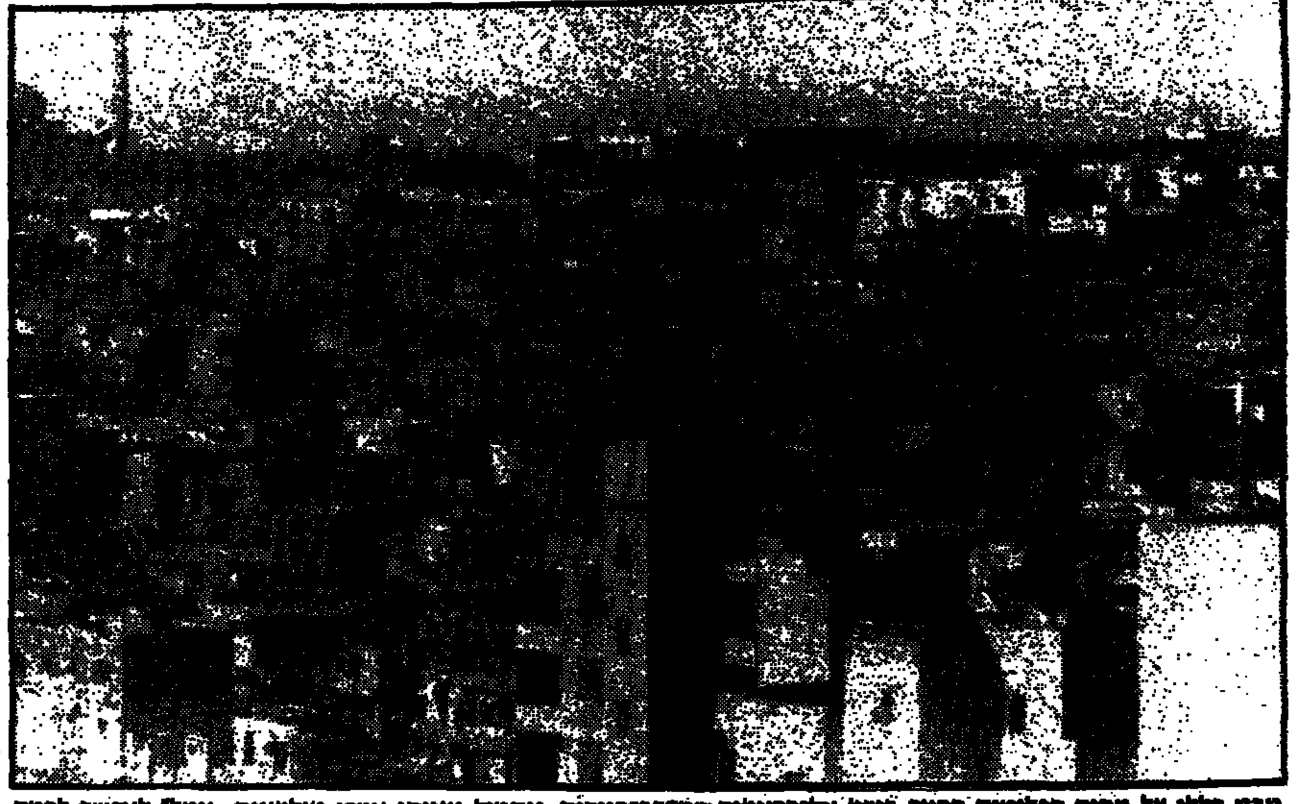

מבט כללי על מחנה הפליטים הנצור בורג' אל־בראג'נה במערב־ביירות. אתמול נאותו אנשי מיליציית „אמל" לאפשר לכמה נשים, ילדים וזקנים לצאת את המחנה, וכן התירו לאו"ם להכניס לתוכו משלוח של מצרכי מזון ותרופות. (צילום: א.פ.)

שמיר יוצא הלילה לארה"ב כשברקע – משבר הוועידה

המערך לא יעלה את הנושא בממשלה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של „דבר"

על רקע משבר הוועידה הבין־לאומית בין המערך לליכוד, תדון הממשלה הבוקר בנסיעתו של ראש הממשלה יצחק שמיר לארה"ב.

במערך החליטו להעלות את נושא הוועידה הבין־לאומית בישיבה הבוקר, אלא אם הוא יועלה על־ידי ראש הממשלה או שר אחר מהליכוד.

ראש הממשלה יוצא בחצות לביקור רשמי בארה"ב, ביקור ראשון מאז הרוטאציה על־פי הזמנתו של הנשיא רייגן. בשלושת ימי שיחותיו בוואשינגטון הוא ייפגש גם עם סגן הנשיא ג'ורג' בוש, עם שר החוץ ג'ורג' שולץ ועם שר ההגנה קספר ויינברגר.

לקראת הביקור אמר יצחק שמיר, כי יסביר לראשי הממשל בארה"ב את עמדתו, כי אין צורך בכינוסה של ועידה בין־לאומית לשלום במזרח־התיכון, שכן ועידה כזו, בהשתתפות ברה"מ וסין, תכפה את עמדותיה על ישראל ותדרוש נסיגה מוחלטת לגבולות 67' והקמת מדינה פלשתינית.

נושאים אחרים שיועלו במהלך הביקור הם בעיית משלוחי הנשק לאיראן וכן קשרי ישראל עם דרום־אפריקה ונושאי כלכלה במשק. לקראת צאתו הביע ראש הממשלה את בטחונו, כי ביקורו יוסיף נדבך ליחסים ההדוקים בין שתי המדינות ויחזק את הקשרים האסטרטגיים עם ארה"ב.

אם פלשתינית וילדה עוזבים את מחנה הפליטים הנצור עדיין בורג' אל־בראג'נה במערב־ביירות. (צילום: א.פ.)

רבין נפגש לשיחה נוספת עם דרורי

מאת טלי ליפקין־שחק (?), הסופרת הצבאית של „דבר"

שר הבטחון יצחק רבין נפגש ביום ו' בצהריים לשיחה נוספת עם סגן הרמטכ"ל אמיר דרורי, לבקשת האחרון. דרורי התרעם על הדיווחים המגמתיים, שהתפרסמו אחרי פגישתו הראשונה עם שר הבטחון ביום ה'.

במהלך הפגישה הראשונה עמד השר רבין על החומרה הרבה בה הוא רואה את התבטאויותיו של דרורי, לגבי התהליך שקדם לבחירת הרמטכ"ל הבא והסכנה לבטחון המדינה שיש בחלק מהשלכותיו של התהליך הזה. בפגישתם השניה, ביום ששי, הטעים דרורי, כי בפרסומים, כאילו נזף בו שר הבטחון והסילוף הדברים שאמר, טמונה הזדמנות לצדקת טיעונו, בדבר הגורמים שהסבו מרכיבים בתהליך ובהם הזרמת אינפורמציה בלתי נכונה ומגמתית.

שר הבטחון הבהיר לאלוף אמיר דרורי, כי הפרסומים בעקבות הפגישה ביניהם ביום ה' לא היו על דעתו או בידיעתו ואישר, כי אכן יש להסביר, שדרורי לא ננזף על־ידו. נזיפה היא הליך משפטי מובהק, שאיננו ממין העניין שעלה בשיחה ביניהם.

חסיון לזהות הכומר שנעצר בגשר אלנבי

מאת אריאל בן־עמי (?), סופר „דבר"

שופטת השלום בירושלים, וקסלר הוציאה בליל שבת צו איסור פרסום, על זהותו של איש כמורה, שנעצר ביום ו' אחר־הצהריים בגשר אלנבי. בליל שבת, סמוך לשעה 10.00 בלילה הועברה הודעה לאמצעי התקשורת, כי צו איסור הפרסום ניתן שעה קלה קודם לכן.

בצו נאסר לפרסם את זהותו של הכומר וכן את המעשה הפלילי המיוחס לו בגשר אלנבי, בשעה שנעצר. יחד אתו נעצרו אדם נוסף.

סופר „דבר" מציין, כי למעצרו של הכומר אין קשר לפרשת הממונה על מחוז ירושלים רפי לוי.

ברי כורך שחרור הנווט בשחרור החטופים – אך ה„ג'יהאד" מעכב

ביירות (רויטר). – מנהיג „אמל" נביה ברי אמר אתמול, כי ישחרר את הנווט הישראלי השבוי רק אם ישחררו החוטפים בביירות את ארבעת האמריקאים שבידיהם.

„אני עומד על כך שארבעת בני הערובה ישוחררו, ואני מוכן להחליף את הנווט תמורת הפלשתינאים והלבנונים", הוא אמר במסיבת עיתונאים שנערכה בדמשק. כשנשאל מה עלה בגורלם של כמה יהודים לבנונים נעדרים שנחטפו כפי הנראה, הוא אמר: „אני יכול לתת לכם את הכסף שיש לי בכיסי. אך אין אני יכול לתת לכם מה שיש בכיסים של אחרים. הצעתי חלה על הנווט, והישראלים חייבים לקבל אותה כפי שהיא".

ברי אמר עוד, שאם ישלח לו ארגון „הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין" רשימה של פלשתינים הכלואים בישראל, הוא ישגה ל„צלב האדום הבין־לאומי" ויבקשו לפתוח במגעים לשם עריכת עיסקת חליפין.

ביום ו' חלה תפנית מפתיעה בעמדת ארגון „הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין", והוא הודיע כי הוא החליט להימנע לפי שעה מכל משא ומתן לשחרור ארבעת בני־הערובה המוחזקים בידיו. בהודעת הארגון שנמסרה לסוכנות ידיעות מערבית בביירות נאמר, כי השעה את כוונתו להוציא להורג את בני־הערובה שבידיו נוכח „העקשנות של הממשל האמריקאי". בהודעה הכתובה בכתב יד נאמר להלן: „אנו מנהלים משא־ומתן באמצעות לוע הרובה של המהפכנים שלנו, שעלו על־ידי מלחמת הקודש, כל הצעה מצדנו. תיקפא אחת של החלפת שבויים בעתות מלחמה".

בתגובה על הודעת הארגון אמר אתמול ברי: „הם הכניסו את המשא־ומתן למקרר, אבל אני עומד על הצעתי ולא אקבל כל עיסקת חליפין שלא תכלול את שחרורם של הארבעה".

אתמול פרסמה קבוצת „הג'יהאד האיסלאמי", שמאחרי שמה מסתתר ארגון „חיזבאללה" עצמו, הודעה ובה הכחשה לטענה כי היא האחראית לחטיפתו של ז'אן עובייד, אחד מעוזריו לשעבר של נשיא לבנון אמין ג'מאייל.

להודעת הארגון צורפה תמונתו של בן הערובה האמריקאי קרי אנדרסון, אמצעי זיהוי להודעות הארגון שעליו הוא עומד כדי למנוע הפצת הודעות בשמו.

ז'אן עובייד, איש עסקים לבנוני נוצרי הידוע בקשריו ההדוקים עם סוריה, נחטף לפני ארבעה ימים במערב ביירות. את האחריות לחטיפת עובייד ייחסה ל„ג'יהאד האיסלאמי" תחנת השידור הנוצרית „קול לבנון".

הוסר המצור מעל רשידייה

אתמול בלילה הודיע ארגון „אמל", כי הוסר המצור מעל מחנה הפליטים רשידייה שמדרום לצור. הדבר נעשה, לדברי הארגון, לרגל ביקור שליח של האייתוללה חומייני בלבנון ועל פי הדרישה של מנהיג „אמל" נביה ברי.

שוטרים בלבוש אזרחי עוצרים את בוריס בינגן (במרכז), בנו של אסיר ציון יוסף בינגן, במהלך הפגנה שנערכה ביום ה' במדרחוב ארבאט שבמרכז מוסקווה במחאה על המשך מאסרו של יוסף בינגן. למחרת ההפגנה הובא בוריס לפני שופט ונידון למאסר של שבועיים. אתמול פנתה אינה בינגן למיכאיל גורבאצ'וב, לאנדריי גרומיקו ולתובע הכללי בברה"מ וביקשה לעיין מחדש במשפטו של בעלה. (צילום: א.פ.)

ועדת קלינגהופר תמליץ להלאים את בנק לאומי

מאת יואב יצחק, סופר „דבר" לענייני כלכלה

יו"ר בל"ל הדיר מאיר תת ירכז את הפעילות הבין־לאומית של בנק לאומי; מנכ"ל הבנק צדיק בינו ירכז את הפעילות של הבנק בארץ. זוהי חלוקת התפקידים המסתמנת עתה בין צדיק לבין תת, כפי שנודע ל„דבר".

נודע, כי בשיחות שקיימו השניים בשבוע שחלף, הוסכם, כי צדיק בינו ימקד בשלב הראשון את פעילותו בפעילות המקומית של בנק לאומי, וזאת, כדי להשיב את יחסי העבודה התקינים בבנק, לאחד את העובדים סביב ההנהלה החדשה ולנסות לשפר את הדימוי הציבורי של הבנק. תת ימקד את פעילותו בעסקיו הבין־לאומיים של בנק לאומי ויעשה לשם כך חפיפה עם היו"ר היוצא של בל"ל, אלי הורביץ.

עוד נודע, כי ועדת הנס קלינגהופר, שמונתה בשיאה של פרשת יפת, מטעם מועצת אוצר התיישבות היהודים (או.ה.י.) תגיש בתוך כשבועיים את המלצותיה. הוועדה תמליץ לקיים פיקוח שוטף על פעילות בנק לאומי, ובמקביל להוציא את בנק לאומי משליטתם, לידי הממשלה.

ילדה בת 11 התאבדה במושב גאולים בשרון

(עט). – ילדה בת 11, תלמידת כיתה ה' ממושב גאולים שליד נתניה, התאבדה בשבת בחצר ביתה.

סמוך לשעה 4.00 אחר־הצהריים מצאו אותה בני דודה בחצר ותכל כרוך סביב צווארה.

בני המשפחה הזעיקו את מגן־דוד־אדום, וצוות טיפול נמרץ ניסה לבצע החייאה בילדה יותר ממחצית השעה. לבסוף לא נותר אלא לקבוע את מותה. גופתה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

דובר משטרת מרחב השרון, פקד עמנואל מילר, מסר לכתב עת"ם, כי מדובר במעשה התאבדות, ומחקירה ראשונית של המשטרה עולה כי אין חשד למעשה פלילי.

במושב גאולים שרר מתח רב בעקבות פרסום הידיעה. זעם ועויינות הופנו כלפי עתונאים שביקשו לברר את נסיבות מותה הטראגי של הילדה.

כפי שנודע לכתבת עת"ם, היתה הילדה שרויה במשבר חמור עקב גירושי הוריה לפני כשנתיים. היא התגוררה אצל אמה יחד עם אחותה בת ה־15. בעקבות מות סבתה, הרבתה לאחרונה לדבר על מוות.

הפגנת המונים ברחבת מסגד „אל־אקצה" בהר הבית ביום ו'. (צילום: יצחק הררי)

סוף־שבוע של הפגנות ביו"ש ובגולן: 8 שוטרים נפצעו – 11 דרוזים נעצרו

מאת שמעון ויים ודני רובינשטיין, סופרי „דבר"

שמונה שוטרים נפצעו ו־11 דרוזים נעצרו במהלך הפגנות והתפרעויות אלימות, שהיו אתמול בכפרי הדרוזים בצפון הגולן. מן המשטרה נמסר, כי צפויים מעצרים נוספים של תושבים דרוזים, החשודים בארגון ההפגנות וההשתתפות בהן.

ההתפרעויות וההפגנות החלו אתמול בבוקר, על רקע כוונתם של הדרוזים מכפרי צפון הגולן, לערוך טקס הסרת הלוט מפסל שבנו, לאחרונה, לזכרו של סולטאן אל־אטרש, מנהיג הדרוזים בסוריה, ולנצלו לעריכת הפגנה אנטי־ישראלית, לציון מלאות חמש שנים לדרישת משרד הפנים להעניק תעודות זהות ישראליות לדרוזים ולרגל יום העצמאות הסורי.

משטרת מרחב הגליל נערכה מבעוד מועד לקדם כל התפתחות אלימה. אתמול בבוקר התאספו כמה מאות דרוזים בקרבת הפסל במרכז מג'דל שמס והחלו לצעוד בחוצות הכפר, תוך שהם צועקים סיסמאות אנטי־ישראליות ופרו־סוריות. השוטרים, שהיו מצויידים באלות וגאז מדמיע, החלו לפזר את המפגינים תוך שהם נעזרים בפרשים ובכלי־רכב לפיזור הפגנות. במקום התפתחה תקרית, כאשר הדרוזים ידו אבנים, מקלות וברזלים לעבר השוטרים. כתוצאה מכך נפצעו שמונה שוטרים ונזקקו לטיפול רפואי.

לקראת שעות הצהריים התערבו מנהיגי דת ונכבדים דרוזים מהכפרים ועל־פי דרישת מפקד מרחב הגליל, נצ"מ יעקב גנות, שפיקד על כוחות המשטרה במקום, קראו למפגינים להירגע ולהתפזר. בשעות אחה"צ השתרר שקט בכפרים, אך המתיחות נמשכת. כוחות משטרה ומג"ב הוסיפו לפטרל בשעות הערב והלילה בכפרים מחשש לחידוש ההפגנות וכדי לשמור על השקט.

אתמול בבוקר הוציא אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, צו סגירה לאיזור "גבעת הצעקות", ליד מג'דל שמס, ממנו נוהגים הדרוזים לשוחח עם קרוביהם מצדו הסורי של הגבול. כמה עשרות דרוזים, שביקשו להגיע למקום, נעצרו על־ידי כוחות צה"ל ונדרשו לשוב לבתיהם.

סוף־שבוע של הפגנות עבר על יהודה ושומרון. באל־אקצה הביעו, ביום ששי, המתפללים הזדהות עם הפלשתינים במחנות דרום־ביירות ובמכללת חברון נעצרו 18 סטודנטים.

במכללת חברון לא התקיימו אתמול הלימודים והסטודנטים, שיצאו לרחובות הסמוכים, הציתו צמיגים והקימו מחסומי אבנים. כלי־רכב של צה"ל נרגמו וקצין נחבל. בתגובה הפעילו כוחות הבטחון גאז מדמיע

„הם נראו לי כשרים לגמרי"

אמר קברניט הספינה „מאריה אר" ששוחררה אתמול – לסופר „דבר"

מאת חן אבירן וטלי ליפקין (?), סופרי „דבר"

שמונה אנשי הצוות של הספינה „מאריה אר", שעל סיפונה נתפסו 50 מחבלים מארגון „פתח", שוחררו אתמול ממעצר והוחזרו למצרים דרך מסוף הגבול ברפיח. ספינתם נשארה בינתיים בארץ. קדמה לכך תקרית בלתי נעימה, כאשר השמונה הועברו עוד ביום ו' לרפיח, אולם לא ניתן היה להעבירם למצרים, משום שמלוויהם הישראלים שכחו להביא עמם את דרכוני המצרים. הקונסול המצרי בישראל עומר קינאוי סופה על תקרית זו באוזני סופר „דבר". כאשר „דבר" נפגש עם שמונת אנשי הצוות ביום ו', שעות ספורות לפני שהיו אמורים לצאת לארצם. השמונה נראה במצב רוח טוב. הם ציינו לשבח את היחס הטוב, לו זכו בארץ, בתקופת מעצרם.

קברניט הספינה יחיא אל־סייד סיפר, כי הספינה הפליגה ביום חמישי שעבר לקראת הצות. ב־6.00 לפנות בוקר, במרחק של 54 מיל מלארנקה, בדרך לגבל האלהה, שליד ביירות, הורתה להם ספינה של חיל־הים לעצור. הקפטן ורב־המלחים הורדו מהספינה, כשהם לבושים רק בבגדיהם התחתונים ובידיהם הדרכונים של שאר אנשי הצוות והנוסעים. „באו לא ידוע לי לאן לקחו אותנו. עברנו חקירות, אך אני יכול להבטיח לך, כי היחס כלפינו היה מצויין", אמר הקברניט. יחיא אל־סייד מפליג כבר חמש שנים על ספינות של חברת הספנות „סילבר קראון", שהפעילה את הספינה „מאריה אר". לדבריו, זו חברת ספנות קפריסאית, שבעליה בעבר היה ערבי בשם עלי רמאדי שהיה

(המשך בעמ' 2)

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים

הוועידה ה־12

הודעה מס' 2

לצירי הוועידה!

הוועידה ה־12 של הסתדרות הפקידים, עובדי המינהל והשירותים תתקיים בימים ג' וד' 24 – 25.2.87 במלון „רמדה רנסנס" רח' וולפסון 6 ירושלים.

יום ג' 24.2.87

11:00 פתיחת הוועידה

20.15 פתיחה חגיגית במעמד

נשיא המדינה מר חיים הרצוג.

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר.

יום ד' 25.2.87

08:00 המשך הדיונים

17:30 קבלת החלטות ונעילת הוועידה

הצירים מתבקשים להגיע למקום הוועידה החל משעה 9:00 בבוקר ולסיים את כל הסידורים עד שעה 10:30

הוועידה תתחיל בשעה 11:00 בדיוק. לבירור פרטים נוספים נא לפנות למזכירי החטיבות ולמרכזי הסיעות.

אלקנה לבקוביץ

יו"ר הוועדה המארגנת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

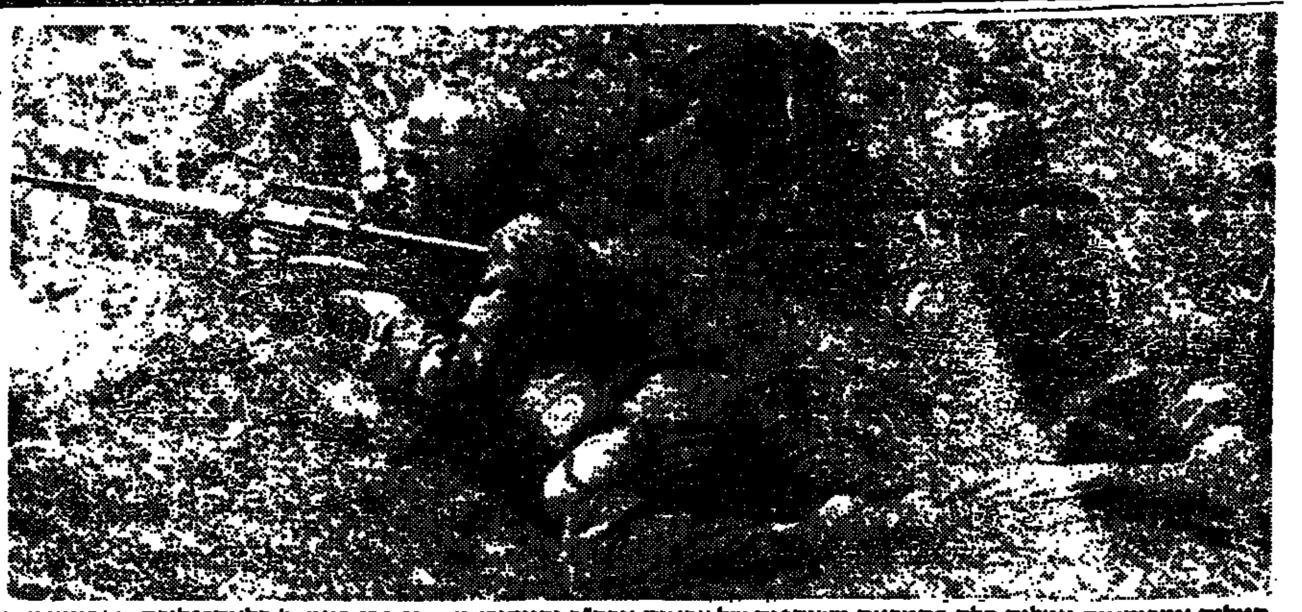

חיילים אמריקאים נוטלים חלק בתמרונים משותפים של צבאות ארה"ב והונדורס, שנפתחו ביום ה' בלאס־פלורס שבהונדורס ושעתידים להימשך 22 ימים. (צילום: א.פ.)

רבע מיליון נתמכים יקבלו תוספת־יוקר מקוצצת – מתריע מנכ"ל ביטוח לאומי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

„הסכם החבילה, הכולל עיקור חלקי של תוספת היוקר, גרם להפקרתם של כרבע מיליון מקבלי קצבאות מהמוסד לביטוח לאומי", קובע מנכ"ל המוסד מרדכי ציפורי, במסמך שהגיע לראשי ההסתדרות.

ציפורי מציין במסמך, שהממשלה, ההסתדרות והמעסיקים התעלמו בהסכם החבילה מציבור של כ־250,000 קשישים, אלמנות ונכים, החיים על קיצבת הביטוח הלאומי לבדה, ציבור זה יקבל תוספת יוקר מעוקרת.

בנוסף לאלה, כותב מנכ"ל הביטוח הלאומי, הוצאו ממעגל הזכאים לתוספת היוקר המלאה 250,000 קשישים ואלמנות אחרים, שאינם מוגדרים כמעוטי הכנסה, אך הכנסותיהם צנועות ורובם מצויים במחצית התחתונה של התפלגות ההכנסות במשק.

„מסמך ציפורי" מתריע על פגיעה ביכולתו של הביטוח הלאומי להגן על זכויות המבוטחים, מאחר שהחלטות, כגון הפחתת חלקו של המעביד מתשלום דמי הביטוח הלאומי (מ־10.25 אחוזים ל־3.2 אחוזים), נעשות בלא התייעצות עם הנהלת המוסד.

ציפורי מזהיר, שהקטנת הגבייה הישירה של המוסד לביטוח לאומי מן הציבור תגדיל את תלותו של המוסד בתקציבי המדינה ותגביר את הלחצים, הקיימים כבר היום, לשחוק את הקצבאות. המסמך הבוטה נדון בסוף השבוע שעבר בפורום פנימי של ראשי האגפים בוועד הפועל של ההסתדרות.

ארבעה מחבלים נהרגו בקרב עם כוח צה"ל ברצועת הבטחון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ארבעה מחבלים נהרגו אמש ליל שישי בידי כוח של צה"ל בהיתקלות שאירעה ליד הכפר מרבבא, כ־8 ק"מ מצפון לגבול ישראל. לכוחותינו אין נפגעים.

בכך מגיע מספר המחבלים שנהרגו בהיתקלויות עם צה"ל וצד"ל ברצועת הבטחון בחודש האחרון ל־46. עשרות מחבלים אחרים נפצעו.

ההיתקלות שלשום אירעה כאשר כוח צה"ל הבחין בארבעת המחבלים ופתח לעברם באש עזה. עם אור ראשון החלו סריקות בשטח, ובמהלכן נתגלו ארבעת ההרוגים ולידם רובי „קלאצ'ניקוב", מטען חומר נפץ במשקל כ־60 ק"ג, שני טילי „לאו" ותרמיל גדול ובו מוקשים נגד רכב.

התק"ם: הסיוע למרום־גולן לא ייפסק

דובר התק"ם, שלמה לשם הכחיש אתמול את הידיעה, כי קרן התק"ם החליטה להפסיק את הסיוע ולסגור את ההשכנות של קיבוץ מרום גולן בארגון הקניות של משקי הגליל העליון, שבו הוא חבר.

הדובר אמר, כי החלטה שכזו צריכה להתקבל ברמה התנועתית, על־ידי מרכז התנועה ולא על־ידי גורם משני, זה או אחר, בתנועה. יחד עם זאת אישר הדובר, כי מצבו של קיבוץ מרום גולן הוא חמור מאוד, אך לתק"ם אין כוונה לנטוש אותו.

מוקד הסכסוך מערך־ליכוד חוזר לנושא התקציב והסיוע

קאהיר (רויטר). – נשיא מצרים חוסני מובארק הורה אתמול על פיזור הפרלמנט המצרי ועל עריכת בחירות כלליות ב־6 באפריל, בעקבות תוצאות משאל עם שנערך ביום ה' שעבר ושבו הושג רוב עצום לצעד זה.

להודעת מובארק קדמה הודעת שר הפנים המצרי זאכי באדר על תוצאות משאל העם. לדבריו עברה ההצעה הנשיאותית ברוב של 88.9 אחוזים מ־14.1 מיליון קולות הבוחרים.

מובארק יזם את משאל העם כדי להשיג את תמיכת העם בחוק בחירות חדש שהועבר בדצמבר, לאחר שנמתחה ביקורת על חוק הבחירות הקודם. מפלגות אופוזיציה וחוגים משפטיים ביקרו את החוק הישן על שהקשה על מפלגות קטנות להתמודד בבחירות, בחייבו, בין היתר, את המתמודדים לעבור סף תמיכה של שמונה אחוזים. החוק החדש מהווה תשובה חלקית בלבד לבעייה זו ואינו קולע הנמכת הסף הנותר, הביקורות על הנשיא לא פסקה, לפיכך, לחלוטין.

כוונתו העיקרית של מובארק בעריכת משאל העם היתה, איפוא, להסיר כל ספק באשר לספכות הפרלמנט המצרי בטרם ישוב זה ויבחר אותו לתקופת כהונה נוספת באוקטובר.

חמש מפלגות האופוזיציה העיקריות במצרים, המתפלגות מבחינה אידיאולוגית לכל קשת ההשקפות שבין סוציאליזם לליברליזם שמרני, הסכימו תחילה להתאחד בגוף אחד כדי לעבור כך את מחסום שמונת האחוזים, אבל החבילה התפרקה כשמפלגת הואפד, היחידה מבין החמש שעלה בידיה להיכנס לפרלמנט היוצא, חזרה בה.

פוזרה הפגנת „כך" בבירה

(ע). – כוח גדול של משטרה ומשמר הגבול מנע אמש מאנשי תנועת „כך" לקיים הפגנה בלתי־חוקית ברחבת „המשביר" במרכז ירושלים נגד אפשרות של חילופי שבויים במחבלים.

המשטרה איפשרה עם זאת לח"כ מאיר כהנא ולכמה בני משפחות שכולות לעמוד במקום ובידיהם כרזות הקוראים „מוות למחבלים".

מאות הפגינו נגד הריסת מבנים היסטוריים בחדרה

(ע). – מאות מאנשי „החברה להגנת הטבע" ותושבי חדרה הפגינו בשבת, ט"ו בשבט, נגד הריסת בתים היסטוריים, זאת בעקבות הריסת כמה מבנים כאלה בעיר.

ההפגנה נערכה בשבת אחר־הצהריים בגן המייסדים, ונטלו בה חלק פרופ' זאב וילנאי יו"ר המועצה לשימור אתרים: הח"כים עדנה סולודר, אליעזר גרנות, יעקב שמאי, רן כהן ומאות מבני תנועות הנוער באיזור. המפגינים מחו נחרצות נגד כוונות העירייה להרוס אתרים היסטוריים בעלי חשיבות ומשמעות, והודיעו, כי בדעתם להעלות את הנושא בכנסת ואף לפנות לבית־הדין הגבוה לצדק.

יוסי פלדמן, מזכיר המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, ציין, כי הבתים שנהרסו בשבוע החולף בחדרה – בית צבי ובית גורביץ – הם מהמבנים היפים של העיר, ומטרת המפגינים היא למחות ולהתריע נגד הריסת מבנים נוספים בעיר. בית גורביץ, שנהרס, שימש מקום מיסתור במאורעות 1936, כאשר כל אוכלוסיית חדרה הסתתרה במרתף הבית, שהיה המבנה היחידי הבנוי מאבן. בית צבי שימש בית־הספר הראשון, שבו למדו עברית בחדרה.

שערים יציגים ליום 13.2.87

סל	1.6695
דולר ארה"ב	1.6123
מרק גרמני	0.8808
לירה שטרלינג	2.4454
פרנק צרפתי	0.2645
100 ינים יפניים	1.0435
פלורין הולנדי	0.7805
פרנק שווייצרי	1.0412
כתר שבדי	0.2470
כתר נורבגי	0.2295
כתר דני	0.2333
מרק פינלנדי	0.3530
דולר קנדי	1.1957
דולר אוסטרלי	1.0710
רנד דרום אפריקאי	0.7704
10 פרנקים בלגיים	0.4255
10 שילינגים אוסטריים	1.2518
1000 לירטות איטלקיות	1.2379
לירה אירית	2.5457
100 פזטות ספרדיות	1.2490
יחידת כספ"ר אירופית	1.8167
דינר ירדני	4.6757
10 לירות לבנוניות	0.1654
לירה מצרית	0.8465

שמיר לא יעלה נושא ייצור הלביא ביוזמתו

מאת אריה אריר, סופר „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר יביע תמיכה עקרונית בהמשך פרוייקט ה„לביא", אם יעלה הנושא בשיחותיו הצפויות השבוע בוואשינגטון. שמיר לא יעלה את הנושא ביוזמתו, אמר אמש מקור המקורב לראש־הממשלה, בתשובה על שאלת סופר „דבר".

המקור הדגיש, כי ראש־הממשלה יקבע את עמדתו המעשית בנושא ה„לביא", רק אחרי שמערכת הבטחון תשלים את בדיקת החלופות, שהציג הפנטאגון.

בתוך כך ממשיכים חוגים המתנגדים ל„לביא", להפיץ נתונים מגמתיים וחלקיים, על מהלך בדיקתן של החלופות. בין היתר הופצה השבוע טענה, כי כל „לביא" יעלה 80 מיליון דולר. מקור המעורה בבדיקת החלופות אמר אמש לסופר „דבר", כי מספר זה מתייחס למחיר חייו של המטוס, כלומר לעלותו לכל אורך חייו. לדעת התומכים בפרוייקט, נתון זה מוטה בהרבה כלפי מעלה. אולם גם כך יעלה ה„לביא", לכל אורך חייו, ב־20 מיליון דולר פחות מהחלופה הקרובה ביותר אליו – ה„פ־16".

הרצוג: דיון בחנינות אם השביתה תיפסק

מאת טובה צימוקי סופרת „דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג ידון בבקשות החנינה של אנשי ארגון הטרור היהודי אם וכאשר אוהדיהם יפסיקו את שביתתם. מלשכת הנשיא הבהירו בסוף השבוע, כי כל עוד שובתים תומכי האסירים מול בית ראש הממשלה וממלא־מקומו לא ידון הנשיא בבקשות לחנינה, להקלת עונש או לקיצובו. הנשיא הבהיר זאת עוד בתחילת השביתה, אך אנשי „גוש אמונים" המשיכו בשביתה.

לסופרת „דבר" נודע, כי במסגרת פגישות ושיחות לא רשמיות, שניהלו אנשי „הגוש" וחברי כנסת, המקורבים אליהם והתומכים בחנינה, עם הנשיא, הובהר להם כי על אנשי הגוש להפסיק את שביתתם לפני שהנשיא ידון בעניינם.

שמיר מגבש החלטתו ביחס למודחי השב"כ

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

ראש הממשלה יצחק שמיר ימסור בתוך ימים מספר את החלטתו באשר לה לריהביליטציה של שלושת מודחי השב"כ – ראובן חזק, רפי מלכה ופלג רדאי.

זאת בעקבות התייעצות שהתקיימה בשבוע שעבר בלשכת ראש הממשלה בהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, המשנה ליועץ המשפטי יהודית קרפ ומזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין.

חריש וקרפ תבעו משמיר, הממונה על השב"כ, להחזיר את השלושה לשירות או לשירות ממלכתי אחר ואם הדבר לא יתאפשר, תבעו להעניק לשלושה ריהביליטציה פומבית מוחלטת.

נודע, כי שמיר מתנגד בתוקף להחזרת השלושה לשב"כ, והוא מנמק זאת, בכך שהשירות עבר זעזועים מספיקים. בדעתו זו נתמך שמיר על־ידי ראש השב"כ. באשר למתן הפומבי לריהביליטציה נודע, כי שמיר ביקש לעיין בדבר.

מדד ינואר הצפוי היום: 2.5־3 אחוזים

מאת אמנון אגור, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

לפי התחזיות המוקדמות עלה מדד ינואר, שיתפרסם היום, ב־2.5־3 אחוזים. הסיבות העיקריות לעלייה החריגה במדד הן העלאת ההצמדה הממשלתית באמצע החודש שעבר בפיחות השקל וייקור המוצרים המסובסדים. גם העלייה במחירי הדירות, בדמי־המפתח והדחייה במועד מכירות „סוף העונה" תרמו לעליית המדד.

גם בחודשיים הבאים צפויים מדדים גבוהים יחסית – בין 2 ל־3 אחוזים לחודש. אם מדד ינואר אכן יעלה ב־2.5 אחוזים ומעלה, תגיע עליית המדד המצטברת ל־7 אחוזים ובמקרה כזה תשולם במשק תוספת יוקר, כבר בתחילת החודש הבא. מתוספת זו יעוקרו על־פי הסכם עסקת החבילה 2.7 אחוזים ותוספת היוקר תסתכם, אם כן, בכ־2.5 אחוזים בלבד.

הם נראו לי

(המשך מעמ' 1)

בעל אזרחות בריטית, התגורר בקפריסין ונפטר לפני כמה שנים. לאחר מותו עברה הבעלות על החברה לידי חתנו מוחמד האגז, שהוא לבנוני ממוצא שיעי.

יחיא איסייד, בן 53, תושב מחוז דמיאט ליד הדלתה של הנילוס, הוא נשוי ואב לשלושה ילדים. הוא סיפר, כי בעבר ערכו ספינות של חיל־הים חיפושים על ספינות שפיקד עליהן, ששטו בין קפריסין ללבנון, אך זו הפעם הראשונה שנלקח למעצר בישראל. לשאלת סופר „דבר" אם לא חשד, שנוסעי ה„מאריה אר" הם אנשי „פתח", השיב בשלילה וטען שנודע לו על כך רק משיחות עם חוקריו בארץ. „הנוסעים נראו לי כשרים לחלוטין. הם היו ברובם צעירים, בעלי דרכונים ממדינות ערביות שונות, שלא נראו מזוייפים. בכלל, אין זה מתפקידי לבדוק את זהות הנוסעים. זה תפקידם של אנשים אחרים בחברה", אמר יחיא.

אחמד צבאג, רב־המלחים של הספינה „מאריה אר" נראה מודאג יותר מחבריו. הוא חשש, שיותר מ־3,000 דולר, שנמסרו לו בביירות בהפלגה קודמת, כדי שיעביר למצרים, ירדו עתה לטמיון. אחד ממלוויו הישראלים הרגיע אותו, כי הכסף כולו יימסר לידיו בטרם שובו למצרים. אחמד השאיר במצרים אב ואחות והוא טוען, שמעתה ואילך הוא יפסיק לעסוק בספנות ויחפש לעצמו עיסוק אחר.

אחד מבין המלחים המצריים, אברהים מוסטפא, בן 14, מתגורר בפורט־סעיד. לשאלת סופר „דבר" על צליעתו ענה, „אל דאגה, אני צולע זה שנים ולא אונה לי כל רע בישראל. אנא כתוב בשמי, שהיחס בו זכינו כאן היה מעבר למה שציפינו. היו מקרים שהתקשיתי ללכת ומלווי הישראלים נשאו אותי על כפיים".

בתי־חולים

(המשך מעמ' 1)

לדרישת ארגון העובדים להשלים „תוספת כפיים". ידי ההנהלה כבולות בהסכמי השכר עם הממשלה ובהחלטות האיגוד המקצועי בהסתדרות ואין היא יכולה לחרוג ולשלם את התוספת שהארגון תובע.

מחוגי האיגוד המקצועי בהסתדרות נודע לסופרת „דבר", כי תביעת ארגון עובדי קופת־חולים אינה חדשה ו„יש טיפול מתמיד בנושא על־ידי האיגוד המקצועי". עם זאת ציינו המקורות, כי הבעיה מורכבת ביותר. „זו מערכת של כלים שלובים", ובין היתר מחפשת ועדת פרה דפוסי תשלום אחידים לעובדים במגזר הממשלתי ובקופת־חולים. לדעת המקורות אין אפשרות להתגבר על הבעיות, אלא אם יימצא פתרון כולל.

בארגון עובדי קופת־חולים דחו אמש את כל הטיעונים. לדברי יו"ר הארגון חיים ברנע כל עובדי מוסדות ההסתדרות מקבלים „תוספת כפיים" ואין כל הצדקה למנוע תוספת זו מעובדי מוסדות של קופת־חולים. לטענתו של ברנע, 98 אחוז מכלל עובדי המינהל והמשק בקופת־החולים משתכרים פחות מעמיתיהם בבתי־החולים הממשלתיים. רק העובדים שמשכורתם כוללת אחזקת רכב משתכרים יותר מהעובדים הממשלתיים, אבל אלה אינם מהווים יותר מעשרה אחוזים מכלל עובדי המינהל והמשק בקופת־חולים, אמר ברנע, בציינו כי לעובדי קופת־חולים אין גם פנסיה תקציבית, שיש לעובדים במגזר הממשלתי. הוא דחה את טענת הנהלת קופת־חולים, שידיה קשורות על־ידי הסכמים עם הממשלה והאיגוד המקצועי ואמר, כי העובדים ימשיכו במאבקם עד שתתקבל תביעתם.

כזכור, מאיימים עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים לחדש את שביתתם ביום ה' השבוע, במחאה על קיצוץ התקנים במערכת והקיפאון בדיוני ועדת פרה, העוסקת בהשוואת השכר.

מובארק פיזר את הפרלמנט והכריז בחירות ב־6 באפריל

מאת עליזה וקר, סופרת „דבר" לענייני ממשלה

לקראת יציאתו היום של ראש הממשלה יצחק שמיר לארצות־הברית, מפנה המחלוקת סביב הוועידה הבין־לאומית את מקומה לעימות בין הליכוד למפלגת העבודה, בסוגיית אישור הצעת התקציב, בד בבד עם אישור הסיוע לתק"ם.

בראיונות, שהעניקו ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס לתקשורת האלקטרונית בסוף השבוע שעבר, הובלטו חילוקי־הדעות בין השניים, באשר לוועידה הבין־לאומית, וניתן בהם ביטוי גם למחלוקת הבין־אישית בין השניים.

עם זאת, יש לציין, כי ביום ו' השתתפו שמיר ופרס בישיבת ועדת השרים, לציון חגיגות ה־40 של מדינת ישראל ונוהל דיון ענייני, נעוד ידידות.

בכינוס של ראשי ערי־הפיתוח ברמת־דוד, שלח אתמול מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, ברכת „דרך צלחה" לראש הממשלה, לקראת צאתו למסעו לארצות־הברית. עם זאת, הזכיר מזכ"ל „העבודה" לשמיר, כי „הוא מייצג ממשלה, שמחציתה רואה בהשגת השלום יעד מרכזי ולכן עליו להתנתק מהלכי־רוח משיחיים מסוכנים ולחתור להידברות עם שכנינו, שכן הוויכוח הוא על עדיפות לתהליך השלום, מול קיפאון והאסון".

לפי שעה אין ראות, שהכנסת תצביע מחר על הצעת התקציב, כיוון שעדיין לא מובטחת הצבעת חברי־הכנסת של הליכוד בוועדת הכספים בעד אישור הסיוע לתק"ם. אף ששרי הליכוד אימצו עוד בשבוע שעבר את הסכם נסים־אדרי, המסדיר את המחלוקת בין שתי המפלגות.

בארה"ב מכינים דו"ח חמור על המועצה לבטחון לאומי

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – הבית הלבן מכין את דעת־הקהל האמריקאית לפרסום דו"ח ביקורתי ביותר על המועצה לבטחון לאומי ופעולותיה. הדו"ח של ועדת שלושה, שמונתה על־ידי הנשיא ושבראשה עומד הסנאטור לשעבר ג'והן טאואר עומד להיות מוגש לנשיא רייגן בעוד פחות משבועיים.

דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר אמר בסוף השבוע: „אני חושב שזה הולך להיות דו"ח ביקורתי מאוד וקשה מאוד". נודע, כי מגל הוועדה גילה מסמכים רבים שעל דבר קיומם לא היה ידוע עד כה. המסמכים הוצאו ממחשב שפעל בבית הלבן ושאצר בתוכו את התכתובת האלקטרונית שהתנהלה שם. המחשב שמר גם את התכתובת שאנשי הבית הלבן ביקשו למחוק.

עוד עיינה הוועדה בקטעים האישיים של הנשיא רייגן, אף שלא הורשתה לשמור העתקים של קטעים אלה ואחרי עיון של כמה שעות החזירה אותם לבית הלבן. הוועדה, לפי מה שנודע, חשפה פעילויות חורגות מנוהל ומן החוק של המועצה לבטחון לאומי גם בנושא האיראני וגם במעורבות האמריקאית בניקראגואה. כן עסקה ועדת טאואר לחשוף נסיון לטיוח הפרשות על־ידי הבית הלבן באמצעות מערכת של שקרים, תצהירי־אמיתות המטעיית ועדות הקונגרס החוקרות.

הוועדה בודקת גם את מעורבות ישראל בפעילויות המועצה לבטחון לאומי, אולם עדיין אין סיכום בנושא חקירת ישראלים על־ידי הוועדה ונראה, כי, אם בכלל, תצטרך ועדת טאואר להסתפק בשאלונים שימלאו הישראלים, משום שממשלת ישראל מסרבת לבקשות לחקור אותם בעל־פה.

הוועדה מצאה, ככל הנראה, פרטים חדשים על מעורבותו של מי שהיה היועץ לבטחון לאומי רוברט מקפרליין. מקפרליין ניסה להתאבד בשבוע שעבר, כמה שעות לפני שהיה אמור להופיע, כדי למסור הסברים בפני ועדת טאואר.

מעמד רייגן נמוך אפילו מהמוסכניק

סקר חדש, שהתפרסם אתמול, קובע, כי רק 40 אחוז מן האמריקאים רוחשים אמון לאיש המתקן את מכוניתם. לעומת זאת מעמדו של הנשיא רייגן נמוך, בהשוואה, אפילו יותר. רק 38 אחוז מהאמריקאים רוחשים אמון לרייגן.

הסכמה על כניסה למשא־ומתן על תנאי הטכנאים בטלוויזיה

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

ביום ו' הושגה הסכמה בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבין ראשי רשות השידור, לפיה תיכנס הנהלת הרשות למו"מ עם טכנאי הטלוויזיה על הסכמי עבודה חדשים.

עוד הוחלט, כי יו"ר ועד הטכנאים בטלוויזיה, ציון סווירי, ישעה מחברותו בוועד העובדים ויצא לחופשה והליך המשמעתי נגדו יישאר „תלוי ועומד". בישיבה, שנערכה ביום ו', אמר קיסר, כי הוא יודיע לוועדה המרכזת, שאינו נותן גיבוי לשביתה פראית כמו שפתחו הטכנאים בשבוע שעבר. עוד הודיע קיסר, כי ההסתדרות תפתח במשא־ומתן נמרץ עם הנהלת הרשות על הסכמי עבודה ונהלים.

בצער רב אנו מודיעים על מות חברנו היקר

אברהם בילו

הלוויה היום יום א', ט"ו בשבט תשמ"ז 15.2.87

המשפחה
וקבוצת דגניה א'

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר

זליג ארזי (טננבאום)

הלוויה תתקיים ביום שני י"ז בשבט תשמ"ז 16.2.87 בשעה 16.00. היציאה מרחבת חדר האבילה.

המשפחה
ובית נוה ים

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר

פנחס הראל (הרשקוביץ)

הלוויה תתקיים היום, יום ראשון, ט"ו בשבט תשמ"ז, 15.2.87 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בכפר תבור.

נפגשים ליד השער.

המתאבלים:
בנותיו וחתניו: חיה ומלאכי בוהרוביבסקי
עדנה ויצחק שומרון
רבקה ואלי שריר
נכדיו, ניניו, אחיותיו וכל המשפחה

במלאת שבע שנים לפטירתו של יקירנו

גור־אריה שדה ז"ל

ממייסדי בית התנ"ך בת"א
ומנהלו הראשון

נעלה לקברו ביום חמישי כ"ו שבט תשמ"ז 26.2.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון. ביום רביעי י"ט שבט תשמ"ז 18.2.87 בשעה 7.00 בערב תתקיים אזכרה לזכרו בבית התנ"ך שד' רוטשילד 16 ת"א.

ישאו דברים:
מר יהושע לוי – יו"ר הנהלת בית התנ"ך
מר אליעזר בן־חיים – מנהל בית התנ"ך
מר אריה המאירי – יו"ר החוג לתנ"ך ע"ש הכנות
מוקירי זכרו מוזמנים

המשפחה
בית התנ"ך

עם חברנו עמרם רובין
והמשפחה

אתכם בצער במות אמא

ז'ני רובין

הלוויה בקבוץ ברקאי ביום א' 15.2.87 בשעה 15.00

קבוץ ברקאי

לברקו אלברט

אתך באבלך על מות

אשתך ז"ל

הנהלת תנובה אקספורט
ועובדיה

ביום השנה לפטירתה של חברתנו

בתיה בן־יהודה ז"ל

נעלה לקברה ביום שני
י"ז שבט תשמ"ז 16.2.87 בשעה 16.30.

המשפחה
ובית אלונים

במלאת שלושים לפטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

צפורה גרבר ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שלישי י"ח שבט תשמ"ז 17.2.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.

תודה למנחמים בכתב ובעל־פה

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבי, אחי וסבנו היקר

ישראל ציטולובסקי

הלוויה תתקיים ביום ב' י"ז בשבט תשמ"ז 16.2.87 בשעה 15.00 בבית הקברות ברמות השבים.
יציאה מבית המנוח רח' משאבים 14 הוד השרון בשעה 14.30.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

אבלים: אשתו: גניה
בתו: שרה ביון ומשפחתה
כלתו: רוחמה ציטולובסקי
אחותו: מניה עוזר
הנכדים והנינים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

הילדה קם

הלוויה תתקיים היום, יום ראשון ט"ו בשבט תשמ"ז 15.2.87 בשעה 1.00 בצהריים בבית־העלמין בחולון.

אבלים:
בנה: ראובן ואני קם
נכדותיה: רונית ודוד בינדר
אלונה קם
נינתה: דפנה
אחיה ואחיותיה: שלמה, אריכה ורות וב"ב
וכל בני המשפחה

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם „למרחב"
העורכת: חנה זמר
סגנה לעורך: דוד פדהצור
סגני מערכת: מרדכי ברקאי
עורך „דבר־השבוע": צביה מנדלסון
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – „דבר בע"מ"
נדפס בדפוס „דבר בע"מ"
המערכת והמנהלה תל־אביב, רח' שינקין 45, ת"ד 199.
מיקוד 61001
טלפון 266141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
260156, 261860, 298012
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 266141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת רח' ד"ר ח"ן גורג 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203 מ. 94239
חיפה: רח' הנביאים 37
טלפונים 642211 מ. 33104

משפט דמיאניוק נפתח מחר נבון דורש הקצבה לתיעודו

מאת אוריאל בן־עמי ויעל אורמן, סופרי „דבר"

משפטו של איוואן דמיאניוק ייפתח מחר בבוקר בבנייני האומה בירושלים. במשרד המשפטים ישלימו היום כל ההכנות וסידורי הבטחון, הקשורים במשפט. שופטי דמיאניוק יהיו דב לוין, שופט בית־המשפט העליון וצבי טל ודליה דורנר, שופטי בית־המשפט המחוזי בירושלים.

בראש צוות התביעה יעמוד פרקליט המדינה יונה בלטמן, שיישא מחר את נאום הפתיחה, עם תחילת המשפט. בצוות התביעה ישתתפו גם מיכאל הורוביץ מפרקליטות מחוז תל־אביב, דניס גולדמן, האחראי להיבטים הבין־לאומיים של המשפט ומיכאל שקד, המרכז את הכנת המשפט, מאז הסגר דמיאניוק.

הסניגור ג'ון אוקונור יביא בתחילת המשפט טענות מקדמיות, שבהן השגות על זהותו האמיתית של דמיאניוק ועל סמכות בית־המשפט לנהל את הדיון. יסייע לידו עורך־הדין הישראלי יורם שפטל.

ישיבות המשפט ייערכו בימים שני עד חמישי בין השעות 8.30־13 ו־16־19. במהלך המשפט תיערך הפסקה, לשם השלמת גביית העדויות. צוות התביעה הגיש לבית־המשפט רשימה של 53 עדי תביעה מהארץ, גרמניה, פולין וארה"ב. כן צפויה יציאתם של השופטים לחו"ל, כדי לחקור עדי תביעה נוספים. לחלופין, קיימת אפשרות שצוותי חקירה מיוחדים יישלחו לחו"ל, כדי לגבות עדויות או שבתי־משפט גרמניים יתבקשו לזמן עדים ולהעביר את עדויותיהם לארץ.

עשרות רשתות תקשורת זרות מגלות התעניינות רבה במשפט ושלחו צוותים מיוחדים לסקורה.

דב לווין

דליה דורנר

יונה בלטמן

דניס גולדמן

שר החינוך יצחק נבון נושא את עיניו אל תקרת בית־הכנסת טרנסיטו בן המאה ה־14 במהלך ביקורו בטולדו שבספרד. (צילום: א.פ.)

נורווגיה תבקש לבדוק השימוש במים הכבדים

אוסלו (ע"צ ועי"ד). – נורווגיה הודיעה ביום ו' כי בכוונתה לבקש מישראל לאפשר לה לוודא שאינה משתמשת ב־20 טונות של מים כבדים שסופקו לה על־ידי נורווגיה לייצור נשק גרעיני.

שר־החוץ של נורווגיה קנוט פרידנלונד אמר בבית־הנבחרים, שנורווגיה תפנה לישראל בבקשה שתסכים לעריכת חקירה על־ידי הסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה אטומית כדי לקבוע אם ישראל אכן השתמשה במים הכבדים שסופקו לה אך ורק למטרות שלום. לדברי פקידים בבירת נורווגיה תיעשה פנייתה הרשמית של נורווגיה לישראל במהלך השבוע הבא.

„אבו־ג'יהאד" – סגנו של ערפאת – שוב ברבת־עמון

רבת־עמון (רויטר). – חליל אל־ואזיר, סגנו של יו"ר אש"ף, הידוע בכינויו אבו־ג'יהאד, שב אתמול לרבת־עמון, שישה חודשים לאחר שגורש ממנה על־ידי ממשלת ירדן. עם הגיעו הוא הביע תקווה לחידוש הקשרים הטובים בין ירדן לאש"ף.

היום אמור אבו־ג'יהאד להשתתף בפתיחת דיוניה של מועצה ירדנית־פלשתינית, שהוקמה בשנת 1978 במטרה לספק תקציבים לפלשתינים תושבי השטחים המוחזקים בידי ישראל.

תהיה זו הפגישה הראשונה של המועצה מאז הפסיק המלך חוסיין את תיאום העמדות עם אש"ף בנושא קידום השלום עם ישראל.

פעילותה המעשית של המועצה פסקה בשנת 1985 עקב הפסקת ההקצבות של מדינות ערב, אבל בחודש דצמבר העבירה ערב הסעודית תשעה מיליון דולר למועצה, אשר יאפשרו את חידוש פעילותה.

החרדים בארה"ב מכינים לשמיר קבלת־פנים „חמה"

מאת נח זבולוני סופר „דבר" בירושלים

לראש הממשלה יצחק שמיר, היוצא היום לביקור בארה"ב צפויה „קבלת פנים חמה", שמכינה לו היהדות החרדית באמריקה, בגין הכרזתו כי יפעל אצל השלטונות בוואשינגטון, כדי שלא יכירו ביהודים היוצאים מברה"מ ומסרבים לעלות ארצה כ„פליטים".

בהיוודע ל„מועצת השבעה", המוסד העליון של „נטורי קרתא", על ביקורו של יצחק שמיר באמריקה ועל כוונתו, קיימה ה„מועצה" ישיבת חירום דחופה ופה אחד קיבלה החלטה, לנקוט את האמצעים הדרושים כדי לסכל את „מזימת ראש הכופרים", כלשונם.

חברי המועצה העבירו שדר לעמיתיהם בארה"ב ובו הוראות לארגן הפגנות מחאה נגד שמיר, לפרסם מודעות ברוח זו ב„ניו־יורק טיימס" וב„וואשינגטון פוסט" וב„לוס אנג'לס טיימס"; לבוא בדברים עם חברי הקונגרס והממשל האמריקאי המשתייכים ללובי הערבי וכן לבקש פגישה עם הנשיא רייגן, כדי לעדכן אותם על כל המתרחש בארץ־ישראל.

ברונו: תוכנית הבראה תנאי לכל פרישת חובות

(ע). – התנאי המרכזי לכל עזרה בפרישת חובות צריך להיות הצגה ברורה של תוכנית הבראה מבוססת, אשר לפיה מקבל הגוף על עצמו התחייבויות ברורות לריסון ולהתייעלות ומציג את יכולתו לצאת למרחב ולחזור לרווחיות בטווח זמן סביר. רק במקרה כזה יש מקום לשקול מעורבות זמנית של הממשלה בתהליך הבראה במגזר העסקי.

דברים אלה אמר נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, בהופיעו ביום ו' במועדון המסחרי והתעשייתי בתל־אביב. פרופ' ברונו הוסיף, שכל הסדר כזה חייב להיות כפוף לשמירה קפדנית על מסגרת תקציבית ועל יכולת הספיגה של שוק ההון.

עוד אמר, שחשוב להבחין בין פרישת חובות המקילה על מצוקה כספית זמנית של מפעל או משק חקלאי, שהוא ביסודו בריא וצפוי להיות רווחי בעתיד, לבין הוצאה ישירה של כספי התקציב ללא שיקולים ברורים של סדרי עדיפויות ותוך פריצה של המסגרת התקציבית. פרישת חובות שאין עמה הגדלת האשראי הכולל במשק ושעלותה שווה לעלות הגיוס של אשראי לטווח ארוך על־ידי הממשלה, יש בה מעמס על שוק ההון, אך לפחות אינה מטילה עומס תקציבי.

אשר לעתירת איגוד לשכות המסחר נגד הממשלה ונגד בנק־ישראל בעניין החלטת הבנק להעלות את הריבית הבסיסית במשק, אמר פרופ' ברונו, כי הסביר לנציגי האיגוד את הצעד הזה, וחשב שההסבר התקבל על דעתם. לפיכך הביע את תמיהתו על הגשת העתירה.

פנייה לממשלה לגנוז חוק איסור פרסום שם חשוד

(ע). – יו"ר מועצת העתונות ד"ר יהושע רוטנשטרייך פנה ביום ו' בקריאה לממשלה לגנוז את הצעת החוק לאיסור פרסום שמות חשודים. כן יצא רוטנשטרייך נגד קבלת הצעת החוק של ח"כ אמנון לין בקשר לפרסום ידיעות מוועדות החוץ והבטחון.

ד"ר רוטנשטרייך, שדיבר בישיבת הועד הפועל של מועצת העתונות ביום ו', אמר: „לא אוכל שלא להתייחס להצבעה בכנסת, שבה אושרה בקריאה ראשונה ההצעה המומלצת מטעם ממשלת ישראל בדבר איסור פרסום שמות חשודים וההצעה של חבר־הכנסת לין בקשר לפרסום ידיעות מוועדת חוץ ובטחון. אין כל צורך לחזור על כל הנימוקים, שעליהם נכתב כל כך הרבה, כי בהופעתנו לפני ועדת חוק חוקה ומשפט נפרט אותם פעם נוספת ואני מקווה, שהשכל הישר ינצח את המעידה הרעיונית של מציעי ההצעה, שלא רק שלא תביא לשיפור המצב הקיים, אלא תוסיף את שמה של מדינת ישראל לרשימה של מדינות מרכאות חופש הביטוי".

„אני מקווה, שממשלת ישראל שתכהן בזמן שיתנהל הדיון בהצעה, לפני הקריאה השנייה והשלישית, תכיר בכך שנעשתה שגיאה ותתקן את הצעת החוק בחוזרה".

חברי הוועד הפועל, שהביעו במהלך הדיון את עמדתם הנחרצת נגד קבלת הצעת החוק, עמדו על האמצעים שיש לנקוט כדי לסכל את קבלת החוק, שימנע מהעתונות למלא את תפקידה.

המרכז לשלום

קורא:

תהא 1987 –
שנת שלום למזרח התיכון

עשרים שנה חלפו מאז מלחמת ששת הימים, עשר מאז יוזמת השלום המצרית.

הגיעה השעה לשים קץ לסכסוך הישראלי־ערבי הממושך, למעגל האיבה, לטרור ולאלימות, לשפיכות הדמים ולסבל, לשלטון עם בעם.

הסכסוך לא יבוא על פתרונו בכוח. אנו קוראים לכל הצדדים לוותר על שימוש בכוח מכל סוג שהוא.

הגיעה השעה לכונן שלום של הכרה הדדית, על בסיס של פשרה טריטוריאלית והגדרה עצמית. רק שלום כזה יבטיח את בטחון ישראל, את מימוש שאיפות הפלשתינים ואת יציבות האיזור.

אנו קוראים לכל הצדדים לסכסוך להתגבר על מחסומי האיבה ולפתוח במשא ומתן לשלום בלי תנאים מוקדמים.

תהיה שנת 1987 שנת שלום למזרח התיכון.

לקריאה, בחתימות ההנהלה ופורום חברי הכנסת של המרכז, הצטרפו:

סופרים, עתונאים ואמנים
א.ב. יהושע
רן אדליסט
יצחק אורפז
עמוס אילון
גילה אלמגור
דפנה ארמוני
שלמה ארצי
חיים באר
יצחק ברנר
שלמה בר
חנוך ברטוב
טרית גלרון
יאיר גרבוז
משה דור
שולמית הראבן
מאיר ויזלטיר
קאסם זייד
נתן זך
חנה זמר
עדית זרטל
שלום חנוך
אמירה חסאן
חיים חפר
יוסי ידין
נתן יונתן
יוסי כרמון
אהרן מגד
חנה מרון
ס. יזהר
עמוס עוז
יהודה עמיחי
מוחמד ענאיים
ארנה פורת
סבר פלוצקר
עמוס קינן
יורם קניוק
יהודית רביץ
דליה רביקוביץ
חיים שור
דוד שחם
נתן שחם

אנשי אקדמיה
ד"ר זאנט אביעד
פרופ' הנרי אסלן
ד"ר שלמה אלבז
ד"ר מאגד אלחג
פרופ' יהושע אריאלי
פרופ' גבריאל בר־דור
פרופ' חיים בר־שחר
ד"ר מירון בנבנישתי
פרופ' דניאל ברטל
פרופ' רות גביזון
פרופ' גליה גולן
ד"ר נעמי גלאזר
פרופ' יצחק גלנור
עבדול אלקרים דאהר
פרופ' יוחנן הופמן
פרופ' דן הורוביץ
פרופ' מיכאל הר סגור
אלוף הראבן
ד"ר ורד הראל
פרופ' רענן וייץ
פרופ' יוסף ולק
ד"ר מחמוד זחאלקה
ד"ר אהוד טולדאנו
ד"ר אחמד טיבי
ד"ר גדי יציב
פרופ' ירמיהו יובל
ד"ר דן יעקבסון
ד"ר אריה יערי
פרופ' אסא כשר
פרופ' שניאור ליפסון
פרופ' אורי מאור
ד"ר דוד מיטלברג
פרופ' אבישי מרגלית
ד"ר מרים מרעי
ד"ר שלמה סבירסקי
פרופ' צבי סובול
פרופ' ששון סומך
פרופ' עמנואל סיון
פרופ' אוריאל סימון
פרופ' סמי סמוחה
ד"ר שוקרי עבד
פרופ' יאיר עברון

יגאל עילם
ד"ר אחמד עתאמנה
פרופ' מיכאל פלדמן
פרופ' אוריאל פרוקצ'יה
פרופ' שאול פרידלנדר
פרופ' יוחנן פרס
ד"ר אדי קאופמן
ד"ר אביעזר רביצקי
פרופ' הנרי רוזנפלד
פרופ' אסף רזין
פרופ' אוריאל רייכמן
פרופ' זאב שטרנהל
פרופ' איתן שישינסקי
פרופ' עמוס שפירא

אנשי צבא ובטחון במילואים
אלוף (מיל.) שמעון אבידן
אלוף (מיל.) אברהם אדן
אל"מ (מיל.) מרדכי בראון
אל"מ (מיל.) אלי גבע
אלוף (מיל.) יהושפט הרכבי
אלוף (מיל.) אהרן יריב
אלוף (מיל.) משה כרמל
תת־אלוף (מיל.) אפרים פורן
אלוף (מיל.) אלעד פלד
אל"מ (מיל.) מאיר פעיל
תת־אלוף (מיל.) דני רהב
אל"מ (מיל.) זאב (ז'וניק) שחם

משק וכלכלה
אבי אולשנסקי
נפתלי בלומנטל
משה גבר
עדי כהן
רלף כהן
הילמי כיתאנה
צבי כסה
דוד לוינסון
עקיבא מאיר

דוד משבץ
ריצ'רד ערמון
ישראל פולק
דב פלג
קלמן פרידשטיין
צאדק צאדק
צבי רובל
יאיר רוטלוי
אליעזר רונן
אפריים רייגר
אמנון שדה
דב תמרי

רבנים
הרב יואל אוסיאו
הרב חיים אריאב
הרב טוביה בן־חורין
הרב פנחס לדרמן
הרב ירמי מילגרום
הרב צבי מרקס
הרב ראובן סמואלס
הרב מיכאל צבי נהוראי
הרב יונתן פרלמן
הרב דוד רוזן

אנשי ציבור
משה אונא
חייקה אהרון (גרוסמן)
אריה (לובה) אליאב
נסים אליעד
חנן ארז
יעקב ארנון
מירי ביטון
משה בן זאב
נפתלי בר־משה
אברהם ברזוני
מני ברזילאי
יצחק ברקאי
סוליימן גאבר
יצחק טלן
אורי מרון
יעקב ניל

גבריאל גלייזר
וילי גפני
ישראל גת
רות דיין
אתי דניט
בתיה דנציגר
חגי הלוי
אפרים (ג'וני) זינגר
וליד חג' יחיה
אמל חורי
יעקב חזן
שמואל טולדאנו
מחמוד יונס
מאיר יערי
אריה יפה
השופט חיים כהן
רחל ליטמן
יחיאל לקט
עבדול ראוף מואסי
דוד מלכיאור
אשר מניב
מוחמד מסארווה
נוזאף מצאלחה
וידה משעור
אייבי נתן
אריה סימון
אסעד עזייזה
אבנר עמיאל
אחמד אבו עסבה
יהודה פז
נחום פסה
עמיר פרץ
חיים צדוק
משה קול
אפרים רוזן
אשר רשף
צלי רשף
יהודה שוסטר
יוסי שחר
אברהם שנקר
יהודה שערי
אלישע שפירא
מאיר תלמי

נא לשלוח אל:

השם: ____________

הכתובת: ____________

□ אבקש לצרף את חתימתי

□ אפעל להפצת העצומה, נא להתקשר

□ לוטה .... ש"ח לכיסוי ההוצאות

____________ (חתימה)

המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון
רח' החשמונאים
תל־אביב, 67011

ממוראות החורף האמריקאי: שני סטודנטים ממכללת הופ בעיר הולנד שבארה"ב נמשים בידי עוברים ושבים אחרי שנפלו אל מי הקרח של אגם מישיגן. (צילום: א.פ.)

רשימה של 74 נאצים בארה"ב הועברה למשרד המשפטים שם

מאת מרים פוקס, ניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – רשימה שמית של 74 נאצים המתגוררים כיום בארה"ב הוגשה למשרד המשפטים האמריקאי. הרב מארווין הייר, ראש מרכז ויזנטל לאיתור פושעים נאצים, הגיש רשימה זו של חשודים בביצוע פשעים נגד העם היהודי למנהל המשרד לחקירות מיוחדות של משרד המשפטים האמריקאי בוושינגטון. על כך סיפר ל„דבר" ד"ר ג'ראלד מרגולים, מנהל מרכז ויזנטל בלוס־אנג'לס.

לדברי ד"ר מרגולים, רבים ברשימה זו מבוקשים בעוון רצח המוני ועינויים. החשודים אותרו על־ידי חוקרי המכון, תוך שימוש בנתוני משרד ההגירה האמריקאי. מנתונים אלה למדו החוקרים את מועדי יציאת החשודים ממערב־גרמניה וכניסתם לארה"ב, בתום מלחמת העולם השנייה.

בין החשודים מצויים חבורת רוצחים מליטא, קצינים בכירים, ששירתו במחנות ריכוז ובין קצינים ופקידים, שהשתייכו למשטרת הבטחון הליטאית הידועה לשימצה.

מפגינה נמלטת מאימת אלתו של שוטר במהלך מהומות שהתחדשו בסוף השבוע במאדריד. המהומות פרצו בעקבות צעדת מחאה שערכו הסטודנטים בדרישה לשינוי מדיניות הקבלה של האוניברסיטאות בספרד. (צילום: א.פ.)

התביעה בארה"ב שוקלת ביטול משפט ברעם והאחים אייזנברג

מאת מרים פוקס, ניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר"). – התביעה שוקלת אם יש טעם בהמשך הדיון המשפטי, בעניינם של תת־אלוף (מיל.) אברהם ברעם וישראל וגורי אייזנברג, כך רמזה התובעת בדיון שנערך ביום שישי בבית־המשפט הפדראלי בניו־יורק.

לשאלת השופט, אם לדעת התביעה ייפתח המשפט במועד שנקבע ל־18 במאי 1987, השיבה התובעת, כי העובדות משתנות מיום ליום, ולכן התביעה בוחנת בזהירות עניין זה.

מאז שהוגש כתב־האישום במשפט זה נחשפה פרשת הסחר בנשק עם איראן ועל־כן יש לתביעה ספקות, אם יש מקום להמשיך במשפט זה.

בעת הדיון הורה השופט לאפשר לישראל וגורי אייזנברג לשוב לביתם בישראל, עד למועד חידוש המשפט. הוראה זו ניתנה אחרי שהוגש לשופט מכתב, בשם ממשלת ישראל בו נאמר, כי ממשלת ישראל לא תמנע בעד שלושת הנאשמים לחזור לארה"ב אם ייקראו להופיע בפני בית־המשפט. הדיון בשובו של ברעם לישראל נדחה לפי בקשתו ליום שלישי הקרוב.

זן חדש של נגיף האיידס: אינו מתגלה בבדיקות הדם הרגילות

טוקיו (א.פ.). – זן חדש של נגיף האיידס שאינו ניתן לזיהוי ברוב סוגי בדיקות הדם הנהוגות כיום, נתגלה באפריקה ובאירופה – הודיעה אתמול החוקרת הצרפתית פרנסואז ברי־סינוסי ממכון פאסטר הפאריסאי.

במסיבת עתונאים שכינסה בטוקיו אמרה החוקרת, כי הזן החדש של הנגיף מועבר באותו אופן שבו מועבר הזן הידוע, כלומר באמצעות הדם והזרע, וגם הוא, כקודמו, פוגע בעיקר באוכלוסיות ההומוסקסואלים, המכורים לסמים וחולי ההמופיליה.

לדברי החוקרת, בשלביה הראשונים של המחלה, כשרמת הנוגדנים לנגיף בדם היא נמוכה, אפשר לזהות את הנגיף החדש רק באמצעות בדיקת דם מסוג חדש, שפותחה במכון פאסטר לפני כשבועיים.

ברי־סינוסי מסרה עוד, כי מקרה אחד של חולה איידס שנפגע מן הזן החדש נתגלה בשוודיה, ומקרים אחדים התגלו בצרפת. לדבריה, עתיד הזן החדש לסכן במידת־מה את פיתוחו של חיסון נגד הנגיף.

צעיר שנפגע בנשימת חומצה להשתלת לב וריאה באנגליה

מאת דבורה הירניש, סופרת „דבר"

צעיר בן 24, שנפגע קשות בתאונת עבודה על ידי נשימת חומצה, יוטס מחר־מחרתיים ללונדון בלווית צוות רפואי להשתלת לב וריאה. הוצאות הטיפול, שנערכות בסך רבע מיליון דולר, ממומנות קופת חולים הכללית במסגרת אחריותה על הרפואה התעשייתית בישראל בהסכם עם הביטוח הלאומי.

הצעיר העוסק בחברת תדיראן ברחובות באמצעות קבלן פרטי, שמספק כוח אדם למפעל. לפני חודש ימים הוא נפגע במהלך עבודתו על ידי נשימת חומצה ואושפז בבית החולים „קפלן" ברחובות. במשך כל הזמן הוא מונשם במכונת לב וריאה ובאחרונה הגיעו הרופאים למסקנה, כי הצלת חייו תלויה בהשתלת לב וריאה.

החולה יוטס בלווית שלושה רופאים, ביניהם ד"ר סרג'יו קוניצ'סקי מנהל המחלקה לטיפול נשימתי נמרץ ב„קפלן", שטיפל בחולה מאז אישפוזו. להעברת החולה, כולל בני לווייתו ומכונת הנשמה, תצטרך חברת „אל־על" לפנות 16 מקומות במטוס. ושמונה מהם קיבלה „אל־על" על חשבונה כסמל השתתפות במקרה.

שווארנדזה ושר החוץ האיראני דנים במוסקווה בשיפור היחסים

מוסקווה (א.פ. ורויטר). – שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה ועמיתו האיראני עלי אכבר ולאיתי פתחו ביום ו' בשיחות במוסקווה במסגרת מאמץ משותף של שתי המדינות לשפר את היחסים ביניהן.

לפני צאתו את טהראן ביום ה' אמר ולאיתי לכתבים, כי מסעו למוסקווה יהיה „פתיח לעבודה מדינית רצינית". סוכנות הידיעות הרשמית של ברה"מ „טאס" התייחסה לראשיתן של השיחות בסוף השבוע בהודעה לקונית הגדירה אותן „עניניות וגלויות", הנוסח המקובל לגבי שיחות עם נציגי מדינות שהיחסים איתן מתוחים.

עם זאת יצויין, כי ביקור ולאיתי במוסקווה הוא פרי מאמצים סובייטיים בעיקר להפגת המתח בין שתי המדינות, הנובע בשנים האחרונות בעיקר מתמיכת ברה"מ בעיראק במלחמתה באיראן.

מקורות מדיניים בטהראן מסרו אתמול, כי השיחות בין שני האישים צפויים להתמקד במלחמת איראן־עיראק ובמצב השורר באפגניסטאן. הנוכחות המתמשכת של ברה"מ באפגניסטאן היא אחת מאבני הנגף בדרך לשיפור היחסים בין איראן לברה"מ.

צעד משמעותי ראשון לשיפור היחסים בין איראן לברה"מ נעשה בדצמבר השנה שעברה כשאיראן חתמה על הסכם לאספקת גאז טבעי לברה"מ, שאספקתו הופסקה בשנת 1979 בעקבות פרוץ המהפיכה האיסלאמית, אבל נראה שלמנהיגות האיראנית יש עדיין הסתייגויות משמעותיות מחידוש היחסים עם המעצמה שאותה הרבתה לכנות עד לאחרונה „השטן הגדול".

هكذا من الأصل

הפולו: מכונית־איכות עממית, פשוטה ושימושית

מאת אריה ארד

ה„פולו" של „פולקסווגן" אינה מאהבת פראית כ„אונו טורבו", גם לא שובבה כ„אוטוביאנקי"; היא נותנת כל אשר ראוי שתתן, בדרכה השקטה והאמינה: לעולם לא תגיד לך לא, גם אם עבר עליה יום קשה. אפילו יצאה מעט מאיפוס, לא תרגיש בכך, אלא אם יאמרו לך. עדיין תתן את שהיא יכולה לתת ללא שיעול, ללא גיהוק, ללא ניד עפעף, וחייך, שתצא מרוצה. והיא גם סלחנית.

ייאמר מיד, שאני אוהב תקלות בזמן מיבחני־הדרך שלי. מתקלה אחת אפשר ללמוד יותר, מאשר מאלף קילומטרים של נהיגה בדרכים שונות. והנה, ה„פולו" שקיבלתי מ„צ'מפיון", הייבואן, נסעה יפה מאד. רק כאשר הגעתי לתידלוק הראשון, לאחר נסיעה עירונית בת 70 קילומטר, הרמתי גבה: הסתבר, שהיא שתתה לא פחות מ־10.6 ליטר ל־100 קילומטר, במקום 7.6 כנתוני הייצרן, תוספת של 40 אחוז. בתידלוק השני, לאחר נסיעה בין־עירונית של 240 קילומטר, כבר היתה תדהמתי שלימה. היא שתתה במהלך הנסיעה לא פחות מ־8.4 ליטר ל־100 קילומטר, במקום 5.6, כנתוני היצרן, תוספת של 50 אחוז. מוגזם לכל הדעות.

בבדיקה המעבדתית במכון „קומפיוטסט" נפתרה החידה: פליטת חד־תחמוצת הפחמן היתה פי ארבע מן הדרוש, כלומר המנוע זכה במנת דלק גדולה בהרבה משהיתה זקוקה. בדרך כלל מעידה תופעה זו על ליקוי במערכת הדלק. במקרה זה, ניקוי וכיוונון במוסך המרכזי בבני־ברק, שנעשו בהשגחתי, הביאו לירידה דרמטית בצריכת הדלק. אבל מכאן יש כמה לקחים.

ראשית, חשיבותה של תשומת־לב לכמות הדלק הנכנסת למיכל בזמן התידלוק, לעומת מספר הקילומטרים שעברה המכונית מאז התידלוק האחרון. לא צריך לעשות זאת בכל תידלוק, אבל מפעם לפעם עשויה בדיקה להניב מימצא מעניין על מצב הרכב.

שנית, כולם יודעים עד כמה חשובים נקיון המערכת וכיוונונה המדוייק לעניין הצריכה; אבל רק לעיתים קרובות מזומן, אפילו למשקיף מנוסה כמוני, לראות בעיניו על הצג הדיגיטלי, כיצד הצריכה יורדת כתוצאה מטיפול פשוט, קל וזול. יש שם הרבה כסף וכדאי לפקח על זרימתו.

שלישית, וזה כבר נוגע לענייננו במישרין, אינני מכיר מכוניות רבות, שאינן נותנות סימן כזה או אחר, כאשר מערכת הדלק אינה תקינה: איזה שיעול בזינוק, איזה שיעול בזמן ההאצה, איזה גיהוק בזמן ההתנעה בבוקר. ביצועי ה„פולו" נותרו חלקים לגמרי. הדבר מלמד על הסלחנות שלה לגבי ליקויים בכיוונון. ככלות הכל, יש הבדל בין צריכת דלק מופרזת ובין קשיי התנעה בבוקר או שעלת בזמן האצה קריטית תוך כדי עקיפה. ה„פולו" מגלה מידה רמה של סלחנות כלפי שגיאות נהג, למשל תיזמון לקוי בהחלפת הילוכים או בלימת־זירום מיותרת.

סופר־מיני כמיני־נמרה

ה„פולו" היא המכונית שהציבה „פולקסווגן" במחלקת הסופר־מיני בצד ה„אונו", ה„פז'ו 205", ה„פייסטה", ה„רנו 5" וה„מטרו" האהובה על האנגלים, אם למנות רק את העיקריות. המאפיין של הסופר־מיני הוא גודל, וכתוצאה מכך משקל, מופחתים ביחס למנוע בנפח משתנה. המנוע הקטן ביותר הוא בנפח של פחות מ־1,000 סמ"ק, אולם אפשר להתקין באותו המרכב מנוע בן 1,100 או 1,300 סמ"ק. ה„205 ג'י.טי.איי." נוסעת גם עם מנוע 1,600. בתחתית הסולם זו מכונית מאוזנת, אולי חלשה מעט לטעמם של אוהבי נהיגה, ואילו בתיקרת הסולם יש לה עודף ניכר של כוח ומתקבלת מיני־נמרה.

כל כך קטנה!

ה„פולו" הנוכחית הוצגה לפני חמש שנים, ב־1981 ומאז לא שונתה צורתה, אם כי נוספו בקרביה חידושים רבים – למעשה כל החידושים שהחדיר היצרן הגרמני במכוניות הגדולות יותר מתוצרתו. גם זו מדיניות „פולקסווגנית" אופיינית, להימנע משינויים דרסטיים בקוויה החיצוניים של מכונית. המטרה היא להגן על שווי המכוניות המשומשות, דבר המעודד רכישת חדשות. עתה מוצעת ה„פולו" עם מיבחר של שלושה מנועים: 1,043 סמ"ק המפיק 45 כוחות־סוס, 1,272 סמ"ק עם 55 כ"ס ומנוע עם שיפורים נוספים המאפשרים לו להפיק 75 כ"ס; וכן כמובן, דגם ספורטיבי, ה„ג'י 40" עם הספק של 129 כ"ס על בסיס מנוע 1,300. בתריסר השנים שמאז הצגת ה„אודי 50" נמכרו בעולם 2 מיליון מכוניות מהדגמים האלה.

כמכונית שניה: גדולה מדי, יקרה מדי

ה„פולו" המובאת לארץ היא סטיישן מרווח. ספק בעיני, אם בתנאי הארץ היא יכולה עוד להיכנס למחלקת הסופר־מיני, הן בשל מחירה והן בשל גודלה. לדעתי, יש לבחון את ה„פולו" הזאת יותר כמכונית משפחתית, שכן הביצועים שלה מהנים ביותר בזכות משקל נמוך, 750 קילוגרם בלבד, לעומת המנוע בן 1,300 הסמ"ק. אותו המנוע מורכב גם ב„גולף" וב„ג'טה" החדשות, כלומר באלה שיצאו לשוק אחרי 1984, שמשקלן גדול ב־100 קילוגרם ויותר. בעיני זו קומבינציה מוצלחת, אבל לא כמכונית שניה למשפחה הישראלית הממוצעת. שלא כ„אונו פייר" בת מנוע של 999 סמ"ק, העולה 17־18 אלף שקל, ה„פולו" הזאת עולה 26 אלף שקל. צריכת הדלק של ה„פולו" הזאת מגיעה לאזור ה־15 קילומטר לליטר, בעוד שה„אונו" צורכת באזור ה־20 קילומטר לליטר. ולאחרונה, ה„פולו" הזאת ארוכה מה„אונו" ולמרות כושר־התימרון המעולה שלה, עקרת־הבית העבריה תתקשה להשתחל איתה למקומות החניה העירוניים שלנו. משום כך נדמה לי, שאין להמליץ על ה„פולו" כעל מכונית שניה במשפחה.

אבל כמכונית ראשונה היא עדיפה, לדעתי, על ה„גולף", משום שהיא קלה ב־100 קילוגרם בערך. עם אותו המנוע זה משפר בהרבה את הביצועים, לא רק את אלה הרשומים בחוברות שמחלק היצרן, אלא אלה הנובעים מתחושת הנהג. הזינוק טוב יותר, ההאצה אפקטיבית יותר ויש בה כל המעלות של האמינות הידועה במכוניות מתוצרת „פולקסווגן". ואם הנוסעים מאחור יישבו פחות בנוח, למי איכפת? את הכוח העודף, ואת הכסף הנחסך אפשר לנצל להתקנת מזגן והמנוע הזה ב„פולו" נושא אותו ללא ניד עפעף.

טיפול – אחת ל־30 אלף או אחת לשנה

על כך יש להוסיף את השיפורים התורמים להפחתת הצורך לבקר במוסכים ולקיצור זמן הביקור. זה חוסך לא רק כסף וזמן, אלא גם עצבים. מצמד ובלמים המתכווננים אוטומטית, הצתה אלקטרונית המבטלת את הצורך במגעים (פלטינות) ומאפשרות החלפת מצתים רק אחת ל־30 אלף קילומטר הם המרכיבים העיקריים בנושא זה. השמנים העמידים, שפותחו בשנים האחרונות והמצויים גם בארץ, מאפשרים לרכז את כל הטיפול במכונית אחת לשנה בזמן המיבחן השנתי ולהמשיך מכאן ואילך שנה נוספת ללא ביקור במוסך.

„פולו" המוזנקת

אורך חיי החלפים השונים מחושב כך, שבשימוש סביר יגיעו לכפולות של 30 אלף קילומטר, מרחק שעובר נהג אירופי פרטי ממוצע בשנה. שיטת התחזוקה דומה למקובל במטוסים, כלומר אין מחכים שחלק זה או אחר יתבלה לגמרי, אלא מחליפים אותו בהגיע המכונית למספר קילומטרים נתון, 30, 60 או 90 אלף קילומטר. כך יש יסוד סביר להניח, שהמכונית לא תצטרך להיכנס למוסך יותר מפעם בשנה.

ספרטני, אולי עד כדי הגזמה

לוח־המחוונים של ה„פולו", כמו גם של ה„גולף" ושל ה„ג'טה", נראה דל מאד בהשוואה למכוניות אחרות במחלקת הסופר־מיני. הדבר נובע מרצונו של היצרן להישאר במסגרת מחיר תחרותי. ככלות הכל, מכוניות דומות צריכות לעלות סכומים דומים, אם רוצים למכור אותן. איכות רמת גימור עולות כסף רב ואם אין רוצים להעלות את המחיר מעבר לסביר, צריך לחסוך במשהו אחר. גישתה של „פולקסווגן" היא לחסוך בלוח־המחוונים כדי לשפר איכויות וגימור. אפשר לקבל זאת ואפשר לדחות זאת, הכל לשיקולו של הצרכן.

אבל אין כאן רק חסכון. „פולקסווגן" שוללת עקרונית מתן עודף מידע לנהג „הפשוט", כלומר לאדם שאינו מומחה גדול ורוצה לדעת רק את החיוני ביותר מבחינתו. רובנו כאלה. רובנו איננו מתעניינים במספר המדוייק של סיבובי המנוע בדקה בכל רגע נתון, אלא רוצים לדעת על־פי קו המסומן במד־המהירות מתי להחליף הילוך, מה גם שמדובר במכונית סלחנית, שלא תגמול על טעות בנושא זה. רובנו איננו רוצים לדעת מה הטמפרטורה המדוייקת של השמן או של המים בכל רגע נתון. רובנו אינו רוצה לדעת באיזה קצב מתמלא המצבר. אנחנו רוצים לדעת רק ש„הכל בסדר". לצורך זה די לרובנו בשורה של נוריות, שכל אחת מהן מתריעה על תקלה אחרת, מהן המאפשרות להמשיך בנסיעה למוסך ומהן המחייבות להזמין גרר. העמסת מידע מיותר על הנהג פוגעת, על־פי התפיסה הזאת, בבטיחות הנסיעה.

האיוורור – הכרחי מזגן

כאמור, זו דרכה של „פולקסווגן" והצרכן ישפוט. עם זאת אינני יכול למצוא הסבר מניח את הדעת לכך, שאין במכונית מד־מרחק, המאפשר לדעת, מה המרחק שעבר אדם על חשבון מעבידו, או מה המרחק בין תידלוק אחד למשנהו. אני נמנע מלהיכנס לפרטים, מפני שמבטיחים, שכבר בדגם של השנה הבאה יהיה מד־מרחק. לדעתי גם לא היה נכון לוותר על שעון. כאשר הנהג נאלץ להביט בשעון שעל פרק היד, במקום בזה שעל לוח־המחוונים, הוא נוטל סיכון מיותר לגמרי. התקנת שעון בזווית הראיה של הנהג, היא עניין בטיחותי מדרגה ראשונה.

לכאן שייכת העובדה, שב„פולו" אין המשולשים שבשמשות הקידמיות נפתחים. נמצא, שהמשולש הפתוח מקל על גניבת המכונית או על הגניבה מתוכה. משום כך החליטו יצרנים אחרים להוסיף את שטח המשולש לשמשה הגדולה, העולה ויורדת. „פולקסווגן" לא נהגה כך, משום שיצור שמשות ריבועיות זולה בהרבה מיצור שמשות מעוגלות מותאמות לצורתה הגיאומטרית של הדלת. ב„פולו" ביקשו לחסוך גם על השמשה, כמו על לוח־המחוונים, והמחיר הוא בהקטנת האיוורור, מה גם שהשמשות האחוריות אינן נפתחות כלל. העובדה, שה„פולו" יכולה לשאת מזגן ללא קושי, אמורה לתת תשובה לבעיית האיוורור. אגב, עניין השמשות האחוריות שייך לעובדה, שמכונית זו תוכננה כרכב שני במשפחה. כאשר אמא מסיעה את ילדיה, היא מעדיפה שלא יוכלו לפתוח את החלונות ולא יוציאו מבעדם ראשים וידיים.

המימצאים בנהיגת־המיבחן

את מיבחן הדרך ערכתי ב„פולו" משנת 86, שכבר עברה כ־20 אלף קילומטר. המכונית מצויידת במזגן, אולם בשל תנאי מזג־האוויר לא יכולתי לבחון ביסודיות את האפקטיביות שלו. עברתי בה 562.4 קילומטר בדרכים שונות, לרבות דרך־עפר ושביל בוצי, בגשם ובמזג־אוויר נאה.

• התאוצה: נמרצת, נענית מאד; זינוק יפה. על־פי מימצאי „קומפיוטסט", מ־0 ל־100 קמ"ש ב־14.6 שניות במקום 14.2, כנתוני היצרן.

• המנוע: גמיש מאד; פעולתו חלקה וסלחנית; התנעה קלה מאד בכל מזג־אוויר תודות למשנק אוטומטי אלקטרוני מצויין ונסיעה חלקה מהרגע הראשון. על־פי מימצאי „קומפיוטסט", הספק של 55 כוחות־סוס ב־5,200 סל"ד, בדיוק כמובטח. כוח־הדחף (מומנט) 7.3 ,

המימצאים בנהיגת־המיבחן

את מיבחן הדרך ערכתי ב„פולו" משנת 86, שכבר עברה כ־20 אלף קילומטר. המכונית מצויידת במזגן, אולם בשל תנאי מזג־האוויר לא יכולתי לבחון ביסודיות את האפקטיביות שלו. עברתי בה 562.4 קילומטר בדרכים שונות, לרבות דרך־עפר ושביל בוצי, בגשם ובמזג־אוויר נאה.

• התאוצה: נמרצת, נענית מאד; זינוק יפה. על־פי מימצאי „קומפיוטסט", מ־0 ל־100 קמ"ש ב־14.6 שניות במקום 14.2, כנתוני היצרן.

• המנוע: גמיש מאד; פעולתו חלקה וסלחנית; התנעה קלה מאד בכל מזג־אוויר תודות למשנק אוטומטי אלקטרוני מצויין ונסיעה חלקה מהרגע הראשון. על־פי מימצאי „קומפיוטסט", הספק של 55 כוחות־סוס ב־5,200 סל"ד, בדיוק כמובטח. כוח־הדחף (מומנט) , 7.3
ק"ג/מ' ב־3,600 סל"ד, במקום 7.4.

• תיבת־ההילוכים: מדוייקת, קלה להפעלה, בגישה חלקה לכל הילוך; יחסי העברה טובים תורמים לגמישות המנוע; למעשה אפשר לעבור נסיעה עירונית רגילה בהילוך שני או שלישי, לפי תנאי הדרך, ללא החלפת הילוכים כלל; מומלץ לרכוש עם הילוך חמישי.

• המצמד: שקט, קצר לטעמי מכדי לבצע זינוק יפה בעליה, אבל פעולתו חלקה תודות לכיוונון האוטומטי.

• הגה: מדוייק, תחושת כביש טובה, רך במידה, כושר תימרון טוב מאד בחניה או בשעת נסיעה בסימטאות צרות; רעש קל מכיוון המיתלים בנסיעה בדרך לא סלולה או משובשת; רטט קל מעל 110 קמ"ש.

• הנהיגה: מהנה.

• אחיזת הכביש: טובה; מעט היגוי־יתר בפניות חדות.

• היציבות: טובה; רגישות לרוח־צד בשל מיבנה הסטיישן.

• בלמים: טובים, חזקים ומדוייקים לאורך כל מהלך הבליכה, לרבות בבלימת־חירום; עמידים בבלימה ממושכת. על־פי מימצאי „קומפיוטסט", הפרש של 7 אחוזים (זניח) בין גלגל קידמי שמאלי וימני. בלם־היד אפקטיבי מאד.

• תנוחת הנהיגה: מניחה את הדעת; יתכנו קשיים בכיוונון המושב למצב הרצוי תוך התאמה בין אורך הרגליים ואורך הזרועות.

• אביזרי נוחות: אין לנהג מקום מתאים להנחת הסיגריות; מיקום המאפרה לא נוח לנהג; אין מקום נוח לנהג להנחת חפצים וניירות; אין כיסים בדלתות.

• עזרי השליטה: נוחים; למיקומם ולאופן פעולתם של אחדים יש להתרגל, כאשר עוברים ממכוניות אחרות; אני מעדיף את השיטה האיטלקית, שבה המפסק של המנוע מכבה את כל האורות ואת אורות החניה יש להדליק במיוחד; בשיטת „פולקסווגן" נשארים אורות החניה דולקים לאחר הדממת המנוע, אולם בשעה שהמצבר תקין, הוא לא יתרוקן במשך 84 שעות. חימום ריכוס השמשה האחורית לא די אפקטיבי; מגב אחורי חיוני.

• המחוונים: ברורים; חסכנים במידע, כבמקובל אצל הגרמנים; חסר שעון־זמן.

• הראות: טובה; עדיין הכרחית מראת־צד ימנית.

• המושבים: נוחים – פנים; מאחור – צרים, קשים, לא נוחים; מרווח לשניים, סביר לשלושה. הריפוד נאה.

• הנסיעה: רכה למדי.

• הרעש: שקטה בחלונות סגורים; הסיית רוח וצמיגים ניכרת בחלונות פתוחים.

• האיוורור: לא מניח את הדעת בתנאי הקיץ הישראלי; מזגן הכרחי.

• ההסקה: מניחה את הדעת – בלפנים; חלשה מאחור.

• המהירות המירבית: 150 קמ"ש.

• צריכת הדלק: 91 אוקטן; 42 ליטר במיכל; בעיר: 13.8 קילומטר לליטר; בנסיעה בין־עירונית: 14.2 קילומטר לליטר.

• המחיר: 26,585 שקל (בדצמבר 86), כולל מע"מ והעברה.

• אחריות: שנה ללא הגבלת קילומטרים: 3 שנים לצבע; 6 שנים מחלודה.

• טיפולים: כל 30 אלף קילומטר או אחת לשנה.

לסיכום: מכונית־איכות עממית, פשוטה ושימושית, ספרטנית – בכמה דברים עד כדי הגזמה – יקרה מאחרות במחלקתה, אך זולה ממכוניות המחלקה שמעליה ויכולה לשמש להן תחליף טוב.

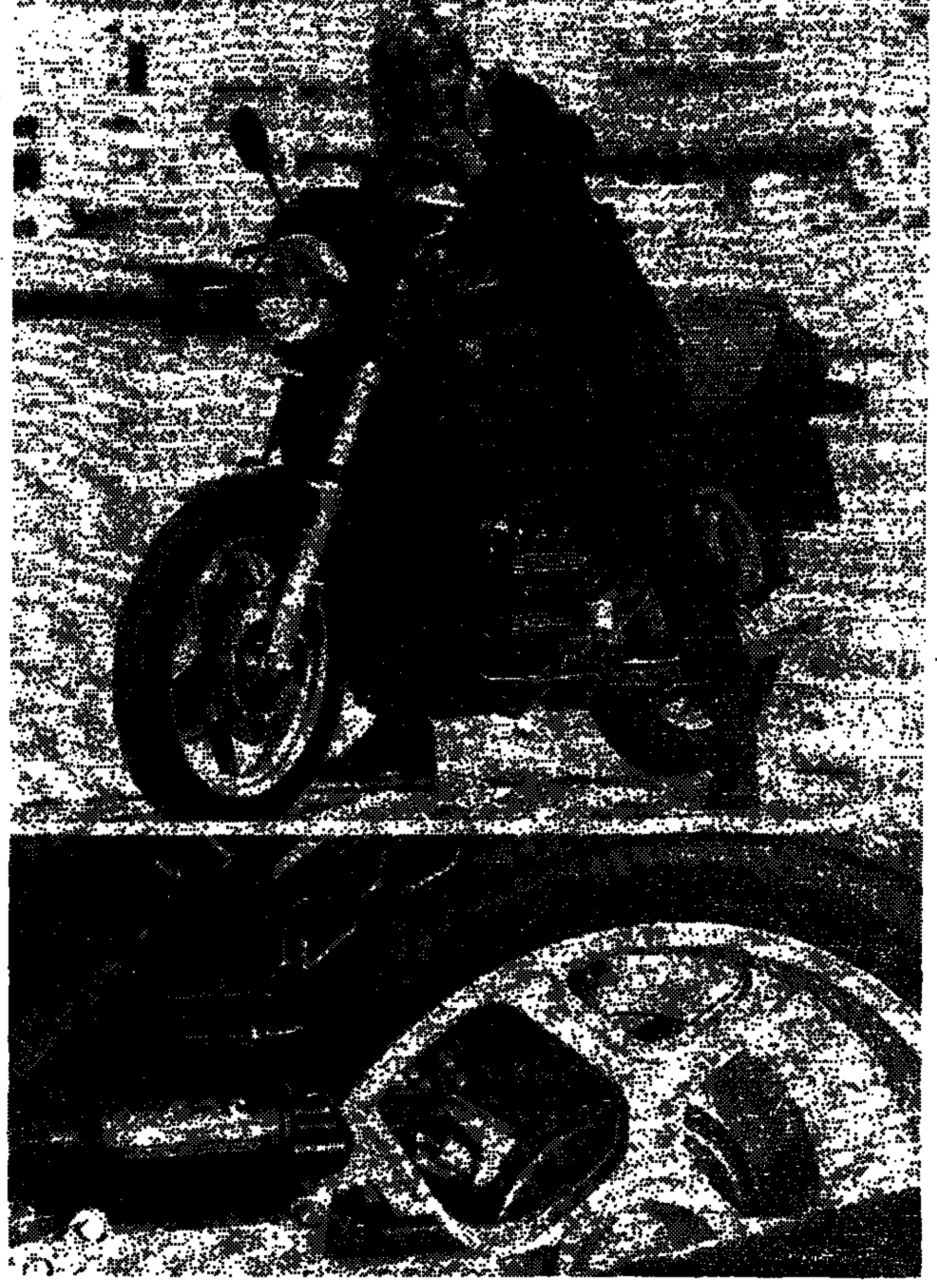

"ב.מ.ו." היא היצרן הראשון בעולם, שיתקין מערכת "איי.בי.אס." באופנועים. אופנועים המצויידים במערכת זו יגיעו לשוק באביב. מערכת ה"איי.בי.אס." נחשבת לפריצת הדרך הגדולה ביותר בנושא הבלימה, מאז פיתוח בלמי הדיסק לפני 20 שנה. היא מונעת באמצעות בקרה אלקטרונית את נעילת הגלגלים בעת בלימת־חירום ובכך נמנעת החלקה, המסוכנת באופנוע לאין שיעור מבמכונית. המערכת מאפשרת לאופנוען לבלום בו בזמן את הגלגל הקידמי והאחורי ללא חשש מנעילת אחד מהם. אפילו בשינויים פתאומיים בפני הכביש, כגון כתמי רטיבות, בוץ, חול או שמן, המעמידים במיבחן גם את הטוב שבאופנוענים, מגיבה המערכת במהירות הולמת ומונעת נעילה, שכן החיישנים בודקים את תהליך הבלימה שבע פעמים בשניה, כל עוד לוחץ הנהג על הדוושה או על הידית. לפי שעה תוצע המערכת כאופציה תמורת תשלום נוסף. שיטת המיסוי הנהוגה בארץ מייקרת את המערכת באופן בלתי סביר לחלוטין. בתצלום העליון נראה האופנוע כולו ובתחתון, מערכת הבלימה בגלגל האחורי. רחמים בז

מוטב לצאת לפני 1 באפריל

מאת אריאלה וולטן

אם בדעתך לבלות את חופשת הפסח באירופה, מוטב [illegible] יעלו במועד זה מ־22 עד 44 אחוז. הטיסה ליעדים הפופולריים ביותר תתייקר בשיעורים הגבוהים ביותר. טיסה לאלה תעלה, כמשוער, מ־1 באפריל 402־412 דולר לעומת 279־289 דולר כעת. התייקרות זו נובעת מהחלטת שר־התחבורה חיים קורפו לאשר העלאת מחירים של 6 אחוזים בהשוואה לקיץ האחרון.

שיעור התייקרותה של הטיסה לארה"ב ולקנדה עדיין לא נקבע. אם לא יחול שינוי לעומת השנה שעברה – וכך, בלי נדר, נראים הדברים כעת – תעלה טיסה לניו־יורק מ־1 באפריל 849 דולר וביולי־אוגוסט 919 דולר.

במקביל צפויים שינויים במס־הנסיעות. משרד־האוצר רוצה להעלות את המס הקצוב ל־270 שקל, 170 דולר, ולבטל את „מס עשרים האחוזים" על כרטיסי הטיסה. אולם, כמו שהדברים נראים כעת, העלאת המס הקצוב תתבצע כמבוקש ואילו ביטול „מס עשרים האחוזים" – עוד חזון למועד. כל זה עומד להתבצע ב־1 באפריל. גם משום כך מוטב לצאת ב־31 במארס, ליתר בטחון. איש עוד לא הפסיד במדינת ישראל מהקדמת משהו, אבל אין כמעט אדם שלא הפסיד מהמתנה יתירה.

מחירי טיסה '87–'86

היעד	קיץ 86' בדולר	חורף 86' בדולר	השינוי באחוז	קיץ 87' (משוער)	השינוי באחוז
אמסטרדם	389	289	–26	412	+43
אתונה	259	220	–15	275	+25
בריסל	389	289	–26	412	+43
ברצלונה	379	320	–16	402	+26
וינה	379	279	–26	402	+44
ז'נבה	379	279	–26	402	+44
לונדון	379	309	–19	402	+30
ליסבון	399	338	–15	423	+25
מדריד	389	333	–14	412	+24
מינכן	379	279	–26	402	+44
מרסיי	389	289	–26	412	+43
פאריס	389	289	–26	412	+43
פרנקפורט	389	289	–26	412	+43
ציריך	379	279	–26	402	+44
קופנהגן	448	389	–13	475	+22
רומא	333	265	–21	353	+33

בית המשפט המחוזי בירושלים
הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות
ומינוי מנהלי עזבון

להוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה או למינוי מנהל עזבון או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב עיניו.

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
128/87	ליזה כהן	25.10.86	דוד כהן
130/87	מרדכי יצחקי	19.1.87	שושנה יצחקי
132/87	אברהם עצמון	23.1.86	תהלה שילה
134/87	מילך איבר	30.4.78	שרה איבר
136/87	שלמה גילה	10.1.87	יעקב גילה
138/87	גרשון הגרד	6.12.86	לילה דיאנה הגרד
143/87	שרה־דוה ברנט	25.10.81	נתן ברנט
144/87	מינה וייצמן	3.9.67	נסים וייצמן
145/87	משה דיגרור	27.1.79	ירחמיאל דיגרור
146/87	ליזה דיגרור	25.7.86	ירחמיאל דיגרור
147/87	מריה אינריג	27.2.83	ארנסט אינריג
149/87	אורה חן	12.8.86	שלמה חן
150/87	תבונה שכטר	25.1.71	מרדכי שכטר
צוואות			
131/87	איילין בסקי	16.10.86	רנה בסקי
132/87	אברהם עצמון	23.1.86	תהלה שילה
133/87	דוד תירוש	14.1.87	אסתר תירוש
135/87	רחל אברקסיס	24.12.80	אשר מכלוף
137/87	הלל בלנקטסקי	7.1.87	ראובה בלנקטבסקי
141/87	יעקב גולדברג	13.1.87	שרה גולדברג
142/87	רות אלזה הלברג	23.12.86	תמרה רעבן
148/87	הרי פלנר	14.1.87	מרסלה פלנר
151/87	יוסף עזרא	11.1.87	נעמי עזרא

ד"ר אליהו צ' בן־זימרה
רשם

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מחוז תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' 2750 – מושב אליקים".
שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2385 מיום ד' בכסלו התשל"ח (17.11.77) עמוד 389.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 11833.
עיקרי מטרת התכנית: תיחום שטח הפיתוח של המושב והסדרי הבניה בו.
התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יזרעאלים שבתל עדשים.
כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

אברהם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 1 לתכנית מפורטת 331/03/7 – שגב שלום
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
שינוי שטח מגרש בית הספר:
א. באזור מגורים א' מגרשים 280, 279 – לשטח לבנייני ציבור.
ב. משטח ציבורי פתוח לשטח לבנייני ציבור.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 11,800 דונם.
שגב שלום שלב ב'
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון שמעונים הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 7/ 03 353 – סכטה 13 ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות התכנית: הקצאת שטח לאזור מגורים הכולל 96 מגרשים לבניה פרטית, מבני ציבור, שטחים ציבוריים פתוחים, דרכים ושבילי הליכה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית 142.072 דונם
גוש: 48 ב.ב. גוש: 13 ב.ב. 9
שכונה 13 בישוב ביראשי רהט
כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט ובהנמקה בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מבוססת ההתנגדות.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 7 לתכנית מפורטת 105 03 21 – אזור תעשיה.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
קביעת אזורים לתעשיה ומלאכה. שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לתעשיה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 1,350 דונם.
גוש: 1985.
מקום: אזור תעשיה סהרית.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

דבר פתוח

ציונות ולאומנות – עליה וירידה

מאת יהודה גוטהלף

היורד הצעיר אף אינו נותן לעצמו דין וחשבון, שעם ירידתו הוא תורם להגברת האנטישמיות והריאקציה אצל גויי הארצות

בשנתיים האחרונות ירדו מהארץ 30,000 לעומת 20,000 שעלו. יש מעלים על נס את „שלמות הארץ", אך אין נותנים דעתם על הסכנה הנשקפת לשלמות העם. הירידה היא האויב הגדול ביותר של תקומתנו, כי לא זו בלבד שהיא מחלישה את כוחנו המצוי אלא גם חוסמת את דרכי העליה, ומנין יבואו יהודים לארץ „השלמה"?

לאחר שכשנים קודמות הגיעו אלפי יהודים ישראלים ליוהאנסבורג, מה התימה כי עתה, עם התגברות רצון היציאה של יהודי דרום-אפריקה, שהיו בזמנם חובבי ציון נלהבים, אין הם עולים לישראל, אלא פונים למדינות אחרות, מחליפים גולה בגולה? הוא הדין בשיירה של יוצאי ברית-המועצות ובהמוני היהודים והציונים בארצות הגולה המערבית.

היו זמנים, שאי-אפשר היה להעלות על הדעת בניין הארץ בלי עזרה פעילה של התפוצות. עתה ברור למדי, כי בלי שיובטח עתידה של מדינת ישראל, לא יהיו סיכויים להישרדות היהודים בתפוצות. אף-על-פי-כן אין העם (לרבות נאמני היהדות והציונות), מסיק את המסקנה המתחייבת מכך. „הוא לא ייקץ, אם לא יעירנו השוט, והוא לא יקום אם לא יקימנו השור". אך כיום – לאחר השואה – איננו מעלים חלילה על הדעת כוח דוחף חיצוני כלשהו כזרוז לעליה. עלינו לתת את הדעת רק על הכוח המושך של הארץ, של המדינה הנבנית. האם הוא קיים?

★

בעוד הגרעון הדמוגראפי שבין עליה וירידה נותן אותותיו הקשים, נטוש בישראל ויכוח על גבולות התפשטות. את מקום הציונות, שמטרתה מקלט בטוח לעם ישראל, הפיכתנו לאומה המתפרנסת מיגיע כפיה ומוחה, היוצרת חברה דמוקראטית-מוסרית למופת – יורשת הלאומנות המתיימרת להיות ציונית ביותר, והיא פועלת למעשה בכיוון אנטי-ציוני.

במקום מדינה יהודית, שתהיה מקלט בטוח לעם חסר מולדת, קרבן מועד לדיכוי, לרדיפות ולהשמדה, הופכת הלאומנות את מדינת ישראל למדינה דו-לאומית, שמחמת גידול הירידה ומיעוט העליה תחדל להיות מדינת היהודים. כי למה יעדיפו יהודים, היושבים בארצות נאורות, לבוא ולהקים גולה מוקפת רוב מוסלמי? כלום הביאו שליחי גוש-אמונים ויתר הלאומנים המוני עולים, שיאזנו את הפרופורציה האתנית במדינה הדו-לאומית שתושתת על „שלמות הארץ"?

ביקשנו „מקלט בטוח", וקיווינו להשיגו במדינה משלנו בצד מדינות שכנות. היפרדותה של תל-אביב מיפו היתה דוגמא מבשרת טובות. אך הירית „מתנחלים" לתוך ישוב ערבי צפוף (שכם, חברון וכד') תביא להיפוכו של מקלט בטוח, לשפיכות דמים ולחיכוכים מיותרים. שאפנו להפוך את „הפירמידה הגלותית" על-פיה בתחומי כלכלה וחברה, אך ריבוי הערבים במדינה הדו-לאומית בהכרח שיחזיר את היהודים לפרנסות גלותיות, כי יזכו, ומלאכתם תיעשה בידי אחרים. (ייתכן כי לא-מעטים מחסידי „ארץ ישראל השלמה" שואפים לריבוי העבודה הזרה והזולה יותר, ולא יזדקקו לעבודה עברית).

הציונות הבטיחה ליצור חברה מתוקנת, ראויה ל„עם סגולה". אך הלאומנות שוללת סדרי דמוקראטיה וגורמת לחלוקת האוכלוסיה ולהפרדה בין אזרחים בעלי זכויות לתושבים המופלים לרעה. גאוותנו על היותנו המדינה הדמוקראטית היחידה באיזור – נעשית פלסתר. כלום ירצו יהודים העוזבים את מדינת האפרטהייד בדרום-אפריקה ליצור בארץ-ישראל מדינת אפרטהייד, שאדוניה יהיו יהודים? כלום יהודים היושבים בארץ, ויהודים שאנו מבקשים להעלותם, ירצו לחיות במדינה שתהיה כלבנון שניה, שסועה ועקובה מדם מומת מלחמות פנימיות לאין סוף?

לפני שתי מלחמות העולם היו מחוץ לאירופה ארצות קולוניאליות, ובהן שלטו מדינות אימפריאליסטיות. החלוקה הזאת בין שולטים ונשלטים היתה תופעה שכיחה. הזמנים של הקולוניאליזם חלפו (דרום אפריקה לא תחזיק מעמד אף היא). כלום ינתן לנו, כלום תרצה ישראל לכונן מדינה קולוניאליסטית בשלהי המאה ה-20? כלום יזדהו התפוצות עם מדינה כזו – בניגוד לכל רעיונותיה ושאיפותיה של הציונות? התנגדות המחנה הלאומני לפשרה טריטוריאלית מגבירה את סכנת המלחמות בינינו ובין שכנינו, מחייבת השקעות נוספות לצרכי בטחון („המתנחלים" לא זו בלבד שאינם מוסיפים לבטחוננו אלא אף דורשים כוחות צה"ל כדי להגן עליהם) היא מונעת פיתוח ופתרון שאלות כלכליות וחברתיות, מכבידה על קליטת העליה.

מסתבר, כי המחנה הלאומני, המתיימר להיות לאומי יותר וציוני יותר מאחרים, פועל למעשה בכיוון אנטי-ציוני ואף מסכן את עצם קיומה של מדינת ישראל. לא זו בלבד שאין הוא מוסיף עולים, אלא אף תורם חלקו להמוני היורדים, שחרף עמדתם הלאומנית הבלתי-מתפשרת עוזבים את הארץ, לאחר שהם עצמם הופכים קרבן הלאומנות – מבחינת פרנסה, מילואים וכו'.

★

לאחרונה נכתב הרבה דווקא על ירידה של בני הקיבוצים. אין לכחד, כי בין היורדים ניכר גם חלקם של בני הקבוצים. אך ספק רב אם אחוזם היחסי רב יותר, כל שכן שחלקם חוזרים – לאחר גלגולים בארצות העולם – לארץ ולביתם הקיבוצי. חלקם של בני הקיבוצים בירידה אינו מקרי. הגשמת הציונות, וכל שכן אורח-החיים החלוצי, מחייבים אמונה, ודביקות בערכי יסוד. זכורים הימים, כשחלוצי העליות בין שתי מלחמות-העולם סברו כי קרוב יותר עתיד המהפכה הסוציאלית בעולם מאשר הסיכויים הממשיים להקמת מדינה יהודית בזמן הקרוב. והיו שקיוו, שהמהפכה הסוציאלית אף תכיר בצדקת הציונות ותסייע להיכון העם היהודי במולדתו.

התמוטטות האמונה במארקסיזם-לניניזם והסלידה משיטותיו הנפסדות של „עולם המהפכה" יצרו בדור ההמשך של הקיבוצים חלל נפשי ריק. מיעוט קטן עדיין דבק בתפיסה הישנה, ויש גם המבקשים צידוק „אובייקטיבי" לעיוותיה. אך הרוב הגדול התייאש מהתפיסה הישנה. אף-על-פי-כן מועטים המאמצים הרוחניים לעיצוב דרך רעיונית מעודכנת, לטיפוח סינתזה חדשה של מורשת היהדות, הציונות והסוציאליזם. אפיסת האמונה היא ללא ספק אחד הגורמים לירידה.

★

ברי, כי מקור הרעה הראשי של הירידה בכללה הוא בחינוך, שלא העמיק את התודעה היהודית ואת הדבקות ביעוד הייחודי של עם ישראל, על ערכיו הלאומיים והאוניברסליים. הוא שגרם להתגברות הנטיות לחמרנות, לניהיליזם ולכנעניות, המתגלגלת ללאומנות קנאית מזה ולקוסמופוליטיות שטחית מזה. היורד הצעיר אף אינו נותן לעצמו דין-וחשבון, שעם ירידתו הוא תורם להגברת האנטישמיות והריאקציה של גויי הארצות שהציונות הסוציאליסטית ביקשה לשים להן קץ – למען היהודים ואומות העולם כאחד.

במקום מאבקי סרק על „התנחלויות" ועל הרחבת הגבולות עלינו לתת דעתנו על עתיד העם, שנגאל משעבוד, אך לא הגיע עדיין לחיי שלום במדינת היהודים, בחברה המושתתת על מיטב הערכים הלאומיים והאוניברסליים שהנחו ביסוד תקומתנו.

להפשיל שרוולים

מאת יעקב גיל

בעשור האחרון הצטמצם חלקו של תקציב החינוך בכאחוז אחד של התל"ג, 4000 מורים פוטרו ומרכיבים חשובים במערכת היו לנחלת העבר

הפקרת מערכת החינוך לתעתועי התקציב והמורים מלמדת על עומק המשבר שהחברה הישראלית מצויה בו כיום.

ממשלת ישראל זקוקה לרחמים על שהיא, ממשיכת ממשלות התקומה הלאומית, מכרסמת בערך הנעלה ביותר שעמד לנגד עיני האבות המייסדים – האדם בחברתנו המתחדשת.

בשנת 1949, בכנסת הראשונה, בהציבו את קווי היסוד לממשלה, שאת אמון הכנסת בה הוא בא לבקש, התווה דוד בן-גוריון את הנחות היסוד שינחו את ממשלתו. „לא אעמוד כאן בפרוטרוט על צרכי הבטחון, אך אזכיר במלים ספורות את השירותים החיוניים: חינוך, בריאות, ביטוח סוציאלי".

בעת ההיא, פחות משנה אחרי הכרזת העצמאות, ב-8 במארס 1949, בעוד מתינו מוטלים לפנינו, בעוד אנו מלקקים את פצעינו, ידע דוד בן-גוריון להתעלות מעל כל מחשבה אריטמטית, וקבע את קביעתו האסטראטגית על מהותה של החברה ועל הכיוון שהיא חייבת להתפתח בו. „כמיטבי העמים שבעולם, עלינו להביא את המחקר המדעי הצרוף והשימושי לשיא יכולתו, אבל לא כנחלת גאונים יחידים ובודדים, אלא כנחלת הכלל".

ללא הסיוע האמריקאי הענק, ללא השילומים מגרמניה, ועם מעט מאוד אמצעים, אבל עם הרבה עוז, חזון ועוצמה הודיע דוד בן-גוריון לכנסת הראשונה את עמדתו לאמור: „לכל הילדים והילדות, עד גיל שייקבע בחוק, יינתן חינוך חינם. הביקור בבית-הספר יהיה חובה על כל הילדים".

המדינה, יש לזכור, היתה אז בשנתה הראשונה, ללא תעשיה, ללא שיכון, ללא רווחה, ואף-על-פי כן זאת היתה המשימה – לחנך וללמד את ילדי ישראל.

בתוך חודשים אחדים הוכנה והונחה על שולחן הכנסת, ביום 26.7.49, הצעת חוק לימוד חובה חינם. שר החינוך והתרבות דאז, זלמן שזר, אמר בין השאר: „הממשלה מציעה לכם להגשים את החוק, שלא ישאר במדינה אף ילד אחד מא' עד ח' מחוץ לכתלי בית-הספר. את זה מציעה לכם הממשלה. היא יודעת שמציעה היא לכם מעמסה כבדה מאד, ופירוש הדבר שנצטרך להוסיף כספים לתקציב הקיים".

בכנסת השניה, ביוני 1954, הגיש שר החינוך והתרבות, בן-ציון דינור, את הצעת „חוק חינוך ממלכתי תשי"ג-1953". בין שאר דבריו ציין שר החינוך והתרבות את היעדים הבאים שהחוק שם לו למטרה להשיג:

א. דמות האדם הרצוי המצוי.

ב. דמות החברה, החברה הנכספת והקיימת.

„אין המדינה יכולה לוותר ואין היא מוותרת בשום מקום", אמר בן-ציון דינור, „על אחריותה השלמה למטרות-היסוד של כל חינוך: פיתוח כשרונם האישי של אזרחיה לעתיד, פיתוח סגולותיהם החברתיות לעיצוב דמותם הלאומית. אין המדינה רשאית למסור למישהו אחר את האחריות לעתידותיה, כי חינוך אזרחי המדינה, פירושו הבטחת המשך קיומה".

למקרא הנחות-יסוד אלה אי-אפשר להימנע מלהשוות את ממשלות וכנסות ישראל בעת ההיא, לממשלות ולכנסת ישראל בעשור האחרון. היחס לחינוך ולתקציב החינוך כבר נותן אותותיו במציאות. לנגד עינינו מתרחשים הבקיעים המפורענויות: תופעת הירידה מן הארץ והחיפוש האתגר האישי בחוץ, אי-הסובלנות המתפשטת גם בקרב חברים-עמיתים, תופעות הבוענות כלפי עם אחר ותופעת הסכינאות הנפוצה בין בני נוער.

בעשור האחרון הצטמצם חלקו של תקציב החינוך בתל"ג (התוצר הלאומי הגולמי) מ-8.8% ל-7.9%, כבאחוז אחד פחות, שמשמעותו בחיי היום-יום – פיטורים של כ-4,000 מורים בעבר ועוד כ-6,000 מורים אם יאושר תקציב החינוך המקוצץ. לצמצומים ולקיצוצים הללו יש מחיר כבד. מרכיבים חשובים במערכת החינוך נהפכו לנחלת העבר: מפעל ההזנה, מערכת בתי התלמיד, נושא החינוך הגופני ויום הלימודים הארוך, מסגרת השירות הסוציאלי בבתי-הספר השירות הפסיכולוגי-חינוכי, הסייעת ועוד.

תרבות הפנאי נהפכה להרפתקה לבני הנוער. באין דרכי ביטוי מסוגננים, מתוכננים, המאפשרים ליכולת היצירה שבאדם לבוא לידי ביטוי, והמת זו לאפיקים של תחרות פרועה, המביאה בהכרח לפורענות ולמתחים בין בני הנוער לבין עצמם, ואלה, על-פי טבע הדברים, משפיעים על החברה כולה. ההזנחה החינוכית מתבטאת גם בפיתוח הרגלי צריכת תרבות זולה, המוליכה לפיתוח תת-תרבות חברתית סוטה.

„באין חזון יפרע עם" – על המחנכים להפשיל שרוולים ולהפעיל את השפעתם בכל האמצעים שעומדים לרשותם, כדי שלא יבולע למערכת החינוך. בו בזמן יש להציב לפני המחנכים את האתגר הגדול – לגדל דור על ברכי הערכים הנעלים של הציונות ההומאנית השפויה, של חברה שחותרת ליחסים מתוקנים בין אדם לחברו ובין עם אחד לאחר, יחסים המושתתים על שוויון ערך האדם, על סובלנות ועל נאורות.

(הכותב הוא מחנך, בעבר חבר הכנסת וחבר ועדת החינוך שלה)

היהודים וטבעת הניבלונג

מאת יהודה כהן

בישראל עדיין שריר חרם ואגנר, אבל בפסטיבל ביירויט מתרחבת והולכת ההשתתפות היהודית והישראלית אגב חשיפת יחסי „ואגנר והיהודים" באורם האמיתי

לאחר שכבר מסרתי מאמר זה למערכת „דבר" שמעתי במדור „ורקור" של „קול ישראל" שיחה עם פרופסור יעקב כ"ץ על ספרו „ריכארד ואגנר בסבך האנטישמיות". שמחתי לשמוע מפי בר-סמכא בין-לאומי דברים שמאשרים את מה שפרסמתי במשך עשרות שנים, בעברית ובשפות אחרות, לרבות תרומתי „ובכל-זאת ואגנר" לספרם של רנה ליטוין וחזי שלח „מי מפחד מריכארד ואגנר", בהוצאת „כתר".

הספר נכתב בהשראת נסיונו של זובין מהטה להשמיע בתזמורת הפילהרמונית את „מות האהבה של איזולדה", מאת ואגנר. אמנם, באולם פרצה אז „שערוריה", אך בעת הביצוע שככו קריאות המתנגדים, ולבסוף קצרה היצירה תשואות רמות. בסקירות העתונות ובטלוויזיה התייחסו רק לשערוריה.

הספר יצא לאור בימים אלה פעם נוספת בעת ציון 50 שנות התזמורת ויום הולדתו ה-50 של מהטה. שמו של פרופסור כ"ץ מוזכר בהקדמה בספרו של ד"ר מאנפרד אגר, „ואגנר והיהודים", על התערוכה בשם זה המוצגת במוזיאון ואגנר בביירויט, שעליו יסופר בהמשך המאמר.

★

פסטיבל ביירויט שונה מכל פסטיבל אחר, מפני שהוא מוקדש ליצירותיו של מלחין-משורר אחד בלבד, ריכארד ואגנר. ואגנר עצמו הוא שהגה את רעיון הפסטיבל ואף הגשים אותו, על-ידי הקמת בית הפסטיבל – פסטשפילהאוז – בביירויט. אחרי המלחמה, ב-1951, התחדש הפסטיבל והוא מתקיים כל שנה באותו בניין.

בימי הפסטיבל עומדת כל העיר בסימנו ובסימן הבין-לאומיות, שמסמלים אותה דגלי כל המדינות, לרבות דגל ישראל, המתנפנפים לפני בית העירייה. כיוון שהפסטיבל זוכה לתמיכה יפה, יכולה הנהלתו להשקיע הרבה בעיצוב התפאורות והבמאים אינם נרתעים מדרישות עצומות. פיטר הול תבע, למשל, להזמין לגילום שלוש בנות-נהר-הריין זמרות המסוגלות לשיר תוך כדי שחיה במים ולהופיע ערומות בביום הזולהן. ואכן, נמצאו זמרות טובות מאד שעמדו במשימה. על הבמה הכינו בשבילן מיכל מים עצום, והצופה ראה אותן, באמצעות ראי-ענק, שוחות עלה וירוד במים. היה זה בתמונה הראשונה של „זהב הריין", הוא הערב הראשון במחזור „טבעתו של הניבלונג".

במרכז מחזור זה עומדת טבעת, המעניקה לבעליה את השליטה על העולם, אבל לחשל אותה מזהב-הריין מצליח רק מי שמוותר לשם כך על האהבה. היצירה אופיינית לתפיסתו של ואגנר, פיטון האהבה: או אהבה או כוח. הניבלונג אלבריך שודד את הזהב ממעמקי הריין, מתכחש לאהבה ומעצב את הטבעת הגורלית. כאשר האל ווטאן גוזל ממנו את הטבעת, מקלל אותה אלבריך שתמיט שואה ומוות על כל העונד אותה. אלבריך אינו זוכה לקבל שוב את הטבעת. מחזירים אותה לבנות-הריין, והדבר מביא גאולה לעולם.

ב„טבעת הניבלונג" אין איש יוצא זכאי, לא האלים, לא בני-האדם. לא הגיבורים, לא הענקים, לא הניבלונגים (בני הערפל). כולם פושעים, איש-איש על-פי דרכו; ואגנר מרשיע את כולם: הוא מנבא שואה לכל שלטון-זרוע ולכוח ההרסני של הזהב. במקומם קם עולם חדש, עולם של אהבה.

גם לאחר עליית הנאצים לשלטון נהרו יהודים רבים בגרמניה לראות – באותם מקומות שהותר להם עדיין להיכנס אליהם – את מחזור „טבעת הניבלונג" ובעיקר את החלק האחרון, „דמדומי האלים", כדי ליהנות, לפחות מעל הבמה, ממפלת שלטון הזרוע. הנאצים תפסו את משמעות הדראמה מאוחר מאד, רק לאחר שהיא שודרה לגרמניה שוב ושוב על-ידי הבי.בי.סי: ב-1942 הורידו את „הטבעת" מבמת ביירויט. היה זה האות ליתר התיאטרונים לעשות כן. מאחר שעוד ב-1939 הורידו מהבמה את היצירה „פרסיפל", שנראתה להם נוצרית מדי, היתה למעשה מחצית יצירתו של ואגנר ברשימה השחורה של הנאצים. בכל מקום בעולם שם מפיקים כיום את „הטבעת", מדגיש הבמאי את חזונו הנאצל של ואגנר, שבמרכז כל יצירתו האמנותית – הגאולה באמצעות קורבן האהבה. את הרעיון הזה שאב מהיינריך היינה, יחד עם יתר החומר לאופרה „ההולנדי המשוטט".

ב-1882 התקיימה בביירויט הצגת הבכורה של „פרסיפל", הדראמה האחרונה של ואגנר. ניצח עליה הרמן לוי, בנו של הרב הראשי של העיר גיסן בגרמניה. שנת המאה שאחריה (1982) כונתה בשם „שנת פרסיפל", ועל הפקת היובל של היצירה ניצח ג'יימס לווין. דיברתי אז עם הבמאי וולפגנג ואגנר, מנהל הפסטיבאל ונכדו של המלחין ואגנר, ושאלתי אותו אם הוא יודע, שהשמות לוי ולווין זהים למעשה. ואגנר אמר שהוא יודע זאת. שוחחנו, כמובן, גם על בעיית „ואגנר בישראל" ואני תהיתי על פשר „האינפלציה" של מנצחים יהודים בפסטיבאל – דניאל בארנבוים ניצח באותה שנה על „טריסטאן" – וולדמאר נלסון ניצח על „ההולנדי" ולווין, כאמור, ניצח על „פרסיפל". כלומר, שלושה מתוך חמשת מנצחי-העונה היו יהודים. וולפגאנג אומר לי אז: „במלאת מאה שנים למותו של הסבא שלי (1983) ינצחו שוב בארנבוים על טריסטאן, ג'יימס לווין על פרסיפל, וגאורג שולטי על הטבעת (ארבע אופרות); רק הורסט שטיין, שינצח על מייסטרזינגר, לא יהיה יהודי. כלומר על שש מתוך שבע אופרות ינצחו יהודים".

„ביצר"? – תהיתי.

„פשוט מאוד", השיב וולפגנג, „אנו ממשיכים לנהוג על-פי העקרון שהנהיג סבי בפסטיבלים: להזמין את הטובים באמנים שאפשר להשיג. לא רק המנצחים יהודים, גם בין הזמרים והנגנים ובמקהלה תמצא יהודים: ביירויט אינה שואלת למוצאם של האמנים המשתתפים, אלא לרמתם בלבד."

בעיר ביירויט נמצא גם בית מגוריו של ואגנר, בית „ואהנפריד", שהוא הקים מן הכסף שהעניק לו המלך לודוויג השני מבוואריה. אותו לודוויג גם תרם כסף רב לבניית הפסטשפילהאוז: היה זה בשעה שוואגנר נואש מהגשמת חלומותיו ושקל במלוא הרצינות להגר לארה"ב, שם הציעו לו תנאים מפתים. בעוד שבית הפסטיבל לא נפגע במלחמה, נהרס בית „ואהנפריד", פרט לחזיתו. נכדו של ואגנר, וילנד, השאיר את החזית, שעליה חל חוק שמירת עתיקות, כפי שהיתה, והצמיד אליה את ביתו המודרני. אחרי מותו עבר הנכס לידי עירית ביירויט, והיא שחזרה את בית „ואהנפריד" כמות שהיה והפכה אותו למוזיאון ואגנר. בכספות של העיריה נמצאים גם כתבי-היד של יצירותיו.

באגף המחבר כיום את הבית עם בית זיגפריד ואגנר (בנו של ריכארד) מוצגת תערוכה בשם „ואגנר והיהודים", שאירגן מנהל המוזיאון ד"ר מאנפרד אגר. התערוכה נפתחה ביולי 1984, ערב תחילת הפסטיבל. בחמשת השבועות הראשונים לקיומה ראו את התערוכה עשרות-אלפים מבקרים. בהמלצת מנהל הפסטיבל, וולפגנג ואגנר, נכדו של ריכארד, הוחלט להשאירה דרך קבע במקום. בהכנסו לבית „ואהנפריד" רואה מיד המבקר, מצד שמאל, את השלט ועליו הכתובת „ואגנר והיהודים", השלט הגדול היחיד בכל המוזיאון. התערוכה איננה מייפה דבר אלא מעמידה, אלה מול אלה, תעודות המאשימות את ואגנר באנטישמיות ותעודות המזכות אותו. בספר מקיף על התערוכה, מאת ד"ר אגר, שהופיע שנה אחרי פתיחתה, נאמר: „התערוכה איננה נאום סנגוריה למען ואגנר, אלא נאום סניגוריה בזכות האמת".

בתערוכה מוצג, כמובן, מה שואגנר עצמו כינה מאוחר יותר „קורפוס דליקטי" (נושא העבירה), כתב-הפלסתר „היהדות במוסיקה". זה אמנם כתב מבחיש ומכפיש. אך לא נשכח: ואגנר מציע ליהודות פתרון להתנצר. זה אמנם אינו כלל לפי רוחנו, אך ביטויים כמו „אז לא יהיה הבדל בינינו" (בין הנוצרים ליהודים) בהחלט אינם ברוח נאצית (ואגנר מת 50 שנה לפני עלות הנאצים לשלטון). בצד כתב-הפלסתר פרושות תעודות על המניעים לכתיבתו (שיש בהן כדי להסביר, אך הן אינן מצדיקות את המחבר). יש שם גם חומר על המלחין היהודי מאיירבר, שקנאה בו ובתהילתו. בהצלחותיו העצומות ראה ואגנר את תבוסתו שלו.

בתערוכה מוצג גם חומר רב על היהודים שעזרו לוואגנר ועל יהודים שנמנו עם ידידיו. אף הספר „מדינת היהודים" של הרצל ותמונתו מצויים שם ותיאור דרכו אל הציונות (וכמובן, מוזכרת האהבה שרחש הרצל למוסיקה של ואגנר. בדמיונו חזה אותה מושמעת במדינת היהודים). מוצג שם גם חיבור-ההשמצה של קארל מארקס, „לשאלת היהודים", שהופיע שש שנים לפני כתב-הפלסתר של ואגנר ושימש לו כדוגמה. לשמחתי מצאתי שם גם מאמרים שלי, מעתונים גרמניים ועבריים, שבהם הצבעתי על הטעויות, הסילופים וחוסר הפרופורציות, שהצמיחו אצלנו את החרם הארוך כל-כך נגדו. מוצג מעניין בתערוכה הוא תמונת קונצרט באולם בית-האופרה העתיק בביירויט, שבו ביצע ואגנר, במסגרת האירועים לרגל הנחת אבן-הפינה לבית הפסטיבל, את הסימפוניה התשיעית של בטהובן. היות והתאורה על הבימה היתה חלשה מדי, ביקש ואגנר מן הקהילה היהודית בעיר להשאיל לו את נברשת הגז הגדולה שבבית-הכנסת. בתמונה של הקונצרט נראית הנברשת היטב. לצד התמונה – מכתב מנהל הקהילה על-אודות מועדי ההשאלה וההחזרה.

הנברשת נעלמה, אבל בית-הכנסת קיים. מהשריפה הגדולה בליל הבדולח ניצל בנסיבות מיוחדות: בניינו, שמכיל גם את אולם הקהילה ומשרדיה, נשען על אותו בית אופרה, שאולמו המפואר כולו מעץ. ההוראות שגם בית-האופרה יעלה בלהבות יחד עם בית-הכנסת הכריעה את הכף נגד הצתתו. כמובן, הבניין חולל, אך לא נהרס. בימי הנאצים הוא שימש בין היתר, כאורווה. יושב-ראש הקהילה הקטנה, יוסף גוטהארט, סיפר לנו שבית-הכנסת הוקם כ-1760 בערך. מכל האוכלוסיה היהודית של ביירויט איש לא שב מן השואה, והיהודים המעטים שחיים שם כיום באו מארצות מזרח-אירופה. בית-הכנסת, אולמי הקהילה והדירה שוחזרו בכספי העיר ביירויט. על אף שטחו המצומצם, יש בבית-הכנסת גם דוכן וגם במה, ועזרת נשים בקומה העליונה.

ביקרנו בבית-הכנסת יחד עם המלחין הישראלי עמי מעייני; עמו ביקרנו גם במוזיאון ואגנר ב„ואהנפריד", ויחד הלכנו אל מוסד מקומי, שפועל כל ימות השנה – המרכז לתרבות ולנוער של ביירויט. במקביל לפסטיבל ואגנר מתקיים במרכז הנוער, מאז 1950 פסטיבל בין-לאומי לנוער, מיסודו של הרברט בארת. בארת היה שנים רבות גם מנהל משרד העתונות של פסטיבל ואגנר. בביקורי הרבים בביירויט נוכחתי לדעת שלא לשווא הוצמדה המלה בין-לאומי לשמו של פסטיבל הנוער. משתתפים בו אמנים צעירים מארצות רבות, גם מארצות הגוש הקומוניסטי, ותמיד אפשר למצוא שם אמנים צעירים מישראל. השנה, זו הפעם התשיעית, מנהל שם הצ'לן הישראלי עוזי ויזל, פרופסור באקדמיה למוסיקה בתל-אביב, סדנה למוסיקה קאמרית לכלי קשת, משתתפות בסדנה להקות שבאו כגופים קיימים או להקות שהורכבו במקום. מהן שממשיכות בלהקות קבועות. השנה עמד פסטיבל הנוער בסימן מלאת מאה שנה למותו של ליסט. ליסט מת בביירויט ב-1886 וליצירתו הוקדשו בפסטיבל תכניות רבות, קוליות, תזמורתיות וקאמר-מוסיקליות, שהופקו במרכז לנוער ובערי השדה סביב ביירויט. במשך כמה שנים החליף את עוזי ויזל בתפקיד דניאל בנימיני, כנרתן ראשון של התזמורת הפילהרמונית הישראלית. כלומר, תמיד מיוצגת ישראל גם בסגל המורים המדריכים. בעקבות ביקורנו הוזמן עמי מעייני ללמד בפסטיבל הקרוב יצירה תזמורתית מפרי-עטו ולנצח על ביצועה. בסגל ישתתפו איפוא שני מרצים ישראליים.

אל ואגנר הגיע מעייני באמצעות הפילוסופיה של הגל, שופנהאואר, ניצ'ה ופויירבאך. ארבעת הוגי-דעות אלה, שהשפיעו על ואגנר, היו למעייני נושא לעבודת התואר השני שלו. „בישראל אנשים לא מבינים נכון את בעיית ואגנר", אמר לי מעייני. „החלטתי להבהיר סוגיה זו, ועל-כן ניגשתי, לפני כשש שנים, לכתיבת מונוגרפיה על ואגנר בעברית, בשלושה ספרים: 'ביוגרפיה', 'טבעת הניבלונג', 'פרוזה'. לדעתי, אסון תרבותי הוא שהחרימו אותו טוטאלית. בגלל ההחרמה הזו נוצר ואקום חמור".

מוזר הוא שיש אצלנו, לא רק בקרב שוחרי המוסיקה אלא גם בקרב המוסיקאים, כאלה שאינם יודעים את ואגנר. הרי גאון זה נמנה עם מתי-המעט שבשורה הראשונה של יוצרי המוסיקה והאמנות בכלל, ואף בתוך אלה הוא מן הספורים שהתייצבו עוד צעד אחד קדימה, בצד בטהובן, גיתה, שקספיר, מיכאלאנג'לו. אני מקוה שספריו של מעייני יתרמו להוזה רצינית בכיוון הכרת יצירתו החשובה.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | דבר ראשון גב בבוקר

וילות ובתים | אולמות | קבלנים מציעים | רוצים לקנות | הצעות עבודה | דירות למכירה | ניקוי והדברה | עסקים | מכוניות | פוליש וניקיון | נרשמו לנישואין | הברזות

מדרשת שדה-בוקר
דרושים
גנן ראשי
העבודה במדרשת שדה בוקר
הכישורים הנדרשים:
– גנן מוסמך (או טכנאי נוף) בעל תעודה מוכרת
– נסיון בניהול צוות עובדים
– הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד
התאגיד יעמיד לרשות המועמד דיור במקום
(התחלת העבודה החל מחודש מרץ 87).
★ מציל/ה לבריכת השחיה
ממאי 1987
מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל
יפנו בכתב למנהל כ"א ומינהל
(בצירוף תעודות והמלצות) למדרשת שדה בוקר מיקוד 84993

למועצה אזורית עמק חפר
דרוש
עובד תחזוקה
במרכז קהילתי יסן
בדבר פרטים לפנות
לנומר טלמן
053-96781

مكان الأصل

עוד אין ראיות לקשר המהנדס העצור עם מעשי האונס בדרום

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

הפרקליטות במרכז אמורה להגיש מחר כתב אישום נגד מהנדס האלקטרוניקה בנוגע לשתי תקיפות מיניות שאין להן כל קשר למעשי האונס והרצח בדרום. המשטרה תבקש השבוע להאריך את מעצרו של החשוד, באישורו של היועץ המשפטי לממשלה.

מחלק הבילוש הנושאי, ביחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב, בפיקודו של פייבל לבון, אינו מחזיק, בשלב זה, ראיות כלשהן הקושרות את החשוד למעשי האונס בדרום.

עד כה, לא נערכו מסדרי זיהוי בהשתתפות החיילות מהדרום, מטעמים מנהליים. כן מתברר, כי החשוד אינו קשור, בשלב זה, לאינוסן ורציחתן של המתנדבת הגרמניה מריאן שסקר והתיירת לוסי אייטום.

החשוד במעשי האונס נתפס על ידי המשטרה באקראי. לפני כשבוע ימים התקשרה למשטרת מחוז תל־אביב בחורה שביקשה להתלונן על אדם שניסה לתקוף אותה תקיפה מינית. "הוא דומה לקלסתרון של האנס מהדרום", אמרה הבחורה.

הבחורה המתלוננת הגיעה למטה משטרת מחוז תל־אביב ברחוב מוצקין בתל־אביב. עוד באותו ערב, הגיע למשטרת תל־אביב צוות מיוחד ממשטרת מרחב הנגב, העוסק בחקירת מעשי האונס בדרום, ואנשיו גבו עדות מן הבחורה.

לחוקרים התברר, כי הנערה נענתה למודעה, שפירסם החשוד בעיתון ובה כתב: "מהנדס אלקטרוניקה, פנוי, מחפש בחורה למטרות רציניות". המתברר, כי היא הגיעה לפגישה הראשונה ובין השניים הוחלט, כי יפגשו גם פעם שנייה. בפגישה השנייה, הוביל החשוד את הבחורה לביתו, וכשהגיע לדלת, החל לרקוד בכל חלקי גופו. הבחורה נבהלה והחלה לברוח כשהחשוד דולק אחריה ותוקף אותה. לבסוף עזב אותה לנפשה ונעלם.

במהלך גביית העדות מן הבחורה, עשתה המשטרה כמה פעולות חקירה. באחת מפעולות אלה התקשר שוטר לבית החשוד והקליט אותו. המאזינים לשיחה הרגישו, שהדובר מנסה להסתיר משהו ושינה נימת לאיזור ממדי.

מיד לאחר סריקת המלשון הבחינו העוקבים, כי החשוד יוצא מביתו ומתחיל לטייל ליד ביתו. לאחר כמה דקות, עלה לביתו וירד כשהוא נושא מזוודות, שאותן הכניס למכונית "הסובארו" שלו.

החשוד נעצר והובל לביתו, שם מצאו החוקרים אביזרי מין, חוברות־מין ופנקס שבו היו נקובים שמותיהן של כ־500 נערות ומספרי הטלפון שלהן.

עוד בביתו, אמר החשוד לחוקרים: "תראו, אני סובל מהלם קרב, שתוקף אותי במלחמת יום הכיפורים". החוקרים התרשמו כי מדובר באדם שסובל מבעיות נפש.

חשדם התחזק, כאשר החל החשוד להפליל את עצמו ואמר: "אתם חושבים שאני האנס מהדרום".

התברר, כי החשוד עשה לו מנהג לשכור מכוניות "סובארו" ("הסובארו" שלי כל הזמן במוסך", אמר). בביתו נמצאו קבלות על שכירת מכוניות "סובארו" רבות מאוד.

סופר "דבר" בדרום אמיר רוזנבליט מוסיף, כי ראש היחידה המרכזית במשטרת מחוז תל־אביב נצ"מ עמוס עוזי אמר, כי לחשוד אין כל קשר שהוא למקרה האונס והרצח של התיירת הבריטית לוסי אייטום, לפני כשנה.

נלכד "השודד המסומם" – חשוד ברצח, שוד וסמים

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

יהודה אדרי, "השודד המסומם", שהיה מעורב בעסקי סמים, בשוד היהלומים הגדול במלטשת היהלומים באור־יהודה (460,000 דולרים היה שווי שלל היהלומים) ובשוד הבנק הבין־לאומי הראשון בסניף סביון והמוכר לעבריין הסמים מיכאל ביורי, נעצר על־ידי חוקרי היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב.

הפרשייה פוענחה באקראי. מוכן סמוי של המשטרה, שפעל בקרב סוחרי סמים במטרה להפלילם, הודיע למפעיליו, כי יהודה אדרי, הידוע באיזור גוש דן, הציע לו להשתתף בנוגע בשוד שהתקיים בבנק הבין־לאומי הראשון בסביון.

במהלך החקירה התברר, כי יהודה אדרי היה קשור לשוד סוחר התכשיטים שהיה בלוד ב־12 במארס 1986 ובשוד מלטשת היהלומים שהיה באור יהודה ב־20 באפריל 1986.

תיק נוסף שבו קשור אדרי הוא תיק רצח של עבריין הסמים מיכאל ביורי, שגופתו נמצאה בכביש העוקף לשדה התעופה בלוד.

יהודה אדרי יואשם כנראה, ברצח, בנסיון לרצח, בשלושה מעשי שוד, החזקת סמים וסחר בהם, קשירת קשר לביצוע שוד תכשיטים, נסיונות התפרצות ונשיאת נשק.

ארגון הקניות של מושבי הגליל מתקרב לאפס – מזהיר יו"ר הוועדה הקרואה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

ארגון קניות מושבי הגליל, המייצג 40 מושבים, עומד לפני שיתוק מפני שהדרישות הכספיות שהופנו אליו, הולכות וגדלות. בקופת הארגון נשארו אלפי שקלים בודדים ואם הוועדה להסדר החוב המושבי לא תפעיל את בדיקתה בשבועיים הקרובים תתמוטט לפירוק את הזכות המושבים – עלול הארגון והמושבים להימצא בפני שוקת שבורה.

בימים האחרונים החלו אחדים מבאות הנושים בכללם הבנקים, ללחוץ על מושבים החברים בארגון הקניות להחזיר חלק מן החובות שנלקחו בהלוואות פרטיות. בסיוור בולט הלחץ על המושבים ספר והמפטשה שחובם גדול במיוחד. חוב ארגון הקניות מגיע כיום לכ־84 מיליון דולר, אבל החוב הכולל של המושבים בארגון יחד עם התחייבות הישירים וחובות המפעלים האזוריים, מגיע לכ־140 מיליון דולר. ועדה ארצית להסדר החוב המושבי בראשותו של ד"ר שמעון רביד ובהשתתפות נציגי הממשלה בתובנות הנושים אמורה להחליט בשבוע הבא על מה יעלה בגורל החובות ובאיזו דרך יפרשו אותם לתקופה של מספר שנים. המלצות אלו טעונות אישור הממשלה, הסוכנות והנושים. שלשום הגיש ארגון הקניות את מסקנותיו והמלצותיו לפרישת החובות לפני הוועדה הארצית להסדר החוב המושבי בראשותו של סמנכ"ל המחלקה להתיישבות יעקב פרידמן.

יו"ר הוועדה הקרואה של ארגון קניות מושבי הגליל, אגא שוורץ, מזהיר כי הארגון מתקרב לקו האפס. "אם לא יתקבל מימון נוסף אפשר לסגור את העסק". הוא טוען כי מושבי הגליל לחוצים מאד השנה כיוון שמשבר החקלאות קצץ את הסובסידיה לענפי הביצים ב־16 אחוז מפאת ענף הלול, כלומר רווחיות המושבים ירדה באותה רמה. "יש מושבים שעיקר פרנסתם על ענף הלול ולכן הפגיעה בהם קשה", אמר שוורץ.

בהתייחסו לפרסומים האחרונים של מספר נושים כי ינקטו צעדים לא שגרתיים נגד ארגוני קניות המושבים בגליל ובצפון אומר שוורץ כי אלה איומי סרק. "אם נושים יגישו לבית המשפט, יבקשו למנות כונס נכסים ויפתחו בהליכים משפטיים נגד הארגון והמושבים, הם יפסידו כספים רבים וגם חובם לא יוחזר".

עוד התמוטטות: בלימן כבר ערכו ספירת רכוש

[illegible]

תגרה בעצרת הזדהות בעיר אום־אל־פחם

מאת מחמוד חלילה, סופר "דבר"

תגרת־ידיים פרצה אתמול בעצרת ההזדהות עם עיריית אום־אל־פחם בין אנשי "חדש" ו"הרשימה המתקדמת לשלום".

כשעמד ח"כ מוחמד מיערי מ"הרשימה המתקדמת" לשאת את דבריו בעצרת, שהתקיימה באום־אל־פחם, קיבלו אותו אנשי "חדש" בקריאות בוז רמות ודבריו הופסקו.

מנהיג תנועת "אל אנסר" באום־אל־פחם חסן ג'ברין, שניסה להגן על חבר־הכנסת מיערי, הורד בכוח מעל לבמה.

שלושת חברי הכנסת של "חדש" מאיר וילנר, תופיק טובי ותופיק זיאד, שישבו אותה שעה על הבמה, לא התערבו בעשה ולא ניסו להשתיק את אנשיהם. במקום שרר מתח רב והוחלפו דברים קשים בין אנשי שני המפלגות. בעצרת ההזדהות עם עיריית אום־אל־פחם ובתהלוכה שקדמה לה השתתפו שלושת חברי הכנסת של "חדש" וגם ח"כ מיערי.

כן השתתפו 12 ראשי מועצות ערביות מתוך 46 ראשי רשויות ערביות בארץ. בהפגנה שהוכרזה כהפגנה ארצית השתתפו כ־1,500 אנשים שרובם הגיעו מחוץ לאום־אל־פחם. רוב תושבי העיר עמדו מן הצד, וחלקם אף החרימו את ההפגנה והעצרת.

ועדי העובדים ברשויות ייאבקו למען שכר ריאלי

על יציאה למאבק בקשר לתביעה למשא־ומתן עם נציגי המעסיקים, לשם תשלום שכר ריאלי ותמורה הולמת לכל עובדי הרשויות המקומיות, כך שהשכר התחילי לא יפחת מ־50 אחוז מהשכר הממוצע במשק, החליט כינוס חירום ארצי של ראשי ועדי העובדים ברשויות המקומיות ומזכירי סניפי הסתדרות הפקידים במועצות הפועלים, בהשתתפותם של המזכ"ל משה בית־דגן ומרכז חטיבת עובדי הרשויות המקומיות פנחס מגן.

בכינוס החירום, שהתקיים ביום ד' בבית הוועד הפועל, גם הוחלט להתנגד בכל תוקף להצעת חוק הפנסיה הממלכתית של שר העבודה משה קצב, אם יכללו בה סעיפים העלולים לפגוע בזכויות הפנסיה הקיימות של המבוטחים בפנסיה התקציבית, שלה זכאים כל עובדי הרשויות המקומיות.

אב חשוד בנסיון להבריח בנו מהארץ במטוס חכור

(ע). – משטרת חיפה מתחקה אחרי עקבות אב החשוד בנסיון להבריח מן הארץ את בנו בן ה־6 באמצעות מטוס פרטי חכור, שעמד להמריא ביום ה' משדה התעופה בחיפה לקפריסין.

נודע, כי ביום ה' התלוננה תושבת חיפה המתגוררת על הכרמל, אשה בהריון, שבנה בן ה־6 לא שב לביתו מבית־הספר. בדיקה העלתה, שהילד הוצא מכתתו במהלך הלימודים, על־ידי אביו.

האם מיהרה לדווח על כך למשטרה, שכן בהליך גירושין המתנהל בין בני הזוג קבע בית הדין הרבני שהילד ישאר בחזקת אמו.

משטרת חיפה השיגה צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד האב ובנו. כפי שנודע, הגיע האב בלווית בנו לשדה התעופה בחיפה, ומשנתקל בקושי לצאת את גבולות הארץ, מחמת צו העיכוב, עזב את המקום יחד עם הילד, ועתה מחפשת המשטרה אחריהם.

חקירת המשטרה העלתה, כי האב ביקש לצאת יחד עם בנו, במטוס פרטי חכור, לקפריסין.

קרטל קווי הים התיכון יוזיל תעריפי ההובלה

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

חברות הספנות המאוגדות בקרטל קווי הים התיכון, בראשן "צים", הודיעו לאיגוד המשתמשים בהובלה ימית על הוזלה בתעריפי הובלות בקווי הים התיכון, מתחילת חודש זה.

ההוזלה היא מכ־1,000 דולר למכולה ל־750 דולר ביבוא של מרצפות וארי חיפוי קיר; אריחים וחומרי אינסטלציה – שלושה פריטים כבדים חשובים ביבוא מנמלי טריאסטה, ונציה ורוונה.

באיגוד המשתמשים זוקפים את ההוזלה על חשבון תחרות בין חברות ספנות, שאינן מאוגדות בקרטל. מזה חודשים אחדים עובדות בקווים אלה חברות "איבי.טרנס", המפעילה שתי אניות ובסוף החודש הזה, תגיע לראשונה לישראל אנייה של חברת הספנות "ר.מ.ס. איטליה" שסוכנה בארץ היא חברת "קמפאלי בע"מ".

אניית המכולות, שקיבולתה 260 מכולות, תתחרה באניות הקרטל, שבו חברות "צים", "כורכרד", "סי.אי.אס", אלאלוף ו"ישקונט".

עובדי "אסם" בבני־ברק מתחילים היום בעיצומים

מאת חיים באור, סופר "דבר" לענייני עבודה

350 עובדי מפעל "אסם" למוצרי מזון בבני־ברק פותחים היום בעיצומים, שיתבטאו בהימנעות מלעבוד שעות נוספות. העיצומים, שקיבלו את תמיכתה של מועצת פועלי בני־ברק, ננקטים לאחר תקופה ארוכה של מתיחות בין ועד העובדים לבין הנהלת המפעל.

המעשה שלדברי הוועד "שבר את גב הגמל" והביא להחלטה לפתוח בצעדים ארגוניים נגד ההנהלה היה השעייתו מהעבודה של אחד העובדים הוותיקים ב"אסם", משה אסיאס, על פי הודעה שנמסרה לו בעל־פה על ידי מנכ"ל המפעל עוד קודם.

זעמו של הוועד פרץ לאחר שההנהלה קבעה, שאסיאס לא יקבל שכר החל ממחרת היום שבו נמסרה לו בעל פה הודעת ההשעייה.

לטענת הוועד, ועד העובדים טוען, כי הפסקה של תשלום המשכורת לעובד חייבת להתבצע רק לאחר שיגור הודעה בכתב (במקרהו של אסיאס – כעבור שלושה ימים).

הוועד פנה בסוף השבוע שעבר להנהלת המפעל בדרישה שישולם לעובד אסיאס שכר שלושת ימים שנקפו בין הודעת ההשעייה, שנמסרה לו בעל פה, כאמור, לבין ההודעה שהועברה אליו בכתב – אך ההנהלה סרבה בתוקף להיענות לתביעה.

מזכיר מועצת פועלי בני־ברק דוד זכות מסר, כי אם בעקבות העיצומים המתחילים היום לא תושג הבנה עם ההנהלה בעניינו של העובד משה אסיאס, יוכרז סכסוך עבודה במפעל.

דן פרופר, מבעלי "אסם", הזהיר שאם לא תובטח עבודה סדירה במפעל, תנקוט ההנהלה "צעדי תגובה חמורים". בכך רמז פרופר, קרוב לוודאי, לאפשרות שההנהלה תבצע השבתת מגן.

פרשיית 'מוזיאון המריבה' של חיפה נמשכה גם אתמול

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

המוזיאון לאמנות חדשה בחיפה היה גם אתמול "מוזיאון מריבה" בין חוגים דתיים וחילוניים בעיר. עשרות מבקרים מחיפה וממקומות אחרים בארץ, שבאו להתבונן בתערוכת הקאריקטורות "מול הראי", לא יכלו להיכנס למוזיאון, כיוון שלא הצטיידו בכרטיסי כניסה מראש ומפני שבלחץ החוגים הדתיים בעיר בוטלה מכירת כרטיסים בשבת בדוכן במבואות המוזיאון, שעד כה עסק בה אדם שאינו יהודי.

שוטרים שהוזעקו למוזיאון שמרו על הסדר, ולא היו כל התפרעויות. פקחי העירייה והמשטרה החרימו אתמול בבוקר כרזות והדוכן למכר כרטיסים שהציבו במבואות המוזיאון אנשי ר"ץ, במחאה על קביעתם של החוגים הדתיים שלא לאפשר מכירת כרטיסי כניסה למוזיאון בשבת.

עם זאת, הורשו אנשי ר"צ למסור אתמול לבאי המוזיאון כ־100 כרטיסי כניסה שחברי התנועה רכשו.

לקראת צהריים, הגיע למוזיאון גם חבר הכנסת אבידור הכהן. הוא הסביר את ביקורו בכך שבתשובה על שאילתה בכנסת נמסר, כי נושא מכירת הכרטיסים בשבת למוזיאון חיפה יידון בשבוע הבא, וכי עד אז לא יימכרו כרטיסי כניסה בשבת. לדבריו, הגיע למקום כדי לבדוק אם ההוראה אמנם מבוצעת.

נלכד מטמין רימוני היד בביתו של מוניה שפירא

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב פיצחה בשבועות האחרונים "פרשיות פיצוצים" שאירעו בשנים האחרונות ברחבי איזור גוש־דן. נפתלי רדאי, 34, החשוד המרכזי, חשוד שניסה לפגוע פעמים אחדות באיש העסקים מוניה שפירא מרמת השרון, בעיתונאי, בפקח – שקודם היה מסוכסך על רקע כספי – וכי שרף את מרכז הארגזים בשכונת עזרא בתל־אביב.

תחילת הפרשה בעסקי בורסה משותפים שערכו, בשנת 1982, אנשי העסקים מוניה שפירא ושלום גניש. מוניה שפירא "הדייך" מניות שנשאו את השם "מקסי־0.1" ומניות שנשאו את השם "אינקובה".

השניים שכנעו איש עסקים בשם יוסי שטרוזמן, שהיה אז גזבר "הפועל רמת־גן" וגם בעל חברת בורקסים בשם "הבאקה", לקנות את מניות החברה שערכן בבורסה היה 3200 נקודות למניה.

המחזיק קנה את המניות, תמורת כסף ומניות אחרות, וזמן מה לאחר־מכן מכר את המניות לספורטאים מפורסמים בענף הכדורגל. זמן לא רב אחר־כך נפלו המניות מ־3200 נקודות ל־1000 נקודות. שטרוזמן תבע את השניים בתביעה אזרחית, בסך 100,000 דולר.

אותה עת החלו להתפוצץ רימוני־יד ברמת־השרון. רימון אחד נמצא קשור לדלת ביתו של מוניה שפירא. כמה שבועות אחר־כך התפוצץ רימון מתחת למכונית הפאר של מוניה שפירא והיא נשרפה כליל. אחר־כך נמצא עוד רימון, שהיה קשור לדלת דירתו של העיתונאי שהכיר בין שטרוזמן לבין מוניה שפירא וגניש. רימון אחר נזרק לעבר ה"קאנטרי־קלאב" ברמת השרון, ששייך לאיש העסקים מוניה שפירא, וגרם דליקה, שכובתה.

נמסר, כי בחקירת המשטרה נמצא קשר בין רדאי ובין אלה שאיבדו כספם בעסקות המניות של שפירא, גניש ושטרוזמן.

במקרה אחר, שאיננו קשור למקרים הראשונים, היה מעורב נפתלי רדאי בניסיון לפגוע, על־ידי הצמדת רימון למכונית, בפקח בשם אוולאי, שביקש מרדאי לרדת משטח אדמה בשכונת עזרא, השייך לעיריית תל־אביב.

זמן קצר לאחר מכן נזרק רימון לתוך מחסן של "מרכז הארגזים" בתל־אביב, שהיה צמוד לחלקת האדמה שנפתלי רדאי עלה עליה.

נפתלי רדאי חשוד גם בניסיון לרצוח את גיסו, גדעון דוד, על רקע סכסוכי ירושה. תיק זה מתנהל בבית־המשפט בתל־אביב.

העונש הקבוע בחוק על הטמנת חומר נפץ הוא 15 שנות מאסר. העונש על נסיון לרצח הוא 20 שנות מאסר. כתב אישום נגד נפתלי רדאי אמור להיות מוגש בימים הקרובים לבית המשפט בתל־אביב.

יולדות במלון

(ע). – יולדות בבית החולים "ביקור חולים" בירושלים נאלצות להתאשפז לאחר הלידה בבית מלון, מחמת מחסור חמור במיטות במחלקת היולדות של בית החולים.

מחלקת היולדות של "ביקור חולים" פעלה בזמן האחרון בתפוסה מלאה, ולעתים גם יותר. הצפיפות במחלקה קשה מנשוא ויולדות מאושפזות לא־פעם גם במסדרונות.

בהתחשב במצב החמור, החליטה הנהלת בית החולים, כי במקרים של דוחק מעבירים את היולדות לאחר הלידה לחדרי מלון שנשכרו במלון "הכרכר", לא הרחק מבית החולים, עד לשחרורן.

"ביקור חולים" העביר לבית המלון את הציוד הדרוש, ואחיות מטפלות ביולדות כמו בבית־החולים.

נמסר, כי הנהלת "ביקור חולים" מנסה זה זמן רב לקבל לידיה קומה נוספת מעל למחלקת היולדות, הנמצאת כיום בבעלות "הדסה", כדי להגדיל את תפוסת המחלקה, אך עד כה לא נשאו המגעים בעניין זה כל פרי.

(ע). – אלמוני, ככל הנראה ערבי, עשה ביום ו' בערב מעשה מגונה בילדה בת 10, באיזור עמק המצלבה בירושלים.

מן המשטרה נמסר, כי הילדה היתה במקום עם כמה מחברותיה. לפתע התנפל עליה אדם כבן 30, אשר לדבריה היה בעל חזות ערבית, ונישק את לחיה. מחשש שחברותיה יזעיקו עזרה, נמלט האיש ונעלם.

יש לך 1.85* ש"ח?
יש לך ק"ג אבוקדו באיכות יצוא!
"פוארטה" ו"האס"

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע
* מחיר מירבי לצרכן
קח פרי ותהיה לי בריא!
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

פרס קפלן
המכון לפריון העבודה והייצור
ועדת פרס קפלן מכריזה בזה על קבלת מועמדות
לפרס הממלכתי בעד הישגים ייחודיים
בהעלאת הפריון והגברת הייעול
בתעשייה, בחקלאות, בבנייה ובשירותים
ע"ש אליעזר קפלן ז"ל לשנת תשמ"ז – 1987
מפעלים מוסדות ויחידים המעוניינים להגיש מועמדותם יפנו
לקבלת תדריך להצגת מועמדות למכון לפריון העבודה והייצור
רח' הנרייטה סולד 4 תל־אביב 61330 טל' 03-430206, 03-430238, 03-216891.
התאריך האחרון להגשת מועמדות הוא: 15.3.87

שאלות להנהגת חברת העובדים, ההסתדרות והנהלת "נתיב"
1. מדוע זכות גימלאי המשק ההסתדרותי פחותה ב־40% לעומת גימלאי יתר הקרנות?
2. הפרשנו מכספינו במשך עשרות שנים למען להבטיח את קיומנו לעת זיקנה – שזכינו שהגענו לפת לחם.
3. מה חטאנו? מדוע היחס המחפיר הזה?
האם לא היינו מסורים לעבודתנו?
האם לא מלאנו את כל צווי התנועה?
מדוע???
4. נותני העבודה ההסתדרותיים התנערו מאתנו.
האגוד המקצועי הפקיר אותנו.
הנהלת "נתיב" מתחמקת למלא את חובתה.
לאן לפנות? השיבו לנו תשובה!!!
האם רק למילוי חובות ההסתדרות ולבחירות אנו קיימים?
ועד הפעולה
גימלאי סולל בונה "צור" נמל חיפה

בית יעקב זרובבל
מועדון לחברה ולתרבות – פתח־תקוה
לחברינו היקרים
ריבה ודוד טבצ'ניק
להולדת הנינה
אחות לנין נדבי
מיטב הברכות והאחולים!
מזל טוב ורב נחת
הנהלת הבית
וצבור החברים

מפלגת העבודה הישראלית – מחוז תל־אביב
המחלקה לאגוד מקצועי
כנס ועדי עובדים ופעילים
במקומות העבודה
יתקיים
היום (יום ראשון 15.2.87), בשעה 18.00 במועדון
"מילוא" – בית המפלגה, רח' בילינסון 9 ת"א.
בהשתתפות: ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות
חה"כ א. שפייזר – מזכיר המפלגה במחוז ת"א
הח' תדי קאופמן – מזכיר מ.פ. ת"א־יפו
הח' מ. ניזביץ – יו"ר האגוד המקצועי בתל־אביב
הפותח: הח' אביגדור דרגונר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
המועצה הארצית
של קופת חולים
קופת חולים
ישיבת המועצה הארצית
תתקיים כמתוכנן – אחה"צ, בשעה 16.00
באולם הישיבות בבית ההנהלה המרכזית,
רח' ארלוזורוב 101, תל־אביב.
א. מויאל
יו"ר המועצה הארצית

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ
הודעה לציבור לקוחותינו
הננו להודיע כי בהמשך לפרסומינו בעיתונות מיום 12.2.87 תוספת ריבית החריגה בחשבונות עו"ש החל מ־13.2.87 בשיעור של 3% לרבעון ולא ב־1.5% לרבעון כפי שפורסם כנ"ל.
לכן תוספת ריבית החריגה תעמוד החל מ־13.2.87 על 12% לשנה.
הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות הבנק.

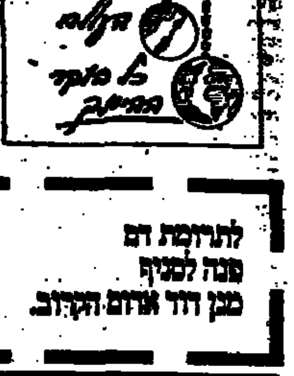

במלאת שנה למות יקירנו
שמעון קושניר ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו
ביום ה' כ' בשבט, (19.2.87) בשעה 16.00,
בבית העלמין של קבוצת כנרת.
המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו
של חברנו
שמואל (שורקה) לנגלייב ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום שלישי י"ח בשבט תשמ"ז
17.2.1987 בשעה 15.00.
המשפחה
וקבוצת רמת־דוד

מרכז השלטון המקומי
ועדת התרבות
מחר יום שני, י"ז בשבט תשמ"ז, 16.2.87 יתקיים בחאן הירושלמי (ככר דוד רמז 2 ירושלים).
יום תרבות ארוך
לאחראים לפעולות התרבות ברשויות המקומיות משעה 9.30 בבקר עד 17.00 אחה"צ.
התוכנית:
דברי ברכה – עמנואל זיסמן – חבר הנהלת עיריית ירושלים.
הרצאות:
ד"ר יוסף שבל, אוניברסיטת חיפה על כלכלת תרבות.
עוזי פלד, מנכ"ל "טלעד" – על יחסי הגומלין בין אמצעי התקשורת להמונים ולרשויות המקומיות.
הצגת האופטימיסט: הצגת תיאטרון חיפה.
פנל: בנושא צנזורה פנימית, עירונית ותיצונית בתיאטרון הישראלי בהשתתפות: ראשי ערים, מנהלי תיאטרות ונציגי המועצה לביקורת סרטים ומחזות.
המנחה: מיכאל הנדלזלץ.
האחראים ורכזי התרבות ברשויות המקומיות מוזמנים.

במלאות שלושים לפטירת יקירתנו
אוליה (זהבה) בלומברג ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה וגלוי מצבה
מחר, יום ב' י"ז בשבט תשמ"ז (16.2.87),
בשעה 15.30, בבית העלמין כפר סמיר בחיפה.
אוטובוס יצא בשעה 15.00 מרחוב התיכון 37 א', נוה־שאנן.
המשפחה המתאבלת

לחברנו אבי גולן
השתתפותנו הכנה
באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
בית "דבר"

לתרומת דם
פנה לבנק
מגן דוד אדום הקרוב.
זכור!
תרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם שנתי
למשפחתך ולך.
מנת דם
חיים לאדם

דבר היום

המפלט האחרון

בשנים האחרונות גברה ההישענות על הערכאות השיפוטיות בנושאים שבין האזרח והשלטון, ובמיוחד אמורים הדברים בבית־המשפט העליון. במציאות הישראלית הוא המפלט האחרון של הפטריוט מפני השרירות, בשבתו כבית הדין הגבוה לצדק. גם בעידן שבו בתי המשפט נעשו למאגר של מועמדים לכהונות בכירות בשרות המדינה, בית המשפט העליון שמר על יוקרתו כמען לבקשות סעד, לא רק לאזרחי ישראל אלא גם לתושבי השטחים.

הקפדה לשמור מכל משמר על מעמד בית־המשפט גובר עוד יותר בתקופה שבה מערכות אחרות מתערערות בעיני הציבור. משום כך גם הכרח להגיב על ההתגרות של 52 הרבנים שהודיעו כי אינם מכירים בסמכות בג"ץ (בפרשת רישומה של שושנה מילר). קשה אמנם להחיל עונש קיבוצי על מתגרים בחוק – לקח ידוע מפרשות רבות של הפרת צווי מניעה וצווי ריתוק נגד שובתים. משום כך כנראה סבור היועץ המשפטי שיש נימוקים כבדי משקל נגד העמדת נ"ב הרבנים לדין. אך גם בלעדי כך אין המדינה חסרת יכולת תגובה. אחרי ככלות הכל מדובר בעובדי מדינה, ולא ברבנים שהם נציגים נבחרים של קהילה דתית המשלמת שכר לאנשי כהונה שלהם. על שר הדתות לתבוע מן הרבנים לחזור לאלתר על הצהרה המכירה בסמכות בתי־המשפט. שאם לא כן, תחדל המדינה להעסיקם במשרות רבניות ולשלם את משכורתם.

תמוהים במיוחד היו אירועי השבוע שעבר בבית־המשפט העליון, בעת התפרעות קרוביהם של נפגעי פעולות טרור. ייחודה של התמורה הוא בכך שהמתפרעים היו הפונים לבג"ץ, במקרה זה בדרישה שיאסור על הממשלה להחליף אסירים בשבויים. אבל החומרה היתה עומדת בעינה גם לו היו המתפרעים באים מקרב הקהל בלא שיהיו מעורבים בעתירה. לכל סוגיה ציבורית בישראל יש יותר מצד אחד שבו מתערבים הרגש וההגיון; מול נפגעי אתמול הדורשים למנוע שחרור רוצחים עומדים נפגעי ההווה, קרובי השבויים שאינם רוצים להיות לקרובי נרצחים, אם אפשרי מיקות על שחרורם. הוויכוח אינו פסול, כל עוד הוא מתנהל בזירות המיועדות לכך, ובדרכים נאותות. קרוביהם של קורבנות הטרור ביטאו את עמדתם בדרכים פסולות, ובוודאי במקום הלא נכון. צודקים חברי בית המשפט העליון גם בהבעת מורת רוחם מאוזלת ידה של המשטרה בעניין זה. אם אין ברצוננו לכונן משמר מיוחד לבתי־המשפט, בדומה למשמר הכנסת, וכדי להבטיח שהדמוקרטיה הישראלית לא תימצא נפגעת, ראוי להורא שהתפרעויות כאלה לא יישנו.

„אני מתחייב כחבר ממשלה...”

מאת זאב טריינין

בוויכוח בין ראש הממשלה שמיר לממלא־מקומו פרס, הצד שמגיש ראשונה את הצעתו לקבינט – וזה יתפלג בהצבעתו חמישה כנגד חמישה – הצעתו תיפול

המלים שבכותרת הן חלק מהצהרת האמונים שמצהיר כל חבר ממשלה, על־פי סעיף 16 לחוק יסוד הממשלה, לאחר שהביעה הכנסת אמון בממשלה [illegible] מתחייב חבר הממשלה הסרי לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, למלא באמונה את תפקידו כחבר הממשלה ולקיים את החלטות הכנסת. השאלה, מה כוחה של הצהרת האמונים לחייב שר לקיים החלטות הכנסת, צצה מדי פעם במערכת היחסים בין הכנסת, שהיא הרשות המחוקקת של המדינה, לבין הממשלה שהיא הרשות המבצעת של המדינה, ובתוך הממשלה גופא. שאלה זו עלתה גם עתה בממשלה, במחלוקת שהתגלעה בין שמעון פרס, כשר־החוץ, לבין ראש הממשלה יצחק שמיר, בסוגיה של הוועידה הבין־לאומית. ירדן, כידוע, מציגה את קיום הוועידה כתנאי לניהול מו"מ על השלום עם ישראל.

בכנסת אמר שמעון פרס, כי „הכל פה" לא יוכל לשנות את האישור שנתנה הכנסת באוקטובר 1985 להודעת הממשלה על הסכמת ישראל לוועידה בין־לאומית. יצחק שמיר השיב, כי החלטת כנסת אינה מחייבת את הממשלה. במחלוקת הזו, שהביאה את ממשלת האחדות הלאומית אל סף משבר נוסף, ממלא תפקיד לא מבוטל הפירוש הנכון של החלטת הכנסת מאוקטובר 1985: האם הוא כנוסח שר־החוץ או כנוסח ראש־הממשלה?

אם קוראים את סעיף 16 לחוק יסוד הממשלה כפשוטו, נאמר בו מפורשות „ברוח בתך הקטנה", לגבי כל שר, כי הוא מתחייב לקיים את החלטות הכנסת. היינו, אין המדובר במתן כיבודים להחלטות הכנסת וכיוצא בזה. מדובר בהתחייבות לקיים החלטות, שהוא אופן ביטוי בעל משמעות משפטית מחייבת. אילו במשפט האזרחי עסקינן, אפשר היה להפעיל סאנקציות משפטיות כלפי מי שמפר התחייבות כה מחייבת. אלא שבמשפט הקונסטיטוציוני, שבו מעוגנת סוגיה זו, קיים פן אחר. בתחום הזה מאמצת מדינת ישראל, כמו כל מדינה בעלת משטר דמוקראטי פרלאמנטרי, את העקרון של הפרדת הרשויות. אמנם לכנסת, שהיא הרשות המחוקקת, עדיפות על הרשות המבצעת, שהיא הממשלה, אך כרשות מחוקקת יש לכנסת תפקיד מוגדר של חקיקת חוקים. לרשות המבצעת, לעומת זאת, תפקיד מוגדר של קיום השלטון. השאלה של קיום ועידה בין־לאומית או אי־קיומה נמצאת כולה בתחומו של השלטון כרשות המבצעת ולא בתחום החקיקה. גם לא בתחום הנוסף שיש לכנסת, תחום הפיקוח על אופן ביצוע תפקידה של הממשלה.

בהיות ימיה של סוגיה זו כימיה של המדינה, כבר נתנו דעתם עליה מי שכיהנו בזמנם כיועצים המשפטיים של הממשלה וכיום הם מכהנים אחד כבר בבית־המשפט העליון, נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר ושופט בית־המשפט העליון אהרן ברק. מאותן דעות אלה עולה בבירור כי החלטות הכנסת, שאינן מעוגנות בחוק ספציפי, אינן מחייבות, מבחינה משפטית, את הממשלה. אפשר לומר כי גם הכנסת עצמה ראתה כך את פני הדברים. למשל, הכנסת החליטה ב־27 בנובמבר 1979 להסמיך את ועדת הכספים לאשר תקנות הקובעות שיעורי מסים שונים ואת ועדת החוקה לקבוע שיעורי אגרות שונות. החלטה זו קיבלה הכנסת בתוקף סמכותה לפי סעיף 1 (ב) לחוק יסוד משק המדינה. במאמר מוסגר, על ההחלטה חתום יצחק שמיר, אז יו"ר הכנסת.

יש עוד החלטות שקיבלה הכנסת, בתוקף הסמכות שהוקנתה לעצמה בחוקים שונים. אין זאת שהכנסת עצמה אינה רואה בהתחייבות השרים לקיים החלטותיה, לפי סעיף 16 לחוק יסוד הכנסת, מקור של סמכות לקבלת החלטות שיחייבו את השרים לפעול על־פיהן. אם לא כן, על שום מה תחוקק הכנסת חוק שיסמיך אותה לקבל החלטות? נראה כי גישה זו לא נעלמה מעיני ראש הממשלה ואף לא מעיני שר החוץ.

הבאת הנושא להכרעת הממשלה, ובמקרה זה לקאבינט המשמש כוועדה לענייני חוץ ובטחון, יש בה גם מהלך טאקטי: בשל ההרכב המיוחד של הקאבינט – חמישה שרים מצד המערך וחמישה שרים מצד הליכוד – די בכך שהקולות בהצבעה יהיו שקולים, כדי שהצעה שהגיש הצד האחר תיפול. אם יגיש המערך הצעה בעניין הוועידה הבין־לאומית, שאי־קיומה יחסום את הדרך לקידום המו"מ לשלום עם ירדן, ואם ההצעה תיפול בקאבינט, עלול הדבר להיות הקאזוס בֶלִי של קץ ממשלת האחדות הלאומית.

ביקור ראש־הממשלה בארה"ב

בשם מי הוא ידבר שם?

מאת יוסי מלמן

יחסי ישראל עם דרא"פ הם מהמוקשים המסוכנים בנתיב הביקור. הנושא מטריד מאוד את הקונגרס, את הקהילה השחורה וחלקים ניכרים בדעת־הקהל היהודית

כמעט כל מסע של ראש־ממשלה ישראלי חדש לארה"ב היה מלווה בתחושת אי־ודאות ובחששות מפני כישלון אפשרי. רגשות אלה מלווים גם את יצחק שמיר, בביקורו הראשון בארה"ב מאז הרוטאציה. מבחינה זו אין חדש. השוני הוא בכך שהנסיעה מתקיימת בצל החשש מפני פירוקה של ממשלת האחדות הלאומית. במקור תיכנן יצחק שמיר להפוך את הביקור הזה למסע של העמקת הקשרים המצויינים בין ישראל לבין ארה"ב וחיזוק ההבנות, בעיקר האסטראטגיות, ביניהן. עתה יהיה לו קשה ביותר להתמקד ביעדים אלה. גם מפני שארה"ב עצמה נמצאת עתה בדימדומי משטרו של נשיא המאבד מהפופולאריות שלו, ובעיקר בגלל המחלוקת העמוקה בין המערך לליכוד.

שמיר ינסה בביקורו לשכנע את המימשל האמריקאי, כי עליו להתנער מכל מחשבה על ועידה בין־לאומית, ולו גם כמוצא אפשרי אחרון. במקום רעיונות שכאלה (והוא הגדירם לפני נסיעתו בתוך „קישקושי" ו„שיגעון") מוטב, לדעתו, שארה"ב תפעיל השפעתה על ירדן ועל מצרים ותשכנע אותן לשבת אל שולחן המשא־ומתן הישיר. שמיר אף מתכוון להציע לוושינגטון לשוב ולהפיח רוח־חיים בעצמות היבשות של הסכמי קמפ־דייוויד.

בני־שיחו האמריקאים ודאי יתהו בשם מי הוא מדבר. האם בשם הממשלה כולה או כראש סיעה, המייצג עמדה של הליכוד? העוקץ בשאלות האלה טמון בכך, שיצחק שמיר הוא הראשון שהציג כדוגמתן לקודמו. כשנכנס לפני ארבעה חודשים לתפקידו, פתח מיד במסע ציבורי, שנועד לכרסם בהודעות המדיניות של שמעון פרס, בעניין הוועידה הבין־לאומית. כלי הנשק היעיל במאבקו היה הקביעה, שלא התקבלה למעשה כל החלטה בממשלה בעניין זה וכל מה שעושה שמעון פרס, על דעתו בלבד הוא עושה. והנה עתה, על דאטפת אטיפוך. כאשר יציג יצחק שמיר את עמדתו נגד הוועידה הבין־לאומית, יוכל שמעון פרס לשאול: את מי אתה מייצג? הדי השאלה יגיעו, בוודאי, גם לאוזני בני השיח האמריקאים.

נוסף על בדיקת הסיכויים לחדש את תהליך השלום – והסיכויים, עם או בלי הסכסוך על הוועידה הבין־לאומית, אינם מרהיבים – יעלה ראש הממשלה יצחק שמיר, בשיחותיו בארה"ב, שורה ארוכה של נושאים המעיבים על יחסי שתי המדינות. בראש וראשונה פרשת אירן והחוק האמריקאי המכוון נגד האפרטהייד בדרום־אפריקה. בנושא הראשון ינסה שמיר לשכנע את בני־שיחו שישראל מוכנה לשתף פעולה עם חוקרי המימשל והסנאט, היושבים על מדוכת ההסתבכות במשלוחי הנשק לטהרן, אולם אין להניח שהם יסתפקו בהצהרת הכוונות הטובות שלו. יש יותר מרמזים כי ארה"ב אינה מסתפקת בכוונותיה של ממשלת ישראל להעמיד לרשות חוקריה את החומר שבכתב. נסיונם המר של האמריקאים בפרשת פולארד ימריץ אותם לדרוש שיאפשרו להם לחקור את הישראלים המעורבים בפרשה גם פנים אל פנים.

אשר לדרום־אפריקה, זה כנראה המוקש הבא בדרך היחסים הישראלית־אמריקאית. בניגוד לרושם שכמה מדוברי הממשלה בירושלים מנסים לצייר, בהסתמך אולי על דיווחים אופטימיים מדי בנוסח „עסקים כרגיל" של השגרירות בוושינגטון, הנושא הזה טורד את מנוחת הקונגרס ובמיוחד את מנוחת הקהילה השחורה בארה"ב ואף חלקים ניכרים בדעת־הקהל היהודית. שגרירויות ארה"ב בתל־אביב ובפרטוריה, בעזרת גופי הביון של המימשל ובראשם הסי.איי.אי, שוקדים זה כבר על איסוף המידע הרגיש הזה. ארה"ב לא תוותר לישראל בעניין זה עד שתשמע תשובות ברורות על השאלות: האם אתם מספקים נשק לדרום־אפריקה? האם אתם מספקים ידע צבאי וטכנולוגיה לפרטוריה? האם יש בכוונתכם להפסיק זאת? מתי?

נראה כי ראש הממשלה, גם אם אינו מודה בכך בגלוי, מודע היטב לסכנה הטמונה בנושא הזה והוא יעשה כל מאמץ לנטרל אותה. הוא מתכוון להקדיש זמן רב יחסית, כמעט יום שלם, לשיחות עם חברי קונגרס וסנאט, שמהם עלולה להיפתח הרעה. אגב, רעה זו עלולה להסתיים, על־פי החוק האמריקאי, אפילו בהפסקת הסיוע הצבאי לישראל.

יש עוד נושאים, בחלקם מסורתיים, שיעלה ראש הממשלה בשיחות: סוגיית מיהו יהודי, בעיותיה הכלכליות של ישראל ודרישתה שהמימשל יחדל להעניק מעמד של „פליט חסר מולדת" ליהודים מברה"מ, היוצאים עם אשרות־יציאה לישראל ונושרים בדרך. המעמד הזה מקשה מאוד על ישראל במאבקה למתן זכות העלייה ליהודי ברה"מ, אך ספק אם המימשל יוכל להיעתר לדרישה הישראלית, העומדת בסתירה לעקרונות המקודשים ביותר לאמריקאים.

בגלל המשבר עם המערך ומשום כובדם של הנושאים שיידונו בשיחות בוושינגטון, נשכחה עוד עובדה אחת, שולית אמנם אך לא בלתי־חשובה. בעבר הוטחה ביקורת קשה על שמעון פרס, בגלל ריבוי העוזרים שלקח עימו למסעותיו. יצחק שמיר עולה על קודמו בעניין זה ועומד כנראה להשיג שיא חדש. לא פחות „משישה עוזרים ויועצים מתלווים אליו בביקור הזה וכן מזכירה מלשכתו. „לא היה כליווי הזה", העיד עמיתי יורם רונן, מוותיקי הכתבים המדיניים. יצחק שמיר הסתפק בתגובה של משיכת כתף.

מדוע הם נכשלים

מאת יורם פרי, הארווארד

התבוסה מאפיינת במיוחד אותם נשיאים, שנכנסו לכהונה שניה אחר ניצחון בקלפי ברוב מוחץ – ג'ונסון (1964), ניקסון (1972) ורייגן (1984)

בשבוע שעבר חגג הנשיא רייגן את יום הולדתו ה־76. דובריו ורופאיו ידעו לספר, כי מצב בריאותו מצויין, על אף ניתוח בלוטת הערמונית שנעשה לו לא מכבר. אולי הם צודקים. אבל בעייתו של רייגן אינה מצבו הפיסיולוגי, אלא מצב נשיאותו. האם „אירנגייט" לא הפכה אותו לבר־מינן פוליטי? בגבעת הקפיטול נתנו בשבוע שעבר תשובה חיובית על שאלה זו. עובדה: וטו של רייגן, המונע הקצבת 20 מיליארד דולר לצורך טיהור ימים ואגמים, נזרק לסל ברוב מכריע של בית הנבחרים והסנאט. אפילו הרפובליקנים הצביעו נגד הנשיא שלהם. בשנתיים הבאות יהיה רייגן לא רק מה שקרוי בעגה האמריקאית ברווז צולע, אלא נשיא במדרון מכאיב. הפופולארי שבין נשיאי ארה"ב בדור האחרון זונח את הבמה מוכה.

מפתיע? בניגוד למשוער, כלל לא. מי שיבדוק יפה יווכח, כי המקרה של רייגן אינו יחיד. [illegible] האומר, שהסיכוי לסיים את התפקיד הנשיאותי בכשלון הוא, כמעט, [illegible]. ככל שהנשיא פופולארי יותר, כך יהיה הכישלון צורב יותר. התפקיד הזה מכלה את מי שממלא אותו.

דווייט אייזנהאואר סיים את תקופת כהונתו השניה בצל פרשת מטוס הריגול יו־2. ג'ון קנדי הוסל בדרך המהוללת ביותר שניתן לחסל פוליטיקאי, בכדורי מתנקש. לינדון ג'ונסון ירד שפוף מהבמה הציבורית, מובס על־ידי המלחמה בוייטנאם. הסוף העגום של ניקסון – התפטרות בצל איום של הדחה – זכור לכל. יורשו ג'ראלד פורד היה תקופה קצרה נשיא, אך כאשר הגיע הרגע להיבחר לתפקיד בזכות עצמו, נוצח על ידי פוליטיקאי אנונימי מן הדרום. זה, קארטר, הודח במערכת בחירות, כשנשיאותו מובסת על ידי המשבר הכלכלי והפיאסקו באיראן. ואחרי כך בא הסיפור של רייגן.

מה יש באדרת הנשיאות הזו, שהיא מכריעה את כל מי שלובש אותה? עמית שלי, פרופסור לפסיכופוליטיקה, מייחס את התופעה לתאוות החירות של האמריקאים. ברגע שנשיא פופולארי נעשה חזק מדי, פטריארכלי מדי, מתפרצת תאווה זו והם מזכירים לו מאין בא ומראים לו את הדרך חזרה לשם. היסטוריונים פוליטיים מציינים, כי הכשלונות הגדולים מאפיינים במיוחד את הנשיאים שזכו ב„לאנדסלייד" – אלה שניצחו במערכת הבחירות ברוב מוחץ. כך ג'ונסון ב־1964, ניקסון ב־1972 ורייגן ב־1984. בתקופת הכהונה הראשונה הנשיא שקול, זהיר, הולך על בטוח. הניצחון המוחץ במערכת הבחירות השניה עושה אותו יהיר, בוטח בעצמו, בלתי־מחושב, ומשום כך חסין הרבה פחות מפני טעויות ומחדלים. על זה היה אומר הרס"ר בטירונות „כשהדם עולה לראש, השכל יורד לתחתונים".

אבל אם בודקים את שלושת הכשלונות האלה, הצורבים במיוחד, אפשר אולי לראות בהם מכנה משותף אחר. שלושת הנשיאים האלה נכשלו על רקע מדיניות החוץ. ליתר דיוק, על רקע ניהול מדיניות חוץ שלא קיבלה תמיכה מספקת של דעת הקהל, או בלשון ישראלית חרגה מן הקונסנזוס הלאומי.

וייטנאם היתה שדה הקטל הגדול של התמימות האמריקאית. היא סיבכה גם את ג'ונסון. במהלך ניהול המלחמה שם, החל להסתבך בשקרים קטנים, שנעשו יותר גדולים. וכשהעיתונים כתבו שלג'ונסון בעיה של פער אמינות, היה ברור, כי זה הסוף הפוליטי שלו. הנשיא שהשיג את שיעור התמיכה הגבוה ביותר בארה"ב, פרש מן החיים הציבוריים ונעלם.

פרשת ווטרגייט החלה גם היא על רקע מדיניות החוץ של ניקסון. אנשי הנשיא שלחו „שרברבים" למשרדי הדמוקרטים, כדי להשיג מידע על הדלפת מיסמכי הפנטגון, הקשורים במלחמה הסודית של הנשיא בקמבודיה. פריצה קטנה פתחה את הדלת למסכת סבוכה ושיטתית של רמיסת חוקי המדינה על ידי הבית הלבן עצמו. הסוף ידוע.

ועכשיו „אירנגייט". בניגוד למדיניות מוצהרת של מאבק באיראן, ובניגוד לחוק האוסר על סיוע צבאי ל„קונטראס" בניקרגואה, ניהל הבית הלבן מדיניות חשאית, כשעבירה גוררת עבירה.

אבל יתכן שהכשלון הוא הסוף המובטח לכל נשיא אמריקאי, גם אם אינו מנהל מדיניות בניגוד לרצון העם. אולי עצם התפקיד הוא בלתי־אפשרי. סוף סוף על כתפי איש אחד מוטלת האחריות הכבדה ביותר בעולם. אצבעו מונחת על הכפתור היכול להרוס את העולם תריסר פעמים. הוא מחליט על גורלם של עמים ומדינות. אחראי על תקציב של טריליון דולרים, קובע כמעט בהבל פה מי ימות ומי יחיה, ואיך יחיה. ממונה על אלפי אנשים ואחראי ישירות על מעשיהם. זו אחריות שאיש אחד, ויהא מוכשר ככל שיהיה, אינו יכול לעמוד בה.

אם הוא מתאמץ לרדת לפרטים ולהיות מעורב בכל – כשם שעשה קארטר – אומרים לו שיפסיק, כי מרוב עצים לא יראה את היער. ואם הוא מאציל סמכויות לעוזריו – כשם שעושה רייגן – לועגים לו, שאינו רואה לא את העצים ולא את היער.

רוב תושביה של ארה"ב צעירים מלזכור נשיא שסיים את כהונתו ללא כישלון. ולמרות זאת האופטימיות האמריקאית כה עזה שהם עדיין מאמינים כי מי שיבוא אחרי רייגן יצליח יותר ממנו. על סמך מה? אולי הגיע הזמן להכיר בעובדה, שהדרך היחידה להצליח בתפקיד זה היא להתפטר באמצע הכהונה, ברגע שהפופולריות מרקיעה בשיאה?

אבל ייתכן שהכשלון הוא הסוף המובטח לכל נשיא אמריקאי, גם אם אינו מנהל מדיניות בניגוד לרצון העם. אולי עצם התפקיד הוא יום אחד לפני שמבריחים אותו לעשות זאת.

אז אל תיקח את זה באופן אישי, רון, גם אלה שיבואו אחריך יאכלו אותה.

על מעצרים וחומר חסוי

מאת נתן רדעי

אם להקיש מבית המשפט המחוזי בתל־אביב על הנעשה בארץ כולה, ניתן לומר, כי בעצם הימים האלה יושבים בבתי הכלא לפחות מאה אנשים העשויים להיות מזוכים מכל אשמה

הדיונים המשפטיים שנערכים בימים אלה בעניינו של מהנדס האלקטרוניקה שמכונה „האגס מהרזים" אינם מוסיפים לי נחת. כמו בדיונים רבים אחרים, מגישים אנשי המשטרה „חומר חסוי" שאיננו מגיע לעיני העיתונאים אלא רק לעיני השופטת, במקרה זה השופטת דבורה ברלינר. גם אם נסמך על התודעה המשפטית של השופטת הרי אין כל ספק כי הליך כזה, כשלעצמו, הוא פתח למעצרי־שווא ולמעצרים סיטוניים.

זה זמן רב קבלים רבים על הליך של הגשת „חומר חסוי". המשטרה, מטעמי חקירה, [illegible] מעצרו של חשוד [illegible] „לשבש את־החקירה" או „לפגוע בפעולות חקירתיות" ועל כן היא מגישה „חומר חסוי". במקרים רבים אכן מוצדק הדבר, כיוון שהחקירה בראשיתה ובידי המשטרה אין חומר רב והיא מנסה לדלות חומר רב ככל האפשר מפי החשוד. אבל החשוד, שהחשדות נגדו לוטות – לגביו – בערפל, אילו ידע למשל, את החשדות נגדו, היה אולי מוצא לעצמו אליבי מוצק וטוב. רק מאוחר יותר, כשיוגש נגדו כתב אישום (ואולי לא יוגש נגדו כתב אישום לבסוף) יוכל פרקליטו לראות את כל החומר שבידי המשטרה על־אודותיו.

כשאני מציין דברים אלה אינני מגלה את אמריקה. רבים ומלומדים ממני סברו כך. בפגישה שנערכה ב־31 בדצמבר 1985 בלשכת נשיא בית משפט השלום בתל־אביב השופט יצחק רביבי, העלו שאלות „החומר החסוי" על ידי יו"ר הוועדה לעניינים פליליים של הוועד המרכזי של לשכת עורכי־הדין עו"ד דן שיינמן, נציג ועדת בתי המשפט של הוועד המחוזי עו"ד סמי יונה ואיש הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין עו"ד שמואל לינור. בתום אותה פגישה שיגר עו"ד דן שיינמן מכתב לשופט רביבי ובו כתב בין היתר: „הצהרתו המקובלת של איש־משטרה מעל דוכן העדים כי ‚המעצר דרוש לצרכי החקירה' כשהוא מסתמך על „מידע חסוי" או ‚חשש להשפעה על עדים' היא הצהרה שיש לבדוק אותה בקפדנות ובדקדקנות ובמקרים רבים אי אפשר לעשות זאת תוך זמן קצר ובלי לעיין בכל חומר החקירה. אנו עדים לקשיים העומדים בפני בית־המשפט בבדיקת טענותיו של איש המשטרה. אף איננו טוענים כי הליך המעצר צריך להיות דיון מלא וממושך כמו במשפט גופו. ואולם, מצד שני, אין מקום לגישה הנרתעת מבדיקה מעמיקה הדורשת זמן ולעיתים זמן רב".

עו"ד שיינמן העלה שורת הצעות לשינוי ההליכים בבית המשפט. אחת מהן: לפזר דיוני מעצר בין כמה שופטים במקום החזקת כל החשודים לאולמו של שופט אחד, „אומלל־יומי" (כפי שאנו העיתונאים מכנים אותו) או, „מנכ"ל המדינה" (כיוון שכותרות העיתונים נוגעות בהחלטותיו יותר מאשר בעניינים אחרים), ואז ההחלטה תהיה הרבה יותר מעמיקה. מאז הוגשה הצעה זו אין, כמובן, שינוי, ‚רעידת אדמה' במערכת המעצרים בבית משפט השלום בתל־אביב או במקום אחר בארץ. אני מניח, כי מערכת בתי־המשפט איננה אוהבת שנויים מפליגים.

מכאן מהראוי לעלות קומה אחת – מבית משפט השלום לבית המשפט המחוזי, שבו עוצרים אנשים, לאחר הגשת כתב האישום נגדם, עד תום ההליכים המשפטיים. מעצר זה, בנבדל מן המעצר המשטרתי, אינו בא לשרת את החקירה המשטרתית. זו הרי כבר הסתיימה. ברוב המקרים נעצר אדם עד תום ההליכים בגלל שלוש סיבות מרכזיות: ● חשש לשיבוש הליכי המשפט גופא; ● חשש לשלום הציבור; העבירה שמיוחסת לנאשם חמורה מאוד. מתברר כי המעצרים עד תום ההליכים הם בעיה לא־פשוטה שיש לתת עליה את הדעת.

איש אוניברסיטת תל־אביב ד"ר קנת מן הציג לפני זמן מה מחקר שערך בעניין המעצר עד תום ההליכים. ממחקרו עולה עובדה מדהימה קצת: 90 אחוזים מבקשות התביעה לעצור את הנאשם עד תום ההליכים נענות. הנאשם נעצר ויושב בכלא. אם נקבע, באורח תיאורטי, שאדם הוא זכאי עד שלא הסתיים משפטו, אז גם נוכל לקבוע שיש אנשים שמזוכים בסוף התהליך, הרי אז יש טעם לפגם (בדיעבד, כמובן) במעצרם עד תום ההליכים. אבל את מי זה מעניין, בעצם, רק את מי שנפגע – ואת האקדמיה...

ד"ר מן גילה פרטים נוספים: בהשוואה סטאטיסטית שערך התברר כי בשנת 1974 נעצרו עד תום ההליכים כ־20 אחוזים מהנאשמים ואילו בשנת 1985 נעצרו 50 אחוזים מהנאשמים. 6 אחוזים מהנאשמים (ובמציאות זה הרבה משפחות הרוסות) שהיו עצורים עד תום ההליכים זוכו בשנת 1983 מכל אשמה. כלומר, אם נקיש מבית המשפט המחוזי בתל־אביב על הנעשה בארץ, ניתן לומר כי לפחות מאה איש יושבים בימים אלה ממש בכלא לשווא ועשויים להיות מזוכים מכל אשמה.

אשר על כן לא ניתן אלא לקבוע, כי לפנינו שערוריה. שופט ותיק אמר לי, כי מדובר במספר גדול יותר של עצורים, כיוון שיש להביא בחשבון מקרים שלא נספרו על ידי התביעה – אנשים שנעצרים ללא שהיה, בפרשיות סמים, אונס, שוד, וכמעט כל העבירות הפליליות האחרות.

נותר לשאול: מה עושים חברי ועדת חוקה חוק ומשפט? התשובה: עוסקים בהגבלת פירסום שמות חשודים. ומה תהיה התוצאה? גם על כך יש תשובה: ייעצרו אנשים על יסוד ‚חומר חסוי' (שלרוב אינו חסוי), לא יפרסמו שמם, והם ייעלמו בבתי המעצר, בכל רחבי הארץ. הציבור לא ידע אם „עובדים" עליו או לא. ומי מרוויח מכל אלה? פוליטיקאים שהצביעו בעד ההצעה, שחלק מהם נחקרו על ידי המשטרה, ועתידים נפגע בשל כך.

חלונות מעובררים היטב

מאת אמיר אורן

בהנהלת משרד הבטחון סדר חדש – בלי מלחמות אלופים

המולת מלחמות־הירושה במטה הכללי לא השפיעה על משרד הבטחון. ברכיב אזרחי זה של מערכת הבטחון, האמור להשלים את צה"ל בתיפקודים שאינם על טהרת הצבאיות או כרוכים בבקרה מדינית, מתנהלים מאבקים פנימיים עזים לא פחות מאלה שבין האלופים, אבל במשרד מתחפרים – ועורפים – בשקט. הכל מתנקז, לבסוף, ללשכת השר, אך מתחתיה (ולעתים בתוכה) רוחשת פעילות שבבסיסה הידיעה כי המנגנון ונאמניו נצחיים מהשר שהפוליטיקה זימנה ללשכה.

הכוח המרכזי במשרד התגבש ברבע־המאה של שליטת דוד בן־גוריון וממשיכיו – משה דיין ושמעון פרס – במערכת הבטחון, כלומר מראשית ימי המדינה ועד 1977, בהפוגת שנות לוי אשכול. כמה מאנשי קבוצה זו, דוגמת יעקב („שפיק") שפירא, פרשו מהמשרד בשנות הליכוד בו. אברהם בן־יוסף מכהן בתפקיד־החוץ החשוב ביותר במשרד, ראש משלחת ניו־יורק. נותרו חיים כפולים – הסמנכ"לים חיים ישראלי וחיים כרמון. בהיעדר מטה תכליתי לשר־הבטחון, וכמיבנה שבו מסתערות על השר תשובות מכל עבר – יועצים פוליטיים ותקשורתיים, מזכיר צבאי ומנכ"ל – משומר דימוי חיוניותו של ישראלי כזכרון מוסדי, היחיד היודע לא רק למשוך בחוטים, אלא גם היכן קצותיהם. במדינה שכה רבים מאישיה הפוליטיים בכל המפלגות צמחו במערכת הבטחון ונוהדים עד כמה מתרייקים סודותיהם המקצועיים והפרטיים, הצטברה עוצמה סמויה בידי ותיקי מערך האבטחה והתפקידים המיוחדים במשרד־הבטחון, מקורבי השב"כ ומפתחי הכספות כמוסות הרזים.

הנהלת המשרד שונה מהמטכ"ל בשני מאפיינים מתקוזים. המנכ"ל אינו מתמנה, בדרך כלל, מתוך הסמנכ"לים (בן־יוסף בראשית העשור היה חריג בולט), אך הסמנכ"לים גם אינם נוהגים כאלופים המודחים בעלבון, כשזולתם מקודם על פניהם לרמטכ"ל. הסמנכ"לים ראו קצינים בכירים בדימוס, מנהלי תעשיות וכלכלנים באים ללשכת המנכ"ל והולכים ממנה, בלי שהשירות־והדמם תאורים. עם הפיחות במעמד אלופי צה"ל והייסוף בחשיבות התעשיה, זחל בעלה דרג הקצינים שניאותו לתפקיד המנכ"ל, כאלופי־משנה בשנות ה־60' (משה קשתי וישעיהו לביא) לתת־אלופים בשנות ה־70' (יוסף מעיין ואהרן בית־הלחמי) ולאלופים בשנות ה־80' (מנחם מרון ודוד עברי).

עברי, שהתמנה מאז שלהי 1977 בניהול מגוון של רכיבי המערכת (מפקד חיל־האוויר, יו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית, סגן הרמטכ"ל), הנהיג סדר חדש במשרד, יותר עירבור מאיזורוד. כשהסתבר לו כי 27 פקידים שונים באגפי המשרד ובשלוחותיו מרווחים לו במישרין, נבהל לחשוב כי שקה שבועית במחיצת כל אחד מהם תכלה את ימיו לריק. המיבנה החדש, שבו מבורות סמכויות ומואצלות לדרגים הכפופים למנכ"ל המרווחים לו במיקבצים, אמור להיות מושכל ומקושר יותר.

כהזדמנויות קודמות (ותנידות תא"ל רן פקר תחת מעבדו כמפקד חיל־האוויר) סמכו פני עברי בריתיה על מי שנבכו בו על סבילותו המתאפקת, בעוד אחרים נאבקים למענו. „זה סיגנון־הפיקוד שלי", סינן אז. כעת, כמנכ"ל, נמנע עברי מהתנגשות חזיתית בוותיקים – הוא שקידם את כרמון לסמנכ"לות – ומסתפק באיתות תכליתי וקליט לכוחות משניים אך בולטים במשרד, בעיקר ברית מנצלי פעילותם בוועד העובדים לקידום עצמי. הסמנכ"ל לאמרכלות שלמה חיים, מהמובהקים באנשי ברית זו, נחפז להתנכל עם עברי ולהצהיר כי יתפטר. עברי וירא כי השר רבין יקבל את ההתפטרות לפני שחיים יתעשת לחזור בו. אחר־כך השכיל לפרק את מוקד־השליטה האמרכלי לשני מצלים, למשק ולכוח־אדם.

עברי אינו נוהג לשתף את זולתו בתכנוניו. כמה ממכריו מעריכים כי בכוונתו לעבור לפוליטיקה. „לא לשם השכר המופתת ויתר בפעם השניה על התעשיה האווירית", ציינו המכרים. הם מעריכים כי עברי מעוניין בסגנות שר הבטחון או בתפקיד דומה במשרד התעשיה.

מפקדי חיל־האוויר בעבר, בהווה ובעתיד אינם אגודה אחת. בתוך פשטני, ניצב עברי יחד עם יורשו עמוס לפידות וקודמו בני פלד. אלוף פלד המליץ על אלוף עברי, שהמליץ על אלוף לפידות. עזר וייצמן, פטרונו של מרדכי הוד, היה שר־הבטחון שביקש להיפטר מפלד, אישר את המלצתו על עברי ואמר לימים כי טעה וכי מוטב היה למנות למפקד חיל־האוויר את תא"ל רפי הר־לב. תוכנית המטוס „לביא" היא פרשת־האוויר של מפקדי־טייסים אלה: עברי, פלד ולפידות תומכים בהמשכתה, מול מתנגדיה וייצמן, הוד ואלוף־אביהו בן־נון. טייסי החיל ויוצאיו, המוצבים במנהלת תוכנית ה„לביא", שסועים בין הכה־יגותם המקצועית מהמטוס לבין רתיעתם מהמלצה שפירושה חיסול המינהלה.

ה„לביא" אינו הנטל התקציבי היחיד המעיק על צה"ל. סעיף־השיקום בולע שישה אחוזים מתקציב הבטחון. לפי פרסומי הקונגרס האמריקאי, שהסתמכו על מידע ישראלי רשמי, גדול סעיף זה אף מתקציבי חילות המודיעין והים בצה"ל. באגף־התיכנון בצה"ל מציעים להפריד את השיקום מתקציב הבטחון, כדי לקבל מצג נאמן יותר של ההוצאה הבטחונית. ההצעה אינה עוסקת בקיצוץ ההקצאה לשיקום, אלא מבקשת לראות בה סעיף־הוצאה קשיח, בדומה להחזר חובות המדינה, שהרי תגמולים לנכים ולשאירי חללים גם הם החזר חוב אנושי. משרד־הרווחה והמוסד לביטוח לאומי ישמחו לקלוט את פעילות השיקום ותקציבה, אם אין בישראל טעם בחיקוי הדגם האמריקאי של „מינהל חיילים משוחררים" (שתקציבו אכן נפרד מזה של הפנטגון), אך משרד־האוצר סיכל עד כה מימוש כוונה זו, כנראה מחשש שתקציב־הבטחון המסוחר ימהר לתפוח לממדיו כוללי־השיקום.

בעוד אגף התיכנון עוסק בתוכניות לחיזוק אג"א, בכיוון החלשתם של חילות הזימוש והתחזוקה (ולמרות חשש מפגיעה ברמתם המקצועית של גופים חיוניים אלה ומהתעלמות מהתועלת שבתרומת הרכיב המיומן של אזרחים עובדי צה"ל), נוהג משרד־הבטחון בנכי צה"ל בענייניות גזברית. ראש „מערכת המימון והגביה באגף הכספים וגזבר המשרד", א. דיכטוולד, בתוקף תפקידו במערכת הגוויה והדמים, פנה אל הנכים כאל „ספקים ונותני שירותים" והזוה להם כי מעתה יזוכה חשבונם בבנק, במקום שיקבלו המחאה בדואר. גם זה מסימני ההבדל בין סגל־הפיקוד־הכללי לבין פקידי המשרד: מכאן סָפַּק בספ"כ ומכאן הספק מסופק.

هكذا من الأصل

مطابقة للأصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

גברת הברזל הפכה חמות.
אמש נשא בנה של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר (משמאל) מרק בן ה-33 (במרכז), את דיאן ברגדורף בת ה-26 (מימינו), לאשה. תאצ'ר כבר חשפה את רגשותיה האימהיים כאשר פרצה בבכי בפרהסיה בעת שעקבותיו של בנה נעלמו במדבר סהרה, וכעת הצהירה שהיא כמהה לנכדים. בדאלאס כמו ב„דאלאס" – הכלה היא יורשת עשירה מדאלאס, טקסס. בטקס השתתפו רק 150 איש, אולם מחוץ לכנסיה ארבו המוני הצלמים.

חוק פרקינסון

אמש חל יום הולדתה של הכנסת, והשנה חל גם יום התכנסותה הראשון באותו תאריך לועזי, ה-14.2.49, ט"ז בשבט תש"ט. פרופ' שבח וייס (בתמונה), שהוא בין היתר גם ההיסטוריון של הכנסת, אסף כמה סיפורים מאלפים על בית המחוקקים שלנו. ממשלת בן-גוריון הראשונה היתה גם הממשלה הקטנה ביותר – 12 שרים. היום יש כבר 25. החוק הראשון שהוגש לכנסת (עד אז נקראו החוקים פקודות), היה חוק הסיוע האמריקאי תש"ט שהוגש על-ידי אליעזר קפלן, ובעניין הזה לפחות נראה שלא השתנה הרבה. גם התחלופה בכנסת אינה גבוהה במיוחד – עד כה היו 512 חברי כנסת, ו-11 כנסות. משהו בכל זאת השתנה, מספר וייס – 13 מקרי הסרת חסינות היו עד כה, ומקרה שלא יחזור בוודאי בימים אלה הוא הסרת חסינותו של ח"כ שלמה לביא מקיבוץ עין-חרוד, בעקבות תאונת דרכים שגרמה למות אדם. לביא התעקש שתוסר חסינותו למרות שהכנסת סירבה, לאחר שהמשטרה עמדה על כך שאינו אשם.
יום הולדת שמח.

זה לא דיינסטי

לא, זה-לא בסרט, הפעם זה מהחיים. כוכבת הסידרה „דיינסטי", ג'ואן קולינס (משמאל), נראית כאן עונה על שאלותיו של עו"ד מיטשלסון, בבית-משפט בלוס-אנג'לס. קולינס

נאלצה להגן על עצמה בבית-המשפט ביום חמישי בעקבות תביעה נגדה על שלא הגישה דו"חות מס, ולא – אם במקרה חשבתם – על תקיפה אלימה.

אמת או חובה

בצמוד לוועדת השרים לפיתוח הנגב, תפעל ועדת מישנה שתטפל במיכלול הבעיות הנוגעות לבדואים, בישר בסוף השבוע מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, ל-36 שייחים ונכבדים בדואים מהנגב שנפגשו עמו בלשכתו. הפגישה נערכה ביוזמתו של מזכיר מפלגת העבודה לבדואים בנגב, סולימאן אלבדור, ובמהלכה העלו הנכבדים שורה ארוכה של טענות ובהן דרשו פתרון בעיית הקרקעות, תיעוש המגזר הבדואי ושילוב מאסיבי יותר של משכילים בשרות הממלכתי. הבדואים טענו גם, כי הם מתנגדים ששרות בגיוס בצה"ל ייהפך לחובה ומעדיפים שהשרות ימשיך להיות על בסיס התנדבותי בלבד.
פרס, העומד בראש ועדת השרים לפיתוח הנגב, השיב כי הוא תומך במדיניות הנוכחית המתירה לבדואים להתגייס לצה"ל על בסיס התנדבותי, ושולל את ההצעה להפוך זאת לחובה. בהתייחסו לבעיית קרקעות הבדואים בנגב, אמר פרס כי בימים אלה מתגבשת בוועדת החוקה של הכנסת הצעה המתבססת על „חוק פינוי תל מלחתה", העשויה לסלול את הדרך לפתרון.

אמיר רוזנבליט

פורום חדש

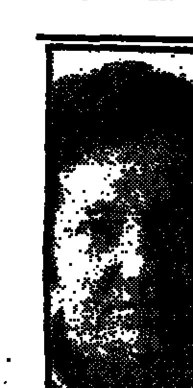

פורום ציוני חדש מקרב חברי מרכז מפלגת העבודה הוקם באחרונה ביוזמתו של יו"ר תנועת העבודה הציונית העולמית יחיאל לקט (בתמונה). המפגש הראשון של הפורום התקיים בסוף השבוע שעבר בתל-אביב בהשתתפות למעלה מ-350 חברי מרכז. במהלכו תקף פרופ' יחזקאל דרור בחריפות את ראשי מפלגת העבודה ואת מנהיגי המדינה על חוסר אומץ לב בהתמודדות בשאלות עלייה ונשירה, שהן הבעיות האמיתיות של המדינה. מנהיגי המדינה, אמר דרור, חוששים מעימות עם ראשי יהדות ארה"ב הן בנושא מרכזיותה של ישראל ובעיקר בנושא ביטול מעמד הפליט ליוצאי ברה"מ.

יקיר צור

הדודה ממטולה

במטולה הלכה לעולמה שלשום אסתר לייט, שהכל הכירוה בכינויה „דודה אסתר" בזכות היותה הדודה הטובה של חיילי צה"ל, אותם אירחה בביתה במשך שנים. „דודה אסתר" שנפטרה בגיל 85 בביתה, נולדה וגדלה במטולה. היא קשרה קשרים הדוקים עם השכנים הלבנונים מצפון והידישה אותם כאשר נפתחה הגדר הטובה. כל שנותיה האחרונות הקדישה לחיילי צה"ל ולשכנים הלבנונים, ועדות לכך התשורות והמזכרות שהעניקו לה חיילים ויחידות של צה"ל. ב-1975 זכתה בפרס ישראל על תרומתה לחברה ופעילותה ההתנדבותית. לאחרונה נראתה בציבור במסיבת חנוכה המשותפת לילדי מטולה ולתושבי דרום-לבנון. במטולה אמרו בסוף השבוע כי עם מותה נעלמה מהנוף הגלילי דמות מיוחדת, ומצפים כי מאות רבות מתושבי הגליל ודרום-לבנון ישתתפו בהלווייתה, שתתקיים שם היום.

שמעון וייס

תל-אביב מונעת

בתל-אביב נולדים פחות בעלי מומים, מאז הופעלה בדיקת חלבון עוברי ב-1981 על-ידי האגף לרפואה ציבורית בעיריית תל-אביב-יפו.
בשנה האחרונה נמנעה לידתם של 28 עוברים בעלי מומים קשים ביותר כגון מונגולואידים, פגיעות מוחיות קשות ונזקים למערכת העצבים.
חביבה אביגיא, ראש האגף, מסרה שעיריית ת"א בשיתוף המכון הגנטי של ביה"ח איכילוב, חלוצים בהפעלת תוכנית לגילוי מוקדם של מומים מולדים בעוברים בני 20-16 שבועות, ואכן התברר כי בדיקה זו מגלה מומים בשלב בו ניתן למנוע את הלידה. הניסיון הרב שהצטבר במרכז הרפואי איכילוב ובאגף לרפואה ציבורית של העירייה תוך תפעול התכנית, הקנה למוסדות אלו הכרה בין-לאומית, והידע שנרכש בתל-אביב הוקנה גם לערים אחרות, כירושלים וחיפה. אמהות המעוניינות בבדיקה, מוזמנות לפנות לבית שטראוס בימי ב' בשבוע בין השעות 11.30-7.30 וכך יצטרפו לכ-200 נשים העוברות את הבדיקה מדי שבוע.

בעקבות אפרים

דיון על הצנזורה החזיונית, העירונית והפנימית בתיאטרון הישראלי ייערך בראשית השבוע בחאן הירושלמי, בעקבות פסיקת בג"צ בנושא העלאת המחזה „אפרים חוזר לצבא", אשר עמד להיות מוצג בתיאטרון העירוני של חיפה. הדיון ייערך במסגרת יום תרבות ארוך כחלק מפעולות ועדת התרבות הארצית שליד השלטון המקומי. ישתתפו ראשי הערים הגדולות, יו"ר השלטון המקומי, מנהלי התיאטראות של הקאמרי, הבימה, תיאטרון באר-שבע, תיאטרון חיפה והחאן הירושלמי וכן יו"ר המועצה לסרטים ומחזות וראשי ועדות התרבות בשלטון המקומי. ד"ר יוסף שבל מאוניברסיטת חיפה ירצה על הנושא „כלכלת תרבות" ועוזי פלד, מנכ"ל סל"ע אולפני ירושלים, ירצה על יחסי הגומלין בין אמצעי התקשורת להמונים והרשויות המקומיות. תיאטרון חיפה יעלה את ההצגה „האפוסיפוסט" בביצוע של מחזמר בבלי.

אריאלה ראובני

מסכת על ב.ג.

הצגה חגיגית של „רגליים יחפות" – מסכת מוסיקאלית על בן-גוריון – נערכה אמש ב„בית דני" בשכונת התקווה בנוכחות הנהגת ההסתדרות ומשפחת בן-גוריון.
ההצגה שנכתבה על-ידי דן אלמגור הועלתה עד כה על הבמה כחמישים פעמים בשדי שדה ובבתי-ספר. אמש, בהצגה החגיגית, היו רוב חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות ובראשם המזכ"ל קיסר, וכן בתו של בן-גוריון רננה ובני משפחתה.
ארבעת המשתתפים בהצגה – רבקה רז, אושיק לוי, שלומית הגואל ושאול המזרחי – קצרו תשואות רבות. ההצגה מתמקדת, בשורה ובמלל, בבן-גוריון כאיש פרטי.
ההצגה הופקה על-ידי „בית-לסין".

מכתבים למערכת דבר

אידיש: הצדעה לששת המליון

חבל, חבל מאוד, שכשרונו העיתונאי של חגי אשר בוזבז לריק במאמרו „המימונה הפולנית" („דבר", 20.1.87). רבים וטובים בארץ הזאת ובתפוצות הביעו את תודתם והוקרתם לתיאטרון „הבימה" ולכל אלה אשר יזמו את המחווה הרגשית והחינוכית לשפת היידיש ותרבותה.
היום, המאבק בין היידיש והעברית נמצא הרחק מאחורינו וכולנו גאים, שהעברית ניצחה וכשמשת גשר חי ותוסס בין כל שבטי ישראל שהתקבצו במולדת; אבל, את העובדות אין לטשטש ולסלף: תרבותנו העברית והלשון העברית נשתמרה ופרחה דווקא, ובראש ובראשונה, בין דוברי היידיש, כפי שכל מפעלנו הציוני התחיל בשם, מאותן ערים ועיירות גלותיות המושמצות על-ידי חגי אשר, בהן יהודים גלותיים, עניים ומרודים נשאו על גבם את ירושלים של מעלה, כולל מכמני שפתנו ותרבותנו העברית העתיקה. גם משוררינו הלאומיים חיים נחמן ביאליק ושאול טשרניחובסקי דיברו יידיש לפני שיצרו בעברית.
כל התרבות בת אלף השנים ושפת היידיש שצמחה ופרחה ובה נכתבו יצירות מפוארות על-ידי מנדלי ושלום עליכם, י.ל. פרץ ואנסקי, כל פאר השירה של איציק מאנגר ואברהם סוצקבר אינם נחלתם של קומץ יהודי פולין, המגונים לפי כתב השימצה של חגי אשר, להחזיר את הגלות לתוכנו ואת ההגמוניה לעולי פולין ההולכים ומתמעטים.
רק אנשים קלי חושים, או מחוסרי ידע מינימלי בתולדות עמם, אינם יודעים או אינם מבינים ששפת היידיש בה דיברו ויצרו יהודים במשך דורות רבים, באוקראינה ובביילורוסיה, בליטא ובלטביה, בבסרביה וברומניה, בהונגריה ובצ'כוסלובקיה – שמרה על ייחודו ועל אחדותו של העם. בשפה זו דיברו אבות תנועת העבודה הציונית, אבירי הרוח והמעש, מחוללי המהפכה הלאומית של עמנו. בשפה זו דיברו החלוצים בדגניה ובכנרת, בסג'רה ובפתח תקוה, בראש פינה ובזכרון יעקב. הם הניחו את היסודות לא רק למדינת היהודים, אלא גם לשפתנו העברית המחודשת ולתרבותנו הלאומית.
לצערנו ולדאבון ליבנו, הרבה שפת היידיש יחד עם המוני בית ישראל בשואה הגדולה באירופה, ולו רק לכבוד זכרם של ששת המיליונים שהועלו למוקד יחד עם שפתם ולו רק לכבודם אסור היה לעיתונאי במדינת ישראל לפגוע בגסות ובחוסר רגש בדוברי השפה הנפלאה.
נתן אלתרמן כתב בזמנו מעל דפי „דבר": „אין שם יותר אדם מדוברי היידיש, כולם תמו. טוביה מת ומת מוטל בן פייסי החזן ועל השלג נח סטמפניו וכולו מלא חן הוד, אך אילם הכינור ואין למי לנגן עוד. איך ניצבו בתוך הגולה אבירי החלום, באוני העוני, גיבורי הספרות היהודית הגדולה, שנפלו בשלג כמוני".
להם, למיליונים, לשפתם ולתרבותם שהיא גם תרבות כולנו, להם הוקדש שבוע היידיש ולהם הצדיעה המדינה כולה ובראשה נשיא המדינה וראש הממשלה. וכל מי שמטיל דופי ומחרף – יורק לבאר ולמעיין ממנו שאבנו את כוחנו, עצמאותנו ותרבותנו הלאומית.

משה מיליס
רמת גן

★

חגי אשר במאמרו „מימונה פולנית" („דבר", 20.1.87) מפליג בביקורת לגלגנית על „המיעוט הפולני האשכנזי" אשר נוצר, לדבריו, לאחרונה.
יורשה לי רק להעיר כמה הערות בעניין זה. ל„מיעוט הפולני" חלק נכבד באור בכל סוגי היצירה שנוצרה כאן בארצנו. כולל כל שטחי היצירה התרבותית. ספרות, עיתונות, תיאטרון, בידור קל ומה לא? זה מתייחס גם לימים עברו ועד לימים אלה.
אשר ל„היכל התרבות": בנוסף „לפרוות נשותיהם שמילאו כל מופע נוצץ", תרמו אותם „פולנים" משהו למתרחש בו. אזכיר רק שמות כארתור רובינשטיין, ברוניסלב הוברמן וכמותם עוד רבים וטובים.
אותם ה„פולנים" וה„רומנים" שהחליטו לחפש שורשים, כדבריו, אינם צריכים להתאמץ. ימצאו אותם על נקלה על בימות התיאטרון הישראלי (שלום עליכם, אנסקי, גורדין ואחרים) או בספריות הציבוריות בין בעברית או ביידיש או בשפות רבות אחרות, החל מהקלסיקאים ועד לסופרים בני זמננו שמוצאם מזרח אירופה. הרשימה ארוכה ומרשימה מאוד. כוללת חתני פרס נובל, וסופרים שיצירותיהם תורגמו לשפות רבות. לא נראה לי איפוא, שאותו „מיעוט פולני" מרגיש אבוד מול המימונה, הגשש החיוור (שאני מאוד נהנה מהם), לינדה לינדה וכו'. אותם „מחפשי שורשים" המגוננים להעלות ערך היידיש אינם דווקא שוללי החיוב הציוני והעברי בישראל, כתרבותו של אשר.

אריה שמיר
ירושלים

★

מאמרו של חגי אשר „מימונה לפולנים" („דבר", 20.1.87) בו הוא יוצא בזעם ובקצף על „המחווה ליידיש" הוא מבשר רעות: „באו לקעקע את הווייתנו הלאומית, מה שנבנה בעמל רב". חגי אשר היקר, עוד לא קיימו את המימונה הפולנית במלואה, עוד לא בישלו געפילטע פיש בגן-דקאקר או בפארק הירקון לעיני השמש, ולא הזמינו את הנשיא ואת ראש הממשלה לטעום מ„הצימעס" הפולני.
בסך הכל מדובר היה בכמה הצגות ב„הבימה". המדינה שלנו לא כל כך חלשה שכמה הצגות שהן כבר יקעקעו אותה: כשקיימו ערב שירי יוון על-ידי יהודה פוליקר דווקא בחנוכה והעבירו את השידור בטלוויזיה רבץ אשר בשלוותו ולא הגיב.
אין צורך להזכיר את התפקיד שמילאה ספרות יידיש בחברה היהודית שעל רקע היצירות שלה נבנתה הציונות. עיתונאי היידיש הם שהפיצו את רעיון הציונות בעיתוני ה„היינט", ה„מאמענט", „דאס וארט", ועוד.
צא ולמד, ההיסטוריה של תנועת הפועלים הארץ ישראלית – יסודה בתנועת הפועלים היהודית: בווילנה, במינסק, בגומל, במוהילב, בפולטבה ובווארשה. נתן סורקין כתב מבוא לספרו של משה הס „רומא וירושלים" ביידיש. אמנם, יהדות אירופה הושמדה, אך הרעיונות והמחשבה החברתית עדיין קיימים עד היום.
לבסוף, מי שמך להכניס לפינו דברים כגון אלה. „שלא הם ולא אנחנו לא רצינו כל השנים להזכיר את המוצא שלהם". מה שבר אל תאמר להכיר.

מנחם כספי
קרית אונו

★

כל עיתונאי מוכשר ומכובד יכול להיכשל בנושא כזה מגיע יום יום בעיתונו. דבר כזה קרה לחגי אשר במאמרו „מימונה לפולנים" („דבר", 20.1.87). מה הם שורשיו של חגי אשר לא ידוע לי, אבל יש לו כריזה עמוקה ואהבה לארץ ולשפתה והוא מצהיר על כך בפטריוטיות יתירה לאורך כל מאמרו. אין הוא דומה לאשכנזים יוצאי פולין ורומניה, שקמים בתאום בבוקר מגריסים שהם „מיעוט" ומתחבאים אל מתחת לסינר זכרונותיה שיוכלו להגן על זהותם האבודה – ומתוך קנאה למרוקאים סיים להם מימונה, כבאו את המימונה שלהם בצורת „מחווה ליידיש" הישנה והנשכחת.
יש לחגי אשר לב חם ורחום ל„מסכנים הפולנים שפעם היו רוב בארצנו שבלי הפרוות של נשותיו לא היה יכול להתקיים שום מופע תרבותי נוצץ בהיכל התרבות". וכאן, דווקא כאן, מאבד חגי אשר את שליטתו בידע עמו. בלי להבדיל בין האמא הפולניה „בעלת הפרווה" היהודית שלנית לבין בנות האידישע מאמע הפולניות-הרומניות שעלו ארצה בלי „פרווה" בצקלון.
וחגי אשר רואה ב„מחווה ליידיש" המימונה של הפולנים, את האנטי לדגניה, לעברית ולציונות, והוא בורח ומסתייג מהם כממחלה מדבקת. „הם רוצים להיות מיעוט כל היום ביידיש, שיהיה להם לבריאות. ואנחנו רוצים להיות רוב בארצנו – רוב עברי", במילים אלה מסיים הוא את מאמרו.
כקורא מושבע שלך אני יכול להרגיע אותך, שאם ה„מחווה ליידיש" תיהפך למימונה של האשכנזים הפולנים והרומנים כ„ריטואל כלל-לאומי, כמו של ה„מרוקאים", לא יחסלו בה את הציונות כמנה ראשונה, ואת המדינה במנה שניה, ואת העברית לקינוח. יגש בה מתוך רווחי מיוחסם של סופרי יידיש ותרבותה שלא „רעבה ולא נשכחה".

מ. ישראלי
רחובות

אלופי צה"ל כדוגמה שלילית

פרישתם המיידית מצה"ל של האלופים אורי אור ואמיר דרורי היא דוגמה שלילית לכל סגל הפיקוד בצה"ל.
אם אלופים, מועמדים לתפקיד רמטכ"ל, נוטשים את צה"ל מפני שנבחר מועמד מתאים אחר – מה יעשו קציני צה"ל הזוטרים יותר כאשר הם נתקלים באירוע דומה בפעם לפעם?
אם בארזים נפלה שלהבת – מה יעשו אזובי הקיר?

עו"ד עמירם חרלף
חיפה

הקיצוצים בתקציב החינוך

יורשה לי להעיר, כי קיימת סכנה חמורה באשליה כי חינוך בלתי-פורמלי בשיטה של הרצאות וסימפוזיונים בנושאים מרכזיים כגון ציונות, יהדות, ספרות עברית והיסטוריה יכולים לפצות את התלמידים על קיצוץ בשעות תקן קבועות במערכת השבועית של בית-הספר.
אין תחליף למורה המלמד בכיתה במסירות ומתוך הזדהות באופן שיטתי. אין פיצוי לביטול שעות הוראה במקצועות המעצבים את התודעה היהודית-ציונית של התלמיד.
הגיע הזמן לפרוייקט לאומי-חינוכי ברוח אהבת-ישראל ומתוך כבוד למורשת-ישראל כבסיס רוחני משותף לכל ילדי ישראל בארץ ובתפוצות.

שלמה קינן
מורה לאזרחות

שוטר עם סימפטיה

יום שבת בהיר, 31.1.87, אנו יוצאים לטיול לכפר האמנים עין הוד. מזג האוויר נהדר. כל עם ישראל על גלגליו. קשה להשתלב בזרם התנועה בכביש הראשי. סוף סוף הצלחתי להשתלב, ואז עוצרת אותי ניידת משטרה שבאה מאחור. שוטר בצוהניה ובעל סבר פנים נאה, פונה אלי בעברית רהוטה ובנימוס רב: לא השתלבתי בתנועה בצורה נכונה, היה עלי להשתלב בנתיב המרכזי ולא בנתיב הימני, שבו הופרעה התנועה הבאה מימין. השוטר מוודא שהבנתי היטב את העבירה. הוא מציע לחזור לצומת ולהיווכח, שליד הצומת יש קטע של שלושה נתיבים. אין צורך. אנחנו מאמינים לו.
כל הפגישה הזאת היא בשבילי חוויה כפולה ומכופלת. לפגוש שוטר סימפטי, לקבל הסבר מפורט ומנומס על מהות העבירה, ומעל לכל – להיווכח, שאכן יש אכיפת תקנות התעבורה, אחרי כל הדיבורים על חוסר נוכחות המשטרה בדרכים. הגשתי לו את התעודות. השוטר הבחין בתעודת נהג זהיר, עם ותק של 25 שנה. הוא החליט להסתפק באזהרה.
נפרדנו בחיוך ובלחיצת ידיים. הוא הציג את עצמו בשמו הפרטי, דויד. המשכנו בדרכנו במצב רוח מרומם. מדוע מדברים רק סרה בשוטרי ישראל בזמן האחרון?

פ. יפה
תל-אביב

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

חשיבותה של ארץ ישראל בעיני אלנבי

לונדון. לורד אלנבי אמר בנאומו, כי ארץ ישראל עתידה לשמש שער לדרך האויר הבריטית הארוכה ביותר, אשר תמשך עד המזרח הרחוק.

פיטור הפועל היהודי בפולין

בשם ה„קולו" הגיש הציר ויגודסקי אינטרפלציה לסיים בדבר הפועלים היהודים המוצאים מתוך בתי החרושת המוברים לרשות המונופולין הממשלתי.

פיטורי פקיד יהודי אחרון בליטא

פוטרה הפקידה היהודית האחרונה במיניסטריון הפנים הליטאי.

הצעת קוליג' להגבלת הזיון

ואשינגטון. הנשיא קוליג' הציע באגרתו הגבלת הזיון, כבסיס למו"מ, ולהטיל את היחס של 3:5:5 אשר הקבע בין ארצות הברית, אנגליה ויפן לגבי סוגי אניות מסוימים לפי הסכם ואשינגטון – גם על שאר סוגי אניות המלחמה, אשר לא נכנסו בגדר ההסכם הזה, ולקבוע את המכסות היחסיות של צרפת ואיטליה בועידה שתתכנס בג'ניבה.

לפני 40 שנה

בריטניה מביאה ענין ארץ-ישראל לפני ארגון האומות המאוחדות

הממשלה הבריטית החליטה להביא את כל בעית ארץ-ישראל לפני ארגון האומות המאוחדות – נאמר בהודעה רשמית שפורסמה בלונדון אחרי הישיבה האחרונה של הועידה האנגלית-ערבית.

אל הנוער העברי

גלוי דעת זה נמסר לפרסום על ידי תנועות הנוער של ארץ ישראל העובדת אחרי דקירתו בסכין של הנער עמוס וייזל בקן „השומר הצעיר" בתל אביב: הנוער החלוצי על זרמיו יהדוף בכוחו המלוכד ומתוך סולידריות שלמה את ההתנפלויות הללו על ידי קבוצות הפסקר הפאשיסטיות.

ספרות „שונד" בצרפת ובאה"ב

נגע ספרות ה„שונד" קשה גם בארצות הברית ובצרפת. הרומנים של הנרי מילר בצרפת עוררו תגובה חריפה, והמבקרים דרשו לנקוט אמצעים חמורים נגד המחבר. באמריקה הוטל קנס בסך 1000 דולאר על אדמונד וילסון, מחבר הספר „זכרונות האקאט", הנפוץ במיליוני טפסים. „אנו נשלם את הכסף מתקציב הפרסום של הספר" אמרו המו"לים הוורידים בלגלוג.

ברידג'

גם זה קרה

מאת ארנונה שפאן

את ספר השיאים של גינס כולכם מכירים, ובין השאר ראיתם גם את השיאים המוזרים כמו האדם הקטן ביותר, האדם הגדול ביותר, הרזה ביותר וכו' וכו'. גם בברידג' ניתן היה לחבר ספר שיאים. בספר כזה כוללים את המשחק המוזר ביותר, העקיפה המשונה ביותר, החלוקה המוזרה, ואת היד הבאה היו מכניסים תחת הכותרת „ההכרזה המוזרה ביותר".

צפון: ♠Q64 ♥65 ♦985 ♣Q9765
מערב: ♠A107532 ♥J4 ♦QJ73 ♣8
מזרח: ♠K98 ♥AKQ972 ♦A1042 ♣----
דרום: ♠J ♥1083 ♦K6 ♣AKJ10432

מחלק: מזרח
פגיעים: כולם
ההכרזה:

מערב גולדברג	צפון מיינל	מזרח גוטה	דרום ברגר
		*1 קלאב	**1 ספייד
2 ספייד	***2 בלי שליט	3 הארט	4 קלאב
---	---	****5 קלאב	---
6 הארט	---	7 הארט	---
---	---		

* 16 נקודות +
** קלפים בסידרת הקלאב
*** תמיכה בקלאב
**** קיו ביד

היד חולקה בתחרות בין אוסטריה לשוודיה. דרום הוביל בקלאב (הכרוז היינו מזרח), הכרוז חתך, משך את השליטים, שיחק מלך ספייד וספייד לאלוף (אם הסידרה מחולקת, הוא משליך את הדיאמונדים על הספיידים), אולם לצערו הסידרה לא התחלקה. הכרוז ניסה עקיפה בדיאמונד, ונאלץ למסור לקיחה בדיאמונד ולקיחה בספייד. הכרוז יכול אמנם לעקוף את המלכה ספייד (אם ישחק אלוף ספייד וספייד קטן), אולם במקרה זה לא יוכל לחזור לדומם ויאלץ, בכל מקרה, למסור לקיחה בדיאמונד.
גם חוזה של 7 דיאמונד מוכשל, הכרוז יכול אמנם להשליך את המפסידים בספייד על הארטים, אולם עליו למסור לקיחה בדיאמונד.
החוזה היחיד האפשרי הוא חוזה של 7 ספייד. במקרה זה על הכרוז לשחק את האלוף ספייד ולאחר שהנסיך מופיע בדרום, עליו לעקוף את המלכה (לפי חוק ה„בחירה המוגבלת"). וכשזה מצליח, הוא משליך את הדיאמונדים על הארטים והחוזה מבוצע.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית 50

קונצרט למנויים מס' 6
מנדי רודן
מנצח
ג'פרי קהאן
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
אבני, ברטוק וצ'ייקובסקי
תל-אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ו': יום ג', 17.2.87
סדרה ז': יום ה', 19.2.87
סדרה ח': יום ב', 23.2.87

קונצרט למנויים מס' 5
מנדי רודן
מנצח
ג'פרי קהאן
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
אבני, ברטוק וצ'ייקובסקי
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ב': יום ד', 18.2.87

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 3
מנדי רודן
מנצח
ג'פרי קהאן
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
שבריה, רוסיני, ראוול וגולד
תל-אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 21.2.87, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 3
מנדי רודן
מנצח
ג'פרי קהאן
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
אבני, ברטוק וצ'ייקובסקי
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ד': יום א', 22.2.87

קונצרט למנויים מס' 7
קורט מאזור
מנצח
אלכסנדר טורדזה
פסנתרן
התכנית:
פרוקופייב: הסימפוניה הקלסית
ליסט: קונצרטו לפסנתר מס' 2
שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 5
תל-אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א': יום ד', 25.2.87

קונצרט למנויים מס' 8
קורט מאזור
מנצח
אלכסנדר טורדזה
פסנתרן
התכנית כמו בתל-אביב
קונצרט מס' 7 סדרה א'
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ב': יום ה', 26.2.87

קונצרט למנויים מס' 6
קורט מאזור
מנצח
אלכסנדר טורדזה
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
פרוקופייב, ליסט ובטהובן
תל-אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב': מוצ"ש, 28.2.87

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	לא נמסר	
אמסטרדם	2 – 3	מעונן
בואנוס איירס	לא נמסר	
הלסינקי	0 – 2	מעונן
הונג קונג	19 – 22	מעונן
וינה	-1 – 6	מעונן
דוהה	לא נמסר	
טוקיו	4 – 17	בהיר
מוסקבה	-17 – -18	מעונן
יוהנסבורג	13 – 27	בהיר
לונדון	2 – 4	גשם
ליסבון	11 – 16	מעונן
מדריד	1 – 13	בהיר
מונטריאול	-22 – -16	שלג
ניו יורק	-5 – -1	בהיר
סאו פאולו	26 – 26	בהיר
פריס	4 – 6	מעונן
פרנקפורט	0 – 6	מעונן
ציריך	5 – 8	גשום
ריו דה ז'נרו	19 – 31	מעונן
שטוקהולם	0 – 0	בהיר
שיקאגו	-5 – 6	מעונן

תל-אביב: רח' בן-יהודה 3, טל. 5102620
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35282
swissair

קבלת מודעות 24 שעות ב'דחוף'
מודעות משפחתיות
דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל"הלוח הכללי"
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 239952 248518

תורנות בתי-מרקחת
תל-אביב
בבלי – דיזנגוף 174 – 222386
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
מרפאת, רוממה – המ"ג 28 – 523191
חיפה
הניתה – הניתה 22 – 231905
פתח-תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני-ברק – רמת-גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת-גן – 7511874
בת-ים – חולון
מור – חביבה רייק 20 בת-ים – 583560
אהרון – הפניין 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה – 452381
רעננה – כפר-סבא – הוד השרון
טבאלוב – בר אילן רעננה.
מרקחת
מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחגים וכן אינפורמציה על המוקדים הרפואיים בישראל.
בתל-אביב
בימים א' – עד ה'
מ-8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' וערב חג
מ-8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אחד תל-אביב
רחוב בר-כוכבא 49 – 03-284649
בימים א' – ה' מ-21.00 עד 23.00
בימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
חיפה
המגן 26 קומה ג' 04-523566
כל יום מלבד ערבי חג, שבת ושבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית
תל-אביב
קו למבוגרים 03-261111
קו לילדים ונוער 03-261113
ירושלים – 02-227171
חיפה 04-672222/3
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
תל-אביב 03-221680 (24 שעות)

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
מודעה
לפי תקנה 2 ב (3) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) תשל"ו 1970 הרינו מודיעים בזה את כי הגשנו בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א-יפו להקלה לקונסטרוקציה מעץ ובגג לקונסטרוקציה של כתבת ושינויים פנימיים.
ברחוב המגן ומגרש מס' 11 גוש 7067 חלקה 11/ וחנוי 1 וחלקי היק בנין 26636 כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל ומתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצירוף כתובתו והנימוקים לועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.
איתן רזון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה לפי בנין ברחוב גרונר מס' 17-19 גוש 6628 חלקה 705
תיק בנין 1/2208-917/919
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להבקשה הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת הכלולה. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בנטוף
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה להקלה [illegible] ... כל מי שיש לו זכויות בנכס או הגובל בו רשאי להגיש התנגדות לבקשה בכתב לועדה המקומית בעיריית אילת, רח' הערבה [illegible], תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
יו"ר הועדה

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 746
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 22 בגוש 6018 רח' העצמ' מס' 1 חולון.
הכוללת מתן הקלה:
א. אחוזי בניה 8% משטח המגרש 740/2 מ"ר.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ת. שורין
מ"מ ראש העיר ויו"ר
ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

הודעה בדבר שינוי תזכיר ההתאגדות של חברה
לפי ס' 26 מחוק החברות (נוסח חדש) תשמ"ג-1983
פלדיטל חברה לשרותי נקיון בע"מ מדרך יפו 19 חיפה מודיעה על קבלת החלטה מיוחדת לתיקון תזכיר ההתאגדות של החברה וזאת ע"י הוספת המלים „לעסוק בשרותי שמירה, ריסוס והדברה" לסוף פסקה ד' של המטרות שלשמן נוסדה החברה.

[illegible] ונדרמולן ופער 11 נק'

לאחר ביצוע של שער הבכורה בתוך השערים הקשה [illegible] וגבורה 1:2 על מכבי חיפה • מכבי ת"א למקום השני — 0:2 מול מכבי יפו • שמשון ובני־יהודה לא הכריעו — 0:0 • הפועל ת"א שבה מבאר־שבע עם נקודה • כפ"ס הביסה את מכבי יבנה 0:2 • הפועל פ"ת הסתפקה בצמד שערים מול בית"ר נתניה • לוד ומכבי חיפה נפרדו בתיקו 1:1 • נצחון חוץ למכבי פ"ת על בית"ר ת"א 1:2

בית"ר ירושלים הגדילה אתמול את יתרונה בצמרת הטבלה לכדי 11 נקודות, לאחר שגברה במשחק יקר תרתי־משמע (הן מהבחינה המקצועית והן מהבחינה הכלכלית) על מכבי חיפה 1:2. המשחק באיצטדיון „בלומפילד" הכניס לקופה הכנסת שיא של כ־340,000 שקל. שיא עונתי רשם גם הלוז הרכש האנגלי, גרי ונדרמולן, שנטל את היוזמה עם שתיקת שני „התותחים" הקבועים, מלמיליאן ואוחנה, והבקיע את שני שערי הנצחון.

מעובדה זו נהנתה השותפה לבית, שמשון ת"א, שנפרדה בתיקו אפס מבני־יהודה ב„דרבי" הפרברים, והנתה מנתה לא מבוטלת מהכנסת העתק. בני־יהודה, לא רק שלא הרויחה אגורה, אלא איבדה את מקומה השני בטבלה, אליו טיפסה מכבי ת"א בנצחון חוץ 0:2 על מכבי יפו, ההולכת ומאבדת את שיווי משקלה בליגה הלאומית.

אל חבורת הצמרת חזרה והצטרפה הפועל כפר־סבא, שגברה בביתה על קבוצה נוספת שמתחת לקו האדום, מכבי יבנה, 0:2 מצמד שערים שהבקיע אלי יאני.

בית"ר נתניה עם מאמן חדש, יצחק אהרוני, המשיכה להעניק נקודות ליריבותיה. הפעם נהנתה משירותיה, הפועל פ"ת, שניצחה 0:2 משערים של לוין וחזן.

מכבי פ"ת סיבכה את בית"ר ת"א בתחתית, לאחר שגברה עליה 1:2.

שני משחקים נוספים נסתיימו ללא הכרעה: הפועל לוד מול מכבי נתניה ביום שישי, 1:1 ואתמול בבירת הנגב – הפועל ב"ש מול הפועל ת"א 0:0.

אבי רן מלווה במבט עצוב את כדור הנצחון של ונדרמולן, 1:2 לבית"ר י-ם

שוער יפו, קוניצקי, בולם את פריצתו של חלוץ מכבי ת"א, סבק

הליגה הלאומית

הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1. בית"ר ירושלים	17	11	5	1	19–39	38
2. מכבי תל־אביב	17	7	6	4	13–28	27
3. בני־יהודה	17	5	12	–	13–20	27
4. הפועל כפר־סבא	17	7	6	4	17–23	27
5. הפועל פתח־תקוה	17	7	4	6	16–22	25
6. שמשון ת"א	17	5	10	2	10–16	25
7. הפועל לוד	17	6	6	5	10–17	24
8. הפועל תל־אביב	17	5	9	3	12–15	24
9. מכבי חיפה	17	6	6	5	13–15	24
10. מכבי פ"ת	17	5	7	5	14–16	22
11. מכבי נתניה	17	5	6	6	22–17	21
12. הפועל ב"ש	17	4	8	5	11– 9	20
13. בית"ר תל־אביב	17	4	5	8	25–17	17
14. מכבי יבנה	17	3	7	7	20–13	16
15. מכבי יפו	17	2	6	9	27–12	12
16. בית"ר נתניה	17	2	1	14	45– 8	7

מחזור 17 – [illegible]

מכבי פ"ת 2 (1)
בית"ר ת"א 1 (0)

• אסי בן־שמעון (21), רפי כהן (57)
• יוסי מרוחי (60)
ציון משחק: 5
המצטיין: עופר פביאן
המאכזב: ירון כהן
שופט: יצחק רוזנבוים
צופים: 600
איצטדיון: [illegible]

★ מכבי פ"ת: פביאן 7; אוזבל 6, פרסלני 5, דיאן 4, צופים 5; אלון ירוחם 5, בגלייבטר 5, בודיאל 5, אלישע לוי 5 (אבטיל 5), בן־שמעון 6 (נביה 4), רפי כהן 6.

★ בית"ר ת"א: נסים ג'רבי 4; מורים 4, יעקב כהן 5, ידידי 4 (לביא 5), אבקצור 4 (גרגוטן 6), מרוחי 5, נסים כהן 5, מאיר יחזקאל 4, עמר 4; אדרי 5, ירון כהן 4.

בית"ר י-ם 2 (0)
מכבי חיפה 1 (1)

• גרי ונדרמולן (44, 78)
• איתי מרדכי (25)
ציון משחק: 6
המצטיין: גרי ונדרמולן
המאכזב: זאהי ארמלי
שופט: משה אשכנזי
צופים: 21,000
איצטדיון: בלומפילד

★ בית"ר ירושלים: מורחי 6; אבי כהן 6, אוולאי 5, אשש 5, שירזי 6; סמי מלכה 5, מלמיליאן 7, שורץ 5, קדוש 5; ונדרמולן 7 (בן־הרוש), אוחנה 5.

★ מכבי חיפה: רן 7; אורתי 5, קלינגר 5, אלי כהן 5, מרילי 5; רוזנטל 4, ממן 4, ברילובסקי 5; ארמלי 4 (גבעול), סלקטר 4, איתי מרדכי 5.

מכבי ת"א 2 (2)
מכבי יפו 0 (0)

• אלון נתן (2), אלי דריקס (8)
ציון משחק: 5
המצטיין: אלי דריקס
המאכזב: צדוק מלכה
שופט: אריה פרוסט
צופים: 2000
איצטדיון: [illegible] ביפו

★ מכבי ת"א: גינצבורג 5; קרייס 5, אבי כהן 6, שמעונוב 5, אוולאי 4; מיקי כהן 5, לולו 5, גריאני 5; אלון נתן 6, דריקס 6, סבק 5.

★ מכבי יפו: קוניצקי 4; ישראל דניאל 4, סלימן 5, כהנרצוק 4, דוד מאיר 4; אלקלומברה 5, קירט 5, הלוי 4 (מג'ר 4); מרוחי 5, צדוק מלכה 4, צ'ירמוס 4.

הפועל כפ"ס 2 (0)
מכבי יבנה 0 (0)

• אלי יאני (50, 67)
ציון משחק: 6
המצטיין: אלי יאני
המאכזב: יצחק מימוני
שופט: בני נוק
צופים: 1500
איצטדיון: כפר־סבא

★ הפועל כפ"ס: שמיר 6; אידינגר 6, סימון 5, רבינוביץ 5, איינשטיין 6; א. ברזילי 5, ת. ברזילי 6, מימוני 4 (מרגון), רביבו 5, יאני 7, נחום 6.

★ מכבי יבנה: לסנר 4; באורון 5, אלקבץ 5, עלהאה 5, אוולאי 4 (אוסמו 4); בן־שמעון 5, ציון יעקב 5, סלומון 4; עקבין 4, רמלר 5, גודרזן 5.

הפועל פ"ת 2 (1)
בית"ר נתניה 0 (0)

• ניר לוין (40), אלון חזן (80)
ציון משחק: 4
המצטיין: אלון חזן
המאכזב: שגיא איצקוביץ
שופט: יוסף ריאמנצו
צופים: 200
איצטדיון: [illegible]

★ הפועל פ"ת: פילוסוף 4; רובין 5, סאסי 6, מרוסי 5, גלם 4, איצקוביץ 4 (שטולברג), גביש 5, סנדרס 4, תשובה 5, עזריה 4 (יוסי ינון), אדרי 5.

★ בית"ר נתניה: ג'רבי 6; דוד לוי 4, בורניק 6, מרכוס 6, קוזשווילי 5; קלמנוביץ 5 (אליה), חן 6, קייסי 6, מחפוד 4 (סאבה), לוין 5, בסון 4.

הפועל באר־שבע 0
הפועל תל־אביב 0

ציון משחק: 4
המצטיין: אפרים דוידי
המאכזב: שמעון ביטון
שופט: יהושע לויה
צופים: 5000
איצטדיון: הפועל ב"ש

★ הפועל באר־שבע: זכוביצקי 6; ברהמו 5, דוידי 6, אילה 6, נגן 4, זהן 4, חזן 5, עוזן 5 (סולטן), שושני 4, ויצמן 6, ביטון 4 (אהרון).

★ הפועל תל־אביב: אלתר 5; עמר 5, זאנה 5, אקהייז 4, הרשליקוביץ 5; מעלם 4, טוטה 5 (ברנס 4), לאנו 4, סיני 5; שבתאי לוי 4, לנראו 5 (לינהרט).

הפועל לוד 1 (0)
מכבי נתניה 1 (1)

• בני סמדג'ה (76)
• יגאל מנחם (30)
ציון משחק: 5
המצטיין: אריה חביב
המאכזב: מרדכי הלמן
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 1000
איצטדיון: לוד

★ הפועל לוד: יעקב בנודיס 5; יצחק בנודיס 5, נעמן 6, אורי בנודיס 5, חביב 4 (מאיה 5); יעקב הלל 4, רפי שמואל 5, שרביט 5; סמדג'ה 5, פרץ 6, רונן הלל 5 (בן־דמסס 5).

★ מכבי נתניה: חביב 6; שמעון מנחם 5, בר 5, חסן 5, קורן 6; רוזן 4, גאטה 5, חלפון 4, לם 4; גבאי 5, יגאל מנחם 6.

שמשון ת"א 0
בני־יהודה 0

ציון משחק: 4
המצטיין: ירון אריה
המאכזב: אהוד בן־טובים
שופט: עובדיה בן־יצחק
צופים: 15,000
איצטדיון: בלומפילד

★ שמשון תל־אביב: חדד 5; אבינעם עובדיה 5, ברדה 5, אורי כהן 5, הלוי 5, זברוני 4, אריביב 6, מורחי 5, שוקרון 5, דמתי 6, קפיטולניק 4.

★ בני־יהודה: אסיאג 5; סלמן 5, אריב 6, שרעבי 5, עלי 5, זיין 5, איל חיים 4 (מנצור), מליחי 5, בן־טובים 4 (שירזי 4), איזנברג 5, גודרנה 5.

הניחוש הנכון

1. הפועל כפ"ס – יבנה	1
2. הפועל ב"ש – הפ. ת"א	X
3. מכבי יפו – מכבי ת"א	2
4. הפ. לוד – מ. נתניה	X
5. ב. נתניה – הפ. פ"ת	2
6. בית"ר ת"א – מכ. פ"ת	2
7. שמשון – בני־יהודה	X
8. בית"ר י-ם – מ. חיפה	1
9. הפ. חיפה – ב. נהריה	X
10. הפ. עכו – הפ. י-ם	X
11. [illegible] – מכבי עמידר	1
12. [illegible] – הכח ר"ג	X
13. [illegible] – ב. רמלה	1
14. [illegible] – מרמורק	X

נבחרת המחזור

1. אבי רן (מכבי חיפה)
2. [illegible] (כפ"ס)
3. [illegible] (בני־יהודה)
4. [illegible]
5. [illegible]
6. אלון חזן (הפועל פ"ת)
7. יגאל מנחם (מ. נתניה)
8. מלמיליאן (בית"ר י-ם)
9. אלי דריקס (מכבי ת"א)
10. אלי יאני (הפועל כפ"ס)
11. ונדרמולן (בית"ר י-ם)

מכב השבת

גרי ונדרמולן

בשני שערים מרהיבים נוסח אנגליה, הוביל אתמול שחקן הרכש של בית"ר ירושלים, גרי ונדרמולן, לנצחון יקר על מכבי חיפה 1:2. וכך, כשאורי מלמיליאן ואלי אוחנה „שובתים", קם למוליכה הלאומית מושיע חדש, שהפך פיגור 1:0 מול „הירוקים" לנצחון. גם בשבוע שעבר הבקיע ונדרמולן שער לרשת בני־יהודה.

מלך השערים

1.	מלמיליאן (בית"ר י-ם)	12
2.	אלי יאני (הפועל כפ"ס)	11
–.	אלי אוחנה (בית"ר י-ם)	11
4.	יגאל מנחם (מכ. נתניה)	8
–.	אלי דריקס (מכבי ת"א)	8
6.	סמי מלכה (בית"ר י-ם)	7

המחזור הבא בלאומית

• מכבי יבנה – בית"ר י-ם
• מכבי חיפה – שמשון ת"א
• בני־יהודה – בית"ר ת"א
• מכבי פ"ת – בית"ר נתניה
• הפועל פ"ת – הפועל לוד
• מכבי נתניה – מכבי יפו
• מכבי ת"א – באר־שבע
• הפועל ת"א – כפר־סבא

השוער אבי רן בכושר מעולה מילט את שערו מתבוסה גדולה

מאת אשר גולדשלגר

מוליכת הליגה הלאומית, קבוצת בית"ר ירושלים, המשיכה אתמול בהוכחה לתואר האליפות, כשגברה בבלומפילד על מכבי חיפה 1:2 (1:1).

חניכיו של דוד קשטן לא בהלו משער יתרון של איתי מרדכי ממכבי חיפה. הם המשיכו לשחק כאילו לא קרה דבר ושני השערים שהבקיעו, היו רק מנה קטנה משפע ההזדמנויות שכיבנו להם.

הצוות הבית"רי, בניצוחו של המאסטרו אורי מלמיליאן, הוכיח אתמול, כי לא בכדי נסללה מבהינתם „הדרך לתואר אליפות ראשון בעונת המשחקים הנוכחית.

מלמיליאן וחבריו הפגינו מולכי כדור ירושלמיים, מעבר מהגנה להתקפה והעקר בעיטות לשער חיפה, שרק בדרך נס לא הניבו יותר משני שערים.

גיבור המשחק היה דווקא שחקן אלמוני גרי ונדרמולן, שהבקיע את צמד השערים לקבוצתו, אולם כדורגלן זה לא הירבה לשחק לאורך 88 הדקות, שבהן שיחק.

השער השני שהבקיע ונדרמולן היה מרהיב ביופיו ודומה, כי גם השחקן וגם השוער אבי רן לא האמינו הכדור שנבעט בדקה ה־78, מרגלו של ונדרמולן יחדור אל בין הכורי שער חיפה.

ונדרמולן „גנב" אולי את ההצגה, אולם הגיבור של המשחק היה דווקא שוער מכבי חיפה אבי רן, שהכניס יכולת מרשימה. רן נתן על שער מול חלוצי בית"ר ושני השערים שספג לא היו ניתנים לעצירה. הוא עצר מנה משולשת של שערים [illegible].

אכזבת המשחק שייכת לאחד הזוקאי איתי מרדכי, [illegible] אמנם בדקה ה־25 את שער ירושלים, אולם הוא היה כדור במערכה ושני חבריו המנוסים, זאהי ארמלי ומשה סלקטר, הוכיחו מדוע מכבי חיפה היום 14 נקודות מבית"ר ירושלים.

ארמלי, הידוע בפריצותיו המהפות, עוזר רחמים לאור יכולתו העלובה. חבל רק שמאמנו שרף לא הוליף אותו עוד במחצית הראשונה. כניסתו של ירון גבעול למגרש, במקומו של ארמלי, לא הוסיפה דבר להתקפת מכבי חיפה.

בית"ר ירושלים הבליטה שוב את אורי מלמיליאן. הוא הציג יכולת משופרת, ובעקר כח רצון, דבר שהיה חסר להבנה משחקני מכבי חיפה.

שני מגיני בית"ר ירושלים, אבי כהן ושלמה שירזי, הידרו בהתקפותיהם הסוחפות את המגרש הירושלמי והשלימו מעוד קבוצתי מרשים. השוער המנוסה יוסי מורחי הוכיח לכולם, כי ביכולתו לעמוד עוד כמה שנים בשער הקבוצה.

בית"ר פרצה בסערה כבר בדקה ה־7. מלמיליאן עלה [illegible] ומסר למלכה, שהקשר הירושלמי [illegible] בינוני לסדר, הסתער קדימה ומול אבי רן בעט בעוצמה, מבלי לבחון והכדור פגע במשקוף שער חיפה וחזר לשדה המגרש.

המשחק הפתוח של חיפה הניב שער יתרון בדקה ה־25 מרגלי איתי מרדכי: ממן שיגר כדור עומק למרדכי בתוך רחבת ירושלים. החלוץ הצעיר לא התבלבל מול מורחי, שיצא לעברו, והקשית מעליו פנימה 0:1 לחיפה.

בית"ר ירושלים לא נבהלה. היא יצאה להתקפות נגד ובדקה ה־44 השיבה שער שוויון: בדקה זו פרץ שירזי באגף שמאל של התקפת קבוצתו, הקשית לרוחב השער ונדרמולן המשיך את הכדור פנימה 1:1.

המחצית השניה היתה של בית"ר ירושלים. בדקה ה־49 הדף רן בצורה וירטואוזית כדור חזק של שירזי. בדקה ה־70 היה זה מרילי, שהרחיק מהקו כדור שנגח אבי כהן. בדקה ה־78 הובקע השער היפה של המשחק כולו של גרי ונדרמולן. בדקה זו ניצב ונדרמולן כ־25 מטר אלכסונית משער חיפה. הוא הניף רגל ושיגר כדור חזק שנחת למרבה הפלא בפינת השער הרחוקה של אבי רן, שרק השקיף על הכדור המרהים – 1:2 לירושלים.

חיפה החמיצה בדקה ה־83 הזדמנות להשוות, כשברוך ממן, הולש, ניצב חופשי מול מורחי ומ־10 מטר בעט ברשלנות לחוץ.

„דרבי" הפרברים בתיקו אפס מאכזב

מאת משה כהן

שריקות הבוז מהרשויות האוהדים של 22,000 הצופים, שמילאו את יציעי אצטדיון בלומפילד, המחישו היטב את האכזבה הרבה שהנחילו קבוצות בני יהודה ת"א ושמשון ת"א ב„דרבי" הפרברים – 0:0.

שתי הקבוצות שיחקו במערכים הגנתיים מתוגברים. ואכן, במשך רוב דקות המשחק לא הועמדו השערים בסכנת הבקעה.

ה„זהובים" משכונת התקוה איכזבו קשות את אוהדיהם הרבים, שכן הם הסתפקו במשחק הגנתי וכמעט שלא ניסו לסכן את השער השמשוני. שחקני כרם התימנים ניסו במחצית השניה להבקיע שער נצחון, אך התעוררותם היתה מאוחרת מידי.

שני שחקנים בלטו במגרש. החלוץ הוותיק גדעון דמתי, שהטריד רבות את שער בני יהודה והבלם וירון אריה, שהיווה תחנה אחרונה לחלוצי שמשון.

לאחר מחצית ראשונה משעממת, התעורר המשחק במחצית השניה. בדקה ה־52 פרץ משה איזנברג לעבר השער והוכשל בתוך רחבת העונשין, אך השופט עובדיה בן יצחק סרב להעניק בעיטת עונשין מ־11 מ' לזכות בני יהודה.

כעבור שלוש דקות ניתנה לשמשונים ההזדמנות הטובה במשחק לעלות ליתרון, לאחר שאפרים אריביב בעט כדור עונשין אדיר מ־22 מ' למשקוף השער.

לאחר שני האירועים הסוערים שב נרדמו השחקנים וציפו בכיליון עיניים לשריקת הסיום.

אלי יאני בצמד שערים פרטי הכניע קבוצת התחתית מיבנה

מאת חיים לוי

מחצית אחת טובה הספיקה אתמול לקבוצת הפועל כפר־סבא כדי לזכות בנצחון ביתי, מול קבוצת התחתית של מכבי יבנה – 0:2 (0:0).

גיבורי הנצחון הכפר־סבאי היו ללא ספק המגן נח אייזנשטיין והחלוץ אלי יאני, שאף הבקיע צמד שערים. הכפר סבאים הוכיחו ביכולתם המרשימה במחצית השניה, כי מיקומם בצמרת הטבלה מוצדק.

האורחים מיבנה שיחקו בשאפתנות רבה. הם הגיעו לכפר־סבא במטרה להלץ נקודת ליגה. ואכן, הם תיגברו את הגנתם והסתפקו בהתקפות מתפרצות.

את המחצית הראשונה של המשחק ידעו לשכוח בכפר סבא, שכן במגרש התנהל משחק הולש ועצבני, כששחקני שתי הקבוצות לא הצליחו להגיע למצבי הבקעה.

את המחצית השניה פתחו שחקני השרון בסערה. כבר בדקה ה־50 הצליחו לעלות ליתרון ראשון, לאחר שנח אייזנשטיין שלח מסירת עומק לעבר אלי יאני, שמול שוער יבנה קבע – 0:1.

השער המריץ את הכפר־סבאים, שהמשיכו לתקוף את שער יבנה. בדקה ה־55 בעט יאני מקרוב לגופו המזנק של לסנר ובעבור שמונה דקות נגח אופיר בן חיים מקרוב למשקוף השער.

בדקה ה־68 הניב הלחץ הכפר־סבאי שער נוסף. שוב היה זה נח אייזנשטיין, שהגביה כדור מדויק לעבר אלי יאני, שבנגיחה מקרוב קבע – 0:2.

לאחר הבקעת השער פתחו שחקני יבנה את המשחק והחלו לתקוף אף הם את השער. אולם, שחקני השרון, בהתקפות מתפרצות, הצליחו לסכן ללא הרף את שער יבנה. רק החמצות מסמרות שיער של חלוציהם מנעו מהם להבקיע שערים נוספים.

נתן ודריקס הבקיעו השערים

מאת יעקב אלגום

כדורגלני מכבי יפו השלימו כנראה עם ירידתם לליגה הארצית, לאחר שגם במשחקם הביתי מול מכבי ת"א ספגו הפסד נוסף, מול קבוצתה [illegible] של מכבי ת"א – 2:0 (2:0).

ה„בולגרים" גילו חולשה מדהימה. כל מערכי הקבוצה תיפקדו מתחת לכל ביקורת. במיוחד בלטו בחולשתם שחקני ההגנה, שלא הצליחו לבלום את חלוציה המהירים של ת"א.

שחקני מכבי ת"א לא נאלצו לגלות את מלוא יכולתם, כדי לזכות בנצחון קל. הם שיחקו בפשטות רבה וגילו תכליתיות רבה ע"י השער היפואי.

למעשה הוכרע גורל המשחק כבר בדקות הפתיחה, כששחקני ת"א הצליחו תוך שמונה דקות להבקיע שני שערים. את השער הראשון הבקיע בדקה ה־2 אלון נתן, שבעט כדור עונשין שטוח מ־20 מ' לפינת שערו של קוניצקי חסר האונים – 0:1.

היפואים נראו המומים מהשער. עובדה זו נוצלה עד תום ע"י יריביהם, שכעבור שש דקות כבר הוליכו ביתרון של שני שערים.

אורי סלימן ושלמה קירט ביצעו טעות אומללה בהגנה. אלי דריקס ניצל זאת, כדי לקבוע בנגיחה מקרוב – 0:2.

גם לאחר השער השני המשיכו התל־אביבים, בראשותו של אלי דריקס, לסכן רבות את השער היפואי, אך החמצות רבות מול השער התמידו את התוצאה בעינה.

במחצית השניה ניסו היפואים להזיל מהפך, אך חולשת חלוציהם מנעה מהם כל אפשרות לשנות את התוצאה.

חוסר מחץ בהתקפה מנע נצחון באר־שבעי על האלופה החלשה

מאת אברהם בר לב

גם אתמול המשיכו שחקני האלופה, הפועל ת"א, לאכזב. הפעם הם גילו יכולת חלשה בבירת הנגב, במשחקם מול הפועל באר שבע – 0:0.

חניכיו של דוד שווייצר גילו חולשה רבה. הגנתם לא היתה במיטבה, חולית הקישור לא תמכה מספיק בהתקפה והחלוצים כלל לא הורגשו.

למזלם של התל־אביבים היה שגם יריביהם לא היתה בשיאה. אומנם שחקני בירת הנגב סיכנו רבות את שערו של אריה אלתר, אך חוסר מחץ בהתקפתם מנע מהם להבקעת שערים.

השחקן המסוכן בשורות הבאר־שבעים היה ללא ספק אלי וייצמן, שסיכן רבות את השער התל־אביבי. גם לאפרים דוידי, שהירבה לתמוך בהתקפה, היו דקות טובות.

בת"א קשה לציין שחקן בולט. כוכבי הקבוצה שיחקו מתחת לרמתם הרגילה ורק משחק שאפתני של שחקניה הצעירים של הקבוצה מנע מהבאר שבעים לזכות בנצחון משכנע.

במחצית הראשונה שלטו הבאר־שבעים ללא עוררין במרכז המגרש, אך הם לא הגיעו לסיכון ממשי של השער התל־אביבי. במחצית השניה התעוררו ה„אדומים" מתרדמתם והצליחו להוות יריב שקול לבאר־שבעים, אך הם היו רחוקים מסיכון שערו של זכוביצקי, שגילה בטחון רב בין הקורות.

טעותו של ג'רבי עלתה בהפסד ביתי

מאת יוסי משורר

טעות אומללה של שוער בית"ר ת"א, ניסים ג'רבי, עלתה אתמול לקבוצתו בהפסד ביתי צורב בקרב התחתית מול מכבי פ"ת – 2:1 (1:0).

שחקני „המנורה" סבלו מחוסר מזל, שכן הם שלטו במרבית דקות המשחק במרכז המגרש וסיכנו רבות את השער הפתח־תקואי, אך חוסר מחץ בהתקפה וכאמור טעות אומללה של שוערם העניקו בסיום את הנצחון דווקא לפתח־תקואים.

האורחים מ„אם המושבות" הגיעו למגרש ויתר, במטרה להלץ נקודת ליגה. הם תיגברו את הגנתם והסתפקו בהתקפות מתפרצות. השחקן המסוכן בשורותיהם היה ללא ספק השוער התמיר עופר פביאן, שמילט את שערו לפחות מארבעה מצבי הבקעה בטוחים.

המחצית הראשונה היתה חלשה ומשעממת. האירוע המעניין ביותר במחצית זו היה שער היתרון של פ"ת. בדקה ה־21 הגביה איל בגלייבטר כדור עונשין לעבר שמעון, שבנגיחה מקרוב קבע – 0:1.

במחצית השניה התעוררו הבית"רים מתרדמתם. הם תקפו ללא הרף את השער הפתח תקואי, אך השער נפל דווקא בעבר השני של המגרש.

בדקה ה־57 נשלח רפי כהן לעבר השער הבית"רי, אך הוא לא הצליח להגיע לכדור. כאן ביצע השוער הביתרי, ג'רבי, טעות אומללה, כשיצא מחוץ לרחבת העונשין, במטרה למסור את הכדור לאחד משחקני קבוצתו, אך ג'רבי החטיא ברשלנות את הכדור, שהגיע היישר לרגליו של רפי כהן המופתע, ובעיטה מול שער השוף קבע – 0:2.

כעבור שלוש דקות הצליחו הבית"רים לצמק את התוצאה, לאחר שיוסי מרוחי נגח מקרוב כדור חזק לפינת שערו של פביאן – 1:2.

בדקות הסיום העפילו הבית"רים ללחץ רצוף על שערו של פביאן, אך השוער הפתח תקואי, ביכולת מעולה, הצליח לשמור על יתרון קבוצתו עד לשריקת הסיום.

מנחם הבקיע מ־11 מ' וסמדג'ה השווה

מאת משה [illegible]

במשחק ביתי בדמתי נערך ביום שישי קבוצת הפועל לוד ומכבי נתניה בתיקו – 1:1 (0:1).

שחקני לוד חשו עצמם בסיום המשחק מקופחים מהתוצאה, שכן הם שלטו ללא עוררין במרכז המגרש ברוב דקות המשחק והירבו לסכן את השער הנתניתי.

האורחים מעיר היהלומים שיחקו במערך הגנתי מתוגבר. הם הסתפקו בשליחת חלוציהם המהירים להתקפות מתפרצות, שאחת מהן הסתיימה בשער.

ואכן, בהתקפתם המסוכנת הראשונה הצליחו שחקני עיר היהלומים לעלות ליתרון. בדקה ה־30 נשלח יגאל מנחם לעבר השער. בתוך הרחבה הוא הוכשל ע"י יצחק בנודיס. את בעיטת העונשין מ־11 מ' בעט יגאל מנחם עצמו ללא רופי – 0:1.

הלודאים הגיבו בלחץ רצוף על השער הנתניתי, אך יכולת טובה של השוער אריה חביב מנעה מהם להבקיע שער שיוויון עד לדקות הסיום.

כשנדמה היה, כי התוצאה לא תשתנה, הפתיע בני סמדג'ה בדקה ה־76 את ההגנה הנתניתית, לאחר שבעט כדור עונשין מ־18 מ', שפגע בגופו של ברוך חסן, הטעה את השוער והגיע הישר לרשת – 1:1.

ביכולת חלשה נוצחה האחרונה

מאת דוד בכר

גם יכולת חלשה הספיקה אתמול לשחקני הפועל פ"ת לזכות בנצחון חוץ מול קבוצתה החלשה של בית"ר נתניה – 0:2 (0:1).

הנתניתים בהדרכתו של מאמנם יצחק אהרוני, שיחקו כדורגל שכונתי. הם נלחמו אומנם על כל כדור, אך יכולתם הקלושה מנעה מהם אפשרות להפתיע.

האורחים מ„אם המושבות" גילו שאננות רבה במשחקם. הם הירבו להשתעשע עם הכדור ולא הציגו משחק תכליתי. למזלם, גילה אלון חזן יכולת מצוינת ובשני מבצעים אישיים הוא הכריע את גורל המשחק.

בדקה ה־40 פרץ חזן מהאגף והגביה כדור לעבר השער. השוער הוותיק, יהודה פילוסוף, החטיא את הכדור ולניר לוין לא נותר, אלא לקבוע בנגיחה מול שער חשוף – 0:1.

גם במחצית השניה המשיכו הפתח תקואים לגלות שאננות רבה. הפעולה החזיתית היחידה במחצית זו היתה שייכת שוב לחזן, שפרץ ממרכז המגרש לעבר השער, כשהוא חלף על פני ארבעה שחקנים ומול השוער הנתניתי בבעיטה שטוחה הוא קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

هكذا من الأصل

יתרון חיפה צומצם לנקודה לאחר תיקו ביתי עם נהריה

מאת ברוך דגון

היתרון הגדול של הפועל חיפה בראש הליגה הארצית הצטמצם לנקודה אחת לאחר שהמוליכה סחטה תיקו ביתי 1:1 מקבוצת התחתית, בית"ר נהריה.

ההפתעה בחיפה נפלה כפרי בשל לידי הפועל חולון. החולונים הכניעו במגרשם את בית"ר רמלה 0:3 ונצמדו לעודפה של חיפה במרומי הטבלה.

למעשה לא חלו שום שינויים במיקומן של שבע הראשונות בדירוג לאחר שכולן סיימו בתיקו. חמישה מבין המשחקים הסתיימו ללא הכרעה ומנעו תנודות בשני קצות הטבלה.

חולון היתה הנהנית היחידה מהתוצאות האלה ואילו שאר קבוצות הצמרת שמרו על מקומן בתמונת האליפות. הפועל עכו וההפועל ירושלים, שנפרדו בתיקו 1:1, לא הסתפקו במאבק על המגרש והיו שותפות לקרבות אגרופים לאחר שריקת-הסיום.

הפועל חדרה התעוררה לקראת הבכורה של עודד מכנס, אולם מכנס שיחק רק 40 דקות וזהו כיצד קבוצתו שומטת נקודות חשובות להפועל מרמורק מתחתית – 2:2.

גם הפועל יהוד לא השכילה לרשום נצחון והסתפקה בחלוקת הנקודות עם הפועל בית-שאן (1:1).

בתחתית חל שיפור במעמדה של הפועל ר"ג לאחר נצחונה על הפועל דימונה 0:3. הכח ר"ג סחטה, אמנם, תיקו 2:2 ממכבי שעריים, אך נותרה מתחת ל„קו האדום". הפועל טבריה התאוששה על חשבונה של מכבי רמת-עמידר – 1:2.

הפועל חיפה 1 / בית"ר נהריה 1

2000 הצופים בחיפה היו עדים למאבק נואש של חלוצי חיפה עם מחגלי השער והגנת האורחים. בסיום נאלצה המוליכה להשלים עם תיקו מאכזב.

מראש ברור היה, כי נהריה תסגור את מערכה כדי להקשות על תנועת מארחיה. ואכן, מהפתיחה תקפה חיפה, הטילה מצור על שער נהריה ואיימה עליו שוב ושוב. התוצאה, לשרבה הפלא, היתה יתרון לאורחים. הם נהנו משער עצמי של אבי קאופמן בדקה ה־13 וסגרו באופן הרמטי את הרחבה.

חיפה חיפשה עתה שער שוויון, אלא שהשוער המצטיין בדוק אברהמי נעל את בריחי שערו והתיש את חלוצי חיפה עד הסוף. פעם אחת, בדקה ה־67, נכבש אברהמי לרוני מלכה, אולם נותרה לו מלאכה רבה עד לסיום מול גל התקפות חיפה.

שפט שלמה יוסף.

הפועל עכו 1 / הפועל י-ם 1

הקרב הסוער בין שתי נציגות הצמרת התנהל על כר-הדשא ומחוצה לו. התיקו נשכח לאחר שריקת-הסיום ולצופים נותר טעם מר בפה.

היה גם כדורגל במשחק הזה. דווקא ירושלים היתה יוזמת, התקפית ומסוכנת יותר במחצית הראשונה ומצאה שכר לפעולה בצורת שער מרגלי אשר ששון בדקה ה־32.

עכו נחלצה לעמדות תקיפה לאחר ההפסקה ועסקה בעיקשות ביסודיות להבקיע ולהשוות. המאבק הלוהט והנוקשה עורר תקריות בשוליה וליד הקווים. גם המאמנים, רוני דורה העכואי ושייע פייגנבאום, לא סמכו ידם בצלחת ונתנו דוגמא מצויינת לחניכיהם.

עכו הצליחה להשוות על-ידי דוד גנון בדקה ה־78, אולם הסיפור לא תם. עם שריקת הסיום פגע נסים אורדי מעכו בציון אוחנה והרחיק הדבר נתן את האות למהלומות הדדיות, להן היו שותפים שחקנים ועסקנים. המשטרה הצליחה בעמל רב להרגיע את הרוחות.

שפט יעקב שיינר לעיני 3000 צופים בעכו.

הפועל חולון 3 / בית"ר רמלה 0

ההסתערות של חולון אל עבר המקום הראשון נפתחה כעבור 15 דקות, אולם קיבלה תנופה עם כניסתו של ליאון פנסו לשדה בדקה ה־65.

עד לדקה זו נהנתה חולון משני יתרונות: נסים חלפון הבקיע שער יתרון וגרם להרחקתו של הרמלאי ישראל דורשווילי בדקה ה־36 בגין פגיעה גסה. ואף העדיפות לא מצאה חולון את הדרך אל הרשת.

פנסו הוזעק לסייע ובתוך חמש דקות השליש את הרכוש המקומי בצמד פרטי בדקות 75 ו־80. פנסו אף יצר הזדמנויות נוספות, שלא נוצלו, והיה הרוח היה במגרש.

שפט בני כהן לעיני 1000 צופים בחולון.

הפועל חדרה 2 / הפועל מרמורק 2

עודד מכנס. החלוץ הזה הצליח להביא למגרש החדרתי 1500 צופים, אולם הבכורה שלו היתה קצרה וצולעת.

מכנס, המוליכים ממחולה, לא היה אשם באבדן הנקודות של חבריו. שכן, כשנכנס לשדה בדקה ה־50 כבר נקבעו עובדות רבות והוא לא השכיל להשתלב ולשנות את התמונה.

מרמורק הפתיעה את מארחיה בתצוגה טובה ובמשחק פתוח והתקפי. כבר בדקה הראשונה הצליחו האורחים להבקיע ע"י בן-ציון פנקס בבעיטת 11 מ' והדהימו את הקהל המקומי. שלמה מורוזי הישווה בדקה ה־12, אך אילן בן-דרור המצויין שב והצעיד את מרמורק ליתרון בדקה ה־60.

חדרה הימרה על חלוץ נקודה ועשתה זאת בדקה ה־77 מרגלי אודי צ'אושו.

שפט עובדיה צבי.

הפועל רמת-גן 3 / הפועל דימונה 0

יכולת מצויינת של חלוצי ר"ג לאחר ההפסקה הותירה בידיהם את מלוא הנקודות.

דימונה עמדה כפרץ במשך 45 דקות לאחר מיגננה סבוכה ועיקשת. המארחים תקפו ויזמו, אך המתינו 62 דקות עד להבקעה הראשונה מרגלי יעקב נמודר.

ההמשך היה קל יותר מבחינת המקומיים. שמעון פרץ לכד שער שני בדקה ה־70 ועוזי צרקה חתם שתי דקות מהסיום.

שפט דוד יוסף לעיני 500 צופים בגבעתיים.

הפועל בית-שאן 1 / הפועל יהוד 1

יהוד לא ציפתה ליותר מנקודה אחת במשחק החוץ וקיבלה, איפוא, את המגיע לה.

בית-שאן קיוותה, אמנם, לשוב למסלול הנצחונות, אולם יכולתה לא הצדיקה זאת. שתי הקבוצות היו שותפות לתצוגה חלשה ורק שני השערים הצילו את 1000 הצופים משעמום מלא.

השער הראשון הובקע ע"י המקומי מאיר אלמקיאס בדקה ה־63 ויהודה דוגאש הישווה כעבור 12 דקות.

שפט יאיר מיילינגר.

הפועל טבריה 2 / רמת-עמידר 1

שני שערים „תאומים" היקנו לטבריה שלוש נקודות לאחר שהשכילה לבצע מהפך באירועים בשדה.

המכבים עשו דרך ארוכה עד לכנרת והצליחו להפיל הס במגרש הטבריייני כבר בדקה השניה לאחר שרוחמים שלום ניצל פרצה ובעט פנימה.

המקומיים לא נבהלו מהפיגור. הם אירגנו את מערכם, הריצו קדימה את חלוציהם ויצרו לעצמם שפע של הזדמנויות להבקיע. עמוס ברטר, שהניע את ההתקפות, היה שותף לשני מבצעי השערים.

בדקה ה־47 הגביה ברטר כדור קרן הישר לראשו של דוד אבוטבול, שהמשיכו בדייקנות לרשת. השיטה הזאת מצאה חן בעיני הטבריינים. שכן, בדקה ה־59 הם חזרו עליה ואבוטבול שב והבקיע. שפט חיים ליפקביץ לעיני 500 צופים.

מכבי שעריים 2 / הכח רמת-גן 2

שעריים עושה מנהג קבוע לשמוט נקודות מול קבוצות התחתית. אתמול היא עמדה בפני נצחון אך המסורת השלילית עמדה לה שוב לרועץ.

המשחק „נפתח", למעשה, רק במחצית השניה בעקבות ההתעוררות של שחקני שתי הקבוצות. הכח זכתה בשער הראשון בדקה ה־67 מרגלי ארז פליסמן לפני ששעריים נכנסה להילוך גבוה.

אהוד עידן התכבד במבצע מיוחד, כשניצל שתי בעיטות 11 מ' בדקות 71 ו־80 והפך הקערה על-פיה. שעריים כבר הריחה את ניחוח הקופה המלאה, כשמשה יחיאל התיק הלם בה בדקה האחרונה והותירה מאוכזבת.

שפט יוסף שועי לעיני 200 צופים ברחובות.

במחזור הבא בארצית

- בית"ר נהריה – הפו' בית-שאן
- הפועל יהוד – הפועל ר"ג
- הפועל דימונה – הפועל חדרה
- הפו' מרמורק – הפו' חולון
- בית"ר רמלה – מכבי שעריים
- הכח ר"ג – הפועל טבריה
- מכבי עמידר – הפועל עכו
- הפועל י-ם – הפועל חיפה

הליגה הארצית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	הפועל חיפה	17	8	7	2	10–22	31
2.	הפועל חולון	17	8	6	3	8–19	30
3.	הפועל חדרה	17	7	7	3	18–25	28
4.	הפועל יהוד	17	8	4	5	17–22	28
5.	הפועל ירושלים	17	8	3	6	19–21	27
6.	הפועל עכו	17	6	8	3	15–20	26
7.	מכבי שעריים	17	5	8	4	10–15	23
8.	הפועל רמת-גן	17	5	7	5	11–10	22
9.	מכבי רמת-עמידר	17	6	4	7	17–13	22
10.	הפועל טבריה	17	6	3	8	24–23	21
11.	הפועל בית-שאן	17	4	9	4	20–17	21
12.	בית"ר רמלה	17	3	10	4	20–14	19
13.	הפועל מרמורק	17	4	5	8	26–20	17
14.	הכח רמת-גן	17	4	5	8	19–11	17
15.	בית"ר נהריה	17	3	6	8	18–12	15
16.	הפועל דימונה	17	2	6	9	25–13	12

„הזהוב" הותיק, בר-טובים מנסה לחלוף על פני זכרוני משמשון (0:0 בדרבי הפרברים)

הורו אטומה לבכי לעקור את הסמים

[illegible]

פסק זמן

[illegible]

אהרן להב

כבוד לנבחרת ישראל בקנבאואר בא לרגל

מאת אשר גולדשלגר

כאמן נבחרת הכדורגל של סגנית אלופת העולם, נבחרת מערב-גרמניה, פרנץ בקנבאואר יגיע לארץ כדי להיות במשחק הבין-ארצי בין נבחרות ישראל וצפון אירלנד ביום רביעי.

בקנבאואר מתעתד ללמוד משהו על הכדורגל הישראלי, כדי להכין את חניכיו למפגש בין שתי הנבחרות ב־25 במארס. המאמן הגרמני יבוא באופן פרטי.

נבחרת הכדורגל של צפון אירלנד תנחת בלוד מחר בערב.

המאמן הלאומי שלנו, מיליינקו מיהיץ', היה עסוק אתמול ברישומים ובמעקב אחרי 9 משחקני בית"ר ירושלים ומכבי חיפה, הנמנים על הסגל הלאומי. מיהיץ' מכין את חניכיו למשחק מול האירים.

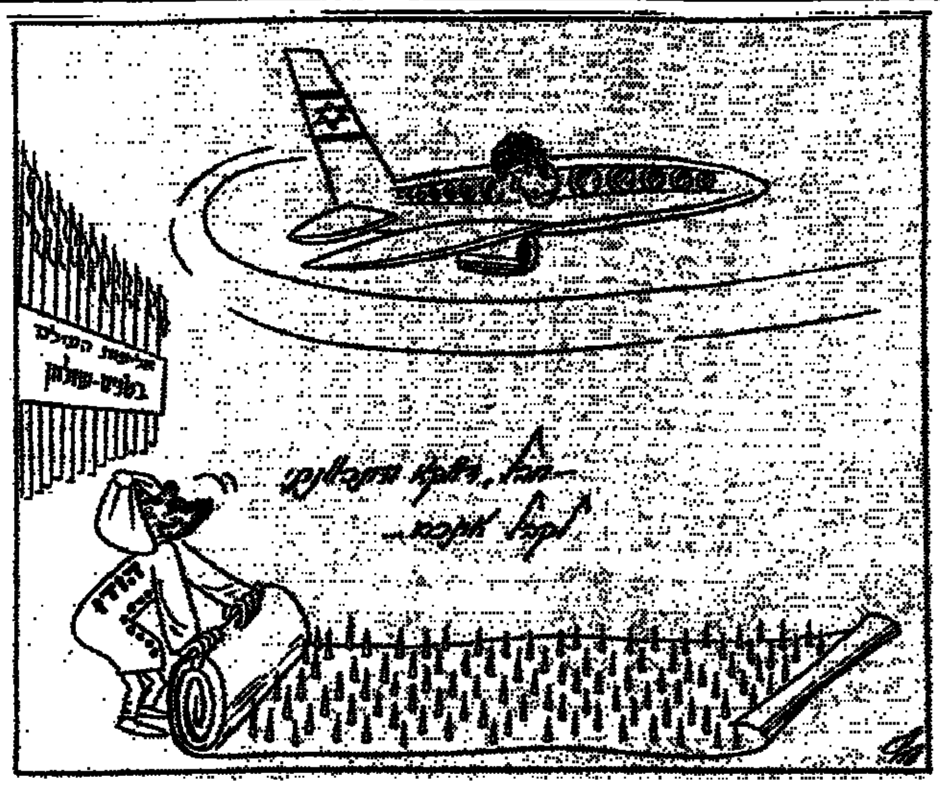

הנטייה בהפו' ת"א לא להחזיר את פיונטי לפעילות

מאת אשר גולדשלגר

הנהלת הפועל תל-אביב תתכנס היום כדי לדון בבקשתו של השחקן דוד פיונטי לשוב לפעילות בהפועל תל-אביב.

פיונטי, שכשל במבחנים בקבוצה הסקוטית גלזגו ריינג'רס, פנה להנהלת הקבוצה בבקשה לדון מחדש בהחלטה להשעותו עד סוף העונה, על רקע התבטאויותיו כנגד הקבוצה.

הנטייה בהפועל תל-אביב, שלא להחזיר את פיונטי לפעילות ולא לשנות את ההחלטה בדבר השעייתו. אולם, על רקע גל הפציעות בקבוצה, נוטה המאמן שווייצר לסלוח לפיונטי ולהשיבו לפעילות על תנאי.

גם בעיית השכר של פיונטי מעיקה על הנהלת הפועל תל-אביב. נכון לעתה אין בידה פתרון להחזרת הכספים בצדו של הכדורגלן אם יושבת מפעילות. לפיכך עשויה לברות הכל הפועל תל-אביב להשיבו לפעילות.

יהודה זגורי כדורגלן רכש נוסף של הפועל תל-אביב יעבור בימים הקרובים ניתוח בברכו ולא ישחק עוד בעונה הנוכחית.

הלאומיות נכנסות לתמונת הגביע

מאת ג. אשר

ביום ששי נערכה הגרלת משחקי שמינית גמר גביע המדינה בכדורגל באולפני קול ישראל. 16 הקבוצות הלאומיות ייכנסו למעגל הגביע ב־7 במארס. אלה 16 המשחקים:

הפועל פ"ת – הפועל באר-שבע; הכח – הפועל כפ"ס; בית"ר נתניה – הפועל ר"ג או הפועל י-ם; הפועל חדרה – הפועל לוד; מכבי חיפה – בית-שאן; בית"ר נהריה – שמשון; בית"ר ת"א – שעריים; הפועל דימונה או הפועל כייבה – מכבי יפו; בית"ר ירושלים – בית"ר חיפה; הפועל טבריה – הפועל ב"ש; הפועל ת"א – הפועל רמת-השרון; הפועל רעננה – בני-יהודה; מכבי יבנה – הפועל חולון; הפועל מרמורק – מכבי פ"ת; מכבי נתניה – הפועל עכו; בית"ר רמלה – מכבי ת"א.

סכום שי"א לקופה המשותפת של בית"ר י-ם ושמשון

●●● קשר קופה. 21,000 הצופים שגדשו אתמול לאיצטדיון „בלומפילד", הכניסו סכום שיא לקופה המשותפת של שתי הקבוצות הליגאיות בית"ר ירושלים (מול מכבי חיפה 2:3) ושמשון ת"א (מול בני-יהודה 0:0). ההכנסה נאמדת ב־340,000 ש"ח ●●●

●●● יום השנה. במסגרת המשחק בין מכבי יפו למכבי ת"א ביום שישי, הועניק ילדין של השוער הרצל קביליו ז"ל, את הולכתו כשי לשוער הצעיר של יפו, לביא קוניצקי. השבוע מלאה שנה למותו הטראגי של קביליו ●●●

[illegible]

בן-הרוש, קרא ביום שישי למזכיר הפועל, יצחק אופק, להתפטר מתפקידו. [illegible]

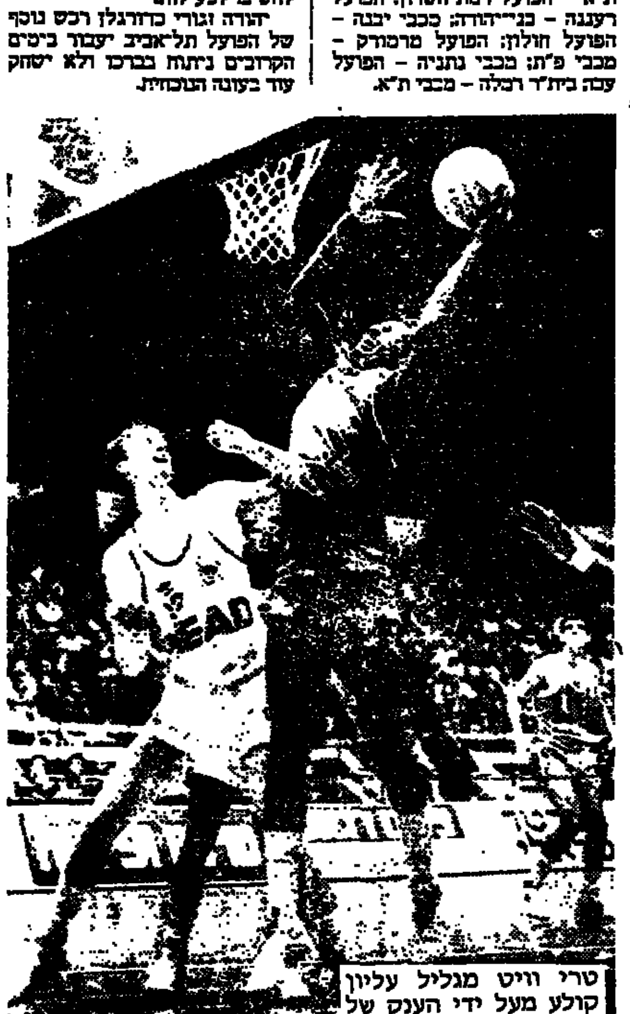

טרי וויט מגליל עליון קולע מעל ידי הענק של אליצור נתניה, ג'ונסטון

אברטון וארסנל סיימו את משחקיהן בחוץ בתיקו 1:1

שתי הראשונות בטבלת הליגה האנגלית קיימו אתמול את משחקי המחזור ה־28 בחוץ ושתיהן סיימו בתוצאה זהה 1:1. אברטון הצליחה ממש בדקה האחרונה לסחוט נקודה מאוקספורד ואילו ארסנל, שהוליכה בשפילד 0:1, משערו של נייג'ל קווין נאלצה, להחזיר הביתה עם נקודה אחת, לאחר שהקבוצה המקומית ואנסדיי הישוותה לאחר מכן.

המצב בצמרת לא השתנה, כאשר לאברטון 54 נקודות מ־28 משחקים והיא מקדימה בנקודה את ארסנל, לה משחק אחד פחות. האלופה, ליברפול, התקרבה אל שתי הראשונות, כשהשיגה נצחון בית על קבוצת תחתית 3:4, כשוולשי איאן ראש הבקיע שלושער והעלה את מאזנו ל־29 העונה. אלן סמית, המבוקש על ידי כמה קבוצות, הצליח להבקיע שני שערים לזכות האורחים. לליברפול 51 נקודות מ־27 משחקים.

נוטינגהאם, במקום הרביעי, סיימה אף היא את משחקה בבית בתיקו 1:1 עם וואסטהאם, כששני השערים הובקעו מן הנקודה הלבנה. גרי ברטלס הקנה יתרון למקומיים והסקוטי ריי סטיוארט הישווה לאחר מכן. יצויין שהשער שהיה מצויין שנה כשהעניק את הבעיטה האחרונה לאורחים.

את השער לשפילד ואנסדיי הבקיע מרק צ'פמן. לנוטינגהאם 47 נקודות מ־28 משחקים.

מנצ'סטר יונייטד השיגה נצחון נאה במגרשה על ווטפורד 1:3, כשהאירי הצפוני פול מקגראת, שחזר לפעילות לאחר תקופה ממושכת בשל פציעה, הבקיע את השער הראשון ליונייטד והסקוטי גורדון סטראקאן השלים מן הנקודה הלבנה.

שער של האירי היקנה נצחון ללוטון 1:2 על אסטון וילה ובאותה תוצאה ניצחה קווינס פארק ריינג'רס את הקבוצה האחרונה בטבלה ניוקאסל.

טוטנהאם גברה על סאותהמפטון 0:2, משערים של הסקוטי ריצ'רד גוף וסטיב הודג'.

נצחון גבוה השיגה קובנטרי על צ'לסי 0:3 ואילו נוריס לא יכלה למנצ'סטר סיטי, בסיימה עימה בתיקו 1:1. משחק נוסף בליגה האנגלית ייערך היום ויהיה „דרבי" לונדוני בין ווימבלדון לצ'רלטון.

ה„דרבי" התל-אביבי הקטן יפתח הערב את משחקי הגמר סל

מאת משה בוק

פתיחות משחקי הגמר סל, חידוש משחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות והמשחקים המכריעים בליגה הארצית יעמדו השבוע במוקד אחד משבועות הכדורסל המעניינים ביותר העונה.

משחקי הגמר סל יפתחו הערב בהיכל הספורט ביד אליהו, במשחק בין קבוצות מכבי ובית"ר ת"א. אין ספק, כי המכבים טובים יותר וכל תוצאה חוץ מנצחון בחוץ לזכותם, תחשב להפתעה.

שאר משחקי הגמר סל יערכו מחר בערב ובמרכזם יעמדו המשחקים בין קבוצות הפועל גליל עליון להפועל ת"א ובין אליצור נתניה למכבי חיפה.

בהפועל ת"א קיימת אכזבה לנוכח חסרונם הצפוי של בייק לארגי וחיים ולוסיקבן הפצועים. מנהלי הקבוצה קיוו, כי לפחות לארגי יוכל חלק במשחק החשוב אך לארגי טוען, כי עדיין הוא לא מסוגל לשחק. אתמול נטל לארגי חלק באימון הקבוצה.

במשקי הגליל העליון עדיין חוגגים את עלייתה ההסטורית של קבוצתם למשחק גמר גביע המדינה. ראשי התק"ם, שהוו במשחק, הלתו ברכות חמות לשחקני הקבוצה. בעת מקווים בגליל, כי קבוצתם לא תתפס לשאננות במשחקה החשוב בגמר סל, מול הפועל ת"א.

באליצור נתניה עדיין מלקקים את הפצעים. ראשי הקבוצה לא הסתירו את אכזבתם הרבה מההפסד הצורב לגליל עליון, אך כולם מקווים, כי „להתיבצי" הקבוצה יעליחו לשוב לעצמם במשחק מול מכבי חיפה, שמחקה הבוהי יכולה בדרישה במשחק חצי הגמר מול מכבי ת"א.

במשחק נוסף, במסגרת הגמר סל, תארח הפועל חולון את הפועל חיפה. במשחק זה יעדר עופר יעקובי, הסובל מפציעה. בחולון בטוחים, כי קבוצתם לא תתקשה להביס את שחקני עיר הכרמל.

במשחקי גביע אירופה בימים רביעי וחמישי

ביום רביעי וחמישי כדאי יהיה לשים לב לנעשה בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות. ביום ד' יערך באולם „לה מונס" המשחק המסקרן בין אלופת צרפת, אורתז לבין אלופת ספרד, ריאל מאדריד.

במשחק זה יקבע קרוב להודאי את המשך הדרך של שתי הקבוצות בבית הגמר.

כנראה שבאורתז בטוחים בנצחון קבוצתם, שכן עד כה נרכשו 250 כרטיסים [illegible] באורגנת עם קבוצתם למשחק מול מכבי ת"א. שחקני אורתז יגיעו כבר ביום ראשון הבא לארץ, כדי להיות במחנה אימונים, שימשך ארבעה ימים ביוונסליב.

ביום חמישי תשחק מכבי ת"א מול אלופת איטליה, קבוצת מילאנו, שכבר הבטיחה את עלייתה למשחק הגמר. המכבים, המודעים לחשיבותו הרבה של המשחק, יצאו כבר ביום שלישי לאיטליה, במטרה להתכונן היטב למשחק. רק למשחק בין קבוצות זאלגירים קובנה ואוראר אין למעשה חשיבות על מאבק העליה למשחק הגמר, שיערך ב־4 באפריל בלוזאן.

גם בוועדת המשמעת של איגוד הכדורסל צפוי דיון בענין והסר תקייה בעניינו של ארל וויליאמס, שמופסי במשחק קבוצתו מול הפועל גבעתיים כוכבים, כי הם הרחיקו אותו. אך בגלל הסוף בתגובתו הם איפשרו לו להמשיך לשחק.

מאבקים מכריעים בליגה הארצית

שבוע הכדורסל המרתק יפתח הקרב במשחקים ההסובים בצמרת הליגה הארצית. במחוז הצפוני תארח הפועל נהריה את מכבי נתניה ובמחוז הדרומי תארח מכבי ראשל"צ את אליצור קרית אונו.

המשחק בנהריה יקבע כנראה את העולה לליגה הלאומית. שחקני נתניה ניצחו במשחק הראשון בהפרש של נקודה.

גם במחוז הדרומי יש חשיבות רבה למשחק בין ראשל"צ לקרית אונו. הפסד של אחת מהקבוצות יחסל כמעט את סיכוייה להעפיל לליגה הלאומית. שאר המשחקים:

● מחוז צפון: הפועל גן שמואל – הפועל בית אלפא; הפועל עפולה – מכבי בת גלים; מכבי כרמיאל – הפועל כנרת; מכבי קרית מוצקין – מכבי חדרה; הפועל בעין חיים – הפועל עין דור.

● מחוז דרום: מכבי דרום ת"א – מכבי חולון; הפועל נען – מכבי ירושלים; בית"ר ירושלים – הפועל אשקלון; אליצור ת"א – הפועל גבעתיים. המשחק בין אליצור רמלה ואס"א רמת השרון נערך כבר ביום רביעי ובו ניצחה כוכור רמלה בתוצאה 82:84.

ניווט

שלעמן שוטרוני מהפועל מצפה רמון ניצח אתמול במרוץ ניווט, שנערך ביער קדימה, לאחר שעבר 9.4 ק"מ בזמן של 1.05 שעה. 200 רצים נטלו חלק במרוץ.

ארזים ר"ג תארח אלופת הכדוריד

המשחק בין מכבי ארזים ר"ג לבין האלופה, מכבי ראשל"צ, יעמוד השבוע במוקד משחקי המחזור ה־16 בליגה הלאומית בכדוריד.

השבוע יערכו שני מחזורים. המעניין במחזור הערב הוא שני משחקים ללא קהל שיערכו בגלל עונשים שהטיל בית הדין של איגוד הכדוריד.

הפועל ראשון לציון תארח בגבעת ברנר את מכבי פ"ת ומכבי רחובות תארח במגרשה ללא קהל את הפועל ר"ג. יתר המשחקים: מכבי נתניה – אס"א ת"א; אליצור הרצליה – הפועל רחובות; הפועל פ"ת – הפועל גני ים.

ליגות ב'

אלה תוצאות משחקי ההשלבה שנערכו אתמול: הפועל גבעת עלית – סקצית מעלות 0:1; הפועל כפר קאסם – מכבי שכון הגזרה 0:1; בית"ר קרית מלאכי – סקצית נס ציונה 0:0; עירוני אשדוד – מכבי קרית עקרון 0:1.

מכבי חיפה: קשטן או שניאור ורוזנטל

מאת יצחק ציבין

במכבי חיפה הועלו שני שמות של מאמנים המועמדים להחליף את שלמה שרף בעונה הבאה. הסנייב הב מאמן בני-יהודה, יצחק שניאור ומאמן בית"ר י-ם, דרור קשטן.

בקבוצה הרימו ידיים מנושא האליפות וכבר חושבים על העונה הבאה. היו"ר צבי וייצמן, קיוע עם נבחרת הנערים לבלגיה יקדם את המו"מ עם רוני רוזנטל במטרה להחזירו לקבוצה.

אתלטיקה קלה

אריה גמליאל ממכבי ת"א זכה אמש באליפות ישראל במרוצי שדה, שנערכה בפארק הירקון שבעמק חפר. גמליאל, הנמצא בכושר טוב, יצר מקיפה משמעותית וסיים 9.5 ק"מ בזמן של 28.55 דקות. שני הגיע יאיר קרני מעמק חפר – 29.44 דקות.

במרוץ לגילאי 40 זכה ציון חצרוני מאילות – 31.09 דקות; בגילאי 50 זכה אליהו קוטאי מאילות – 36.09 דקות.

בסיכום הקבוצתי זכו אתלטי הפועל עמק חפר. בין הנשים גמלה הפתעה, כשה„פייבורטית" זהבה שמואלי פרשה 300 מ' לפני הסיום. בבכורה זכתה מול שלום מהפועל באר שבע, שסיימה 4.1 ק"מ בזמן של 14.14 דקות.

כדור מים

קבוצות הכדורמים של הפועל גבעת חיים וקרית טבעון הבטיחו את עלייתן לשלב ה„פליי אוף" בליגת הצמרת בכדורמים, לאחר שנפרדו אתמול בתיקו 5:5.

טניס

יורם בראון זכה בסבב השני של ישראל בטניס, שהסתיים אתמול ביפו. בראון, שהיה מדורג במקום ה־14, הפתיע בנצחון על המדורג הראשון, חיים ציון, בתוצאה 5:7, 6:4, 2:6.

במשחקי חצי הגמר, שנערכו ביום שישי, גבר חיים ציון על יובל קרוצ'י 2:6, 2:6. יורם בראון גבר על אורן מוטאוסל – 6:3, 2:6, 1:6.

קליעה

יצחק יונאסי מהפועל אשקלון ניצח אתמול בתחרות קליעה, שנערכה את המכוח באריאל, לאחר שצבר בידי מרוכה איר 381 נקודות. בין הנשים ניצחה גילה זאודה מהפועל פ"ת – 370 נקודות. בתחרות האקרה ניצח גרי ארמיסט מהפועל ת"א – 381 נקודות.

שייט

שני דינוקים בלבד הסתיימו בסוף השבוע, מתוך ארבעה מתוכננים, במבחני השייט, שנערכו לדגמים האולימפיים בשרות ים.

בדגם 470 ממשיכים להוליך האחים רן ודן טורטן מהפועל ת"א. בגלשני רוח מוליך אמיר אורד מזבולון ת"א.

יאנג על כוונת הפועל חיפה

מאת יצחק ציבין

יו"ר הפועל חיפה ניצל אתמול את ביקורו של רוני יאנג, כדי להציע לו לשקל לאמן את הקבוצה בעונה הבאה.

בחיפה מקווים לעלות לליגה הלאומית. יאנג, הקיצוני הבין-לאומי המסחור לשעבר, שהיה בארה"ב מזה שנים רבות. הוא חזה אתמול בתיקו הביתי של קבוצתו מול קבוצת התחתית, בית"ר נהריה 1:1.

● הפועל חיפה הגיעה ביום ששי להסדר עם הפועל חדרה בבית-המשפט, לפיו תחזיר חדרה את 30,000 הש"ח וציוד הספורט שעיקלה ומועצת פועלי חיפה תדאג לשלם לחדרה את חובותיה.

סרטן צוואר הרחם נעשה אלים יותר

בין הסיבות המשוערות: מוטאציה בנגיף וריבוי בני זוג ליחסי מין

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

סרטן צוואר־הרחם שינה את אופיו בשנים האחרונות. היום הוא מרבה לתקוף גם נשים צעירות יותר, וכן הוא שולח כבר בשלביו הראשונים גרורות מרוחקות אל אברים מחוץ לאגן. במקביל מתרבים המקרים של פגיעה סרטנית בו־זמנית במספר אברי מין נשיים גינקולוגיים: סרטון (קנסרוזציה) של אברי־המין.

על כך דיווח לאחרונה ד"ר ג'. מונהאן מבית־החולים ע"ש המלכה אליזבת בגייטסהאד, אנגליה, בהרצאת הפתיחה של יום העיון הגינקולוגי במסגרת אירועי שנת החמישים לביה"ח „בילינסון".

ד"ר מונהאן עומד בראש מחלקה המתמחה בניתוחי חולות הסובלות מסרטן גינקולוגי. הוא התריע נגד מה שקרא „כירורגיה הומיופאתית" — תת־טיפול או ניתוח קטן מן הדרוש בגלל היעדר מיומנות או תעוזה של הרופא. ניתוח חולה סרטן חייב להיעשות רק במרכז שנועד לכך. ככל שהניתוח רדיקלי יותר, אמר, הוא מאריך יותר את חיי החולה ומקל מעליו יותר את סבלו. ניתוח מצומצם, בשעה שיש לבצע ניתוח נרחב יותר, מזיק יותר משהוא מועיל.

ד"ר מונהאן תמך את גישתו במספרים מאלפים ומחרידים: בבריטניה עלה שיעור מקרי המוות מסרטן צוואר־הרחם פי שלושה בין השנים 1965—69 והשנים 1975—79. מימצא זה מוסבר בשינוי מהותי, שחל בשנים האחרונות בדרך התפשטות סרטן צוואר הרחם בגוף. התפישה המסורתית גרסה, שסוג זה של סרטן מתפשט לאט ובאורח רציף: מן הרחם אל בלוטות הלימפה האזוריות, ורק בשלבים הסופיים ביותר גם אל אברים רחוקים. לכן התבסס הטיפול המקובל על ניתוחים מקומיים באגן ועל הקרנת אזוריות. התברר, שלא כך הם פני הדברים. סרטן זה החל שולח גרורות רחוקות כבר בשלביו המוקדמים ביותר, תוך דילוג על אברי האגן. לכן יש למצות את אמצעי ההדמיה המודרניים, כגון הסורק הממוחשב או בדיקה בתהודה מגנטית (ג.מ.ר.) כבר בשלבי הבירור הראשונים, ולא להסתפק — כמו שלעיתים נעשה עד כה — באבחון מקומי ובהרחקת הגידול מן האגן הקטן.

הסיבה לשינוי זה באופיו של סרטן צוואר הרחם בשנים האחרונות — אינה ברורה עדיין כל צורכה. יש המייחסים את התופעה למוטאציה שחלה בנגיף גורם המחלה — אם המחלה אמנם נגרמת על־ידי נגיף, כפי שמשערים רבים מן הרופאים — והוא נעשה אלים יותר. לפי השערה אחרת הסיבה היא ב„ליברליות" היתרה הנהוגה בקיום יחסי מין עם בני זוג רבים — תופעה שהחלה אמנם לא בעת האחרונה ממש, אלא שתוצאותיה מבחינת השפעתה על השכיחות של סרטן זה מורגשות רק עתה. ד"ר מונהאן עצמו נמנע מלהיכנס לבעיה סבוכה זו ועיקר דבריו היו מוקדשים לגישות הרפואיות המתחייבות מן המצב החדש שנוצר.

לאחר הרצאת האורח הציגו רופאי מחלקת הנשים ב„בילינסון" מנסיונם. הם סיפרו, כי סרטן הערווה בשלביו המוקדמים ביותר (מה שקרוי סרטן תוך־אפיתלי — והכוונה לפגע, שטרם חרג מתחום האפיתל, שכבת העור החיצונית ביותר) לא אובחן כלל בישראל עד שנת 1986. עידון שיטות האבחון והגברת המודעות למחלה הביאו לאחרונה לחשיפת המחלה בעודה מוגבלת, ועובדה זו משפרת לאין־ערוך את סיכויי הריפוי. בין השאר נעזרים בוולווסקופ, מכשיר אופטי מגדיל ומאיר לסריקת עור הערווה. שיטה זו דומה לקולפוסקופיה, הידועה זה זמן רב, בה מדגים מכשיר ההגדלה האופטי נגעים בצוואר־הרחם ומאפשר, בשעת הצורך, לכוון את מקומות הביופסיה.

הרופאים נקראו למאמץ מוגבר לגילוי סרטן צוואר הרחם וסרטן הערווה בהיותם עדיין בשלב התוך־אפיתליאלי, שהוא השלב המוקדם ביותר, ואם הגידול התגלה מאוחר, חובה למצות את כל אמצעי האבחנה לגילוי גרורות מרוחקות ולבצע בתעוזה טיפול רדיקלי — אבל רק במרכזים הרפואיים הערוכים לכך מבחינת הציוד והנסיון.

להוציא יותר לחם מן הים

החברה לחקר ימים ואגמים נכנסת לשנתה העשרים

מאת יוסף מיכלסקי

בימים אלה נכנסת החברה לחקר ימים ואגמים לשנתה העשרים. החברה פועלת בשלושה ימים: מרכזה הוא המכון האוקינוגרפי בחיפה, ויש לה שתי שלוחות — באילת ובטבחה שעל גדות הכנרת.

זו ההזדמנות לשוחח עם מנהלת המרכז, פרופ' קולט צרויה, על מדיניותו של מוסד זה, על הישגיו ומחקריו. קולט צרויה עלתה לארץ מצרפת ושנים רבות שימשה כמנהלת המעבדה לחקר הכנרת, המסונפת למכון. אחר־כך היתה לסמנכ"ל החברה, ולבסוף — המנכ"ל שלה.

החברה לחקר ימים ואגמים פעילה בהרבה תחומים: ביוטכנולוגיה ימית (כולל חקלאות ימית), חקר אגמים, חקר התהליכים החופיים, פריות הים, בעיות של זיהום הים, הידרוגרפיה ימית, חיזוי גשמים ועוד. בעקבות הסכמי קמפ דייוויד נפתח שיתוף־הפעולה בין המרכז ובין גורמים מצריים. נזכיר, כי בעיות רבות האופייניות לחופיה של ישראל מוכרות היטב גם במצרים.

פרופ' קולט מדגישה את המאמצים שהשקיעה החברה בפיתוח טכנולוגיות לגידול בעלי־חיים וצמחים ימיים, בעלי ערך מסחרי, בצורת מזון (דגים) וחומרים כימיים לתעשיה. החברה מודרכת על־ידי ההכרה, שמצד אחד אי־אפשר להגדיל בהרבה את כמות הדגים הנשלית מן הים, ומצד שני אין עתיד רב לגידול דגים בבריכות של מים מתוקים, בשל המחסור במים ובקרקע. לכן הפתרון הוא לגדל דגי ים בתנאי שבי. ואמנם, אחרי עשר שנות מחקר הצליחו חוקרי החברה לגדל את הדג הימי דניס בחוות כלובים במפרץ אילת. בשנה שעברה מכרו 25 טונות מדגים אלה לאיטליה, השנה צפויה מכירה של 60 עד 70 טונות (גם בארץ), ועד שנת ה־90 מקווים להגיע לתפוקה של 1,000 טונות. בשנים הקרובות יתפתחו סביב מפעל זה של חקלאות ימית מפעלים אחרים, כגון של תעשיית מזון.

המחקרים הביוטכנולוגיים במכון האוקינוגרפי בחיפה מתמקדים בניצול אצות לייצור חומרים לתעשיות הפרמצבטיות, הקוסמטיקה המזון. בין

פרופ' קולט צרויה

השאר מנסים להפיק מן האצות חומרים נגד־סרטניים וחומצות שומניות בעלות השפעה חיובית על מחלות לב. „התחלנו בפרויקטים אלה לפני שנתיים ואנו מקווים לסיימם בעוד שנתיים עד שלוש שנים", אומרת פרופ' צרויה. היא מציינת, שחוקרי החברה עובדים על פיתוח טכנולוגיות לניצול קרינת השמש לא רק לגידול אצות, אלא גם כתוצר לוואי — בתור מקור של אנרגיה, כדי להוזיל את עלותם של מוצרי הים.

בחברה נפתחה לאחרונה מחלקה להנדסה גנטית, שמטרתה לשפר את הזנים של דגים והאצות בשיטות ביוטכנולוגיות.

המחלקה לפיסיקה של החברה לחקר ימים ואגמים עובדת על פרויקט של חיזוי גשמים, לפי התהליכים של אגירת החום בים בחודשי הקיץ ופליטת החום בחורף. בעוד שחיזוי הגשמים על־ידי המטאורולוגים מתבסס על נתונים סטטיסטיים, הרי בחברה הוא מבוסס על הבנתם של תהליכים פיסיקליים בסיסיים.

בתחום השירות ההידרוגרפי מסוגלת החברה לבצע מיפוי תת־ימי מדויק, כולל של השכבות שמתחת לקרקעית הים. פרויקט זה התחיל לפני שלוש שנים והוא פותח סיכויים למכור את מימצאיו גם לגורמים בחו"ל, כגון חברות נפט.

בתחום חקר זיהום הים מושם הדגש בזיהום על־ידי פחם — שנעשה אקטואלי מאז הפעלת תחנת הכוח בחדרה — על־ידי מתכות ועוד.

ביחס לכנרת מציינת פרופ' צרויה, כי למרות הירידה החדה במפלס הימה בשנים האחרונות לא נצפו עד כה שינויים דרמאטיים בתכונות העיקריות שלה.

החברה לחקר ימים ואגמים שמה את הדגש במחקרים יישומיים. היא עוסקת גם במחקר בסיסי, אך בדרך־כלל מתוך ראיית הפוטנציאל היישומי הטמון בו בעתיד. בחברה לחקר ימים ואגמים מועסקים 154 עובדים, מחציתם במרכזה שבחיפה, לפי החלוקה הבאה: 98 בעלי תארים אקדמיים, 18 טכנאי תחזוקה ו־38 אנשי מינהל. החברה קלטה הרבה מדענים מקרב עולים מארה"ב ומברה"מ. מדענים רבים מחו"ל עושים את שנת השבתון שלהם בחברה, בעיקר במעבדה לחקר הכנרת.

השערתם של שני חוקרים:

ריאותיהם של יוצאי עיראק ואיראן רגישות לאלרגן מסוים

עולים מעיראק ומאיראן לוקים יותר במחלות ריאה מיוצאי ארצות אחרות, כנראה בשל גורם תורשתי כלשהו — כך סבורים שני חוקרים שבדקו את פגיעותם של יוצאי ארצות שונות הגרים באיזור תחנת הכוח בחדרה.

ראשיתו של המחקר ב־1980, שנה לפני הפעלת יחידת הכוח הראשונה בתחנה. ד"ר א.י. גורן ממכון המחקר לבריאות סביבתית במשרד הבריאות וד"ר י. ברודרמן ממחלקת החזה בבית־החולים „מאיר" בכפר־סבא החלו לעקוב אחר תפקוד ריאותיהם של 1,299 מבוגרים בגיל 30 עד 65, מהם 806 אנשים שגרו במרחק של עד 12 ק"מ מתחנת הכוח. 55% מהם היו גברים. החוקרים חילקו את אוכלוסיית המחקר לפי ארצות מוצא, בדקו את הרגלי העישון שלהם, את מעמדם הסוציו־אקונומי, את גובהם ומשקלם, וערכו להם במשך השנים בדיקות של תפקוד ריאות.

מחקרים אפידמיולוגיים קודמים מסוג זה הראו, ששכיחות התחלואה והתמותה במחלות ריאה גבוהה יותר בקרב יוצאי אסיה ואפריקה, בהשוואה ליוצאי אירופה ואמריקה, והם נטו לייחס הבדלים אלה בעיקר לכך, שהראשונים מעשנים יותר ומעמדם הסוציו־אקונומי נמוך יותר.

המחקר החדש של ד"ר גורן וד"ר ברודרמן הניב תוצאות שונות במקצת. הם מצאו אמנם, שתפקוד הריאות הטוב ביותר הוא אצל יוצאי תימן, וייתכן שהסיבה לכך היא מיעוט העישון בקרב בני עדה זו (27% בלבד, לעומת 41% אצל יוצאי עיראק־איראן, למשל, או 42% אצל יוצאי מרוקו ו־48% אצל יוצאי המערב), אם כי מאידך הם בעלי המעמד הסוציו־אקונומי הנמוך ביותר וכן היו, עקב עבודתם, חשופים יותר מבני העדות האחרות לעשן ולגזים שנפלטו מתחנת הכוח. ההפתעה היתה בכך, שתפקוד הריאות הגרוע ביותר נתגלה אצל יוצאי עיראק ואיראן, אף שהללו לא עלו על בני עדות אחרות (פרט לעניין העישון בהשוואה ליוצאי תימן, כאמור) מבחינת גורמי הסיכון שלהם.

אחת המסקנות של החוקרים בעקבות מימצא זה היא: חוקרים קודמים שגו בכך, שהם הסתפקו בחלוקת האוכלוסיות הנסקרות לשתי קבוצות בלבד — של יוצאי אסיה ואפריקה ושל יוצאי המערב. מסקנתם השניה, והיא החשובה יותר: יש לשער שליוצאי עיראק ואיראן יש להם רגישות תורשתית לאלרגן מסוים, המצוי בסובב הישראלי, והיא המשפיעה לרעה על תפקוד ריאותיהם. מה טיבו של אלרגן זה — זאת אין החוקרים יודעים לקבוע.

„רובוגים" יעבד אבני חן

רובוט מתוחכם, ראשון מסוגו בעולם, לעיבוד אבני חן (פרט ליהלומים) פותח בישראל. הרובוט, „רובוגים" שמו (מלשון „ג'ם" — אבן יקרה באנגלית), הוא בעל כושר אבחנה ויכולת לנתח מידע, לקבל החלטות ולבצע בדיוק מרבי את פעולת הליטוש. פיתוח הרובוט נמשך שנים אחדות והושלם בימים אלה.

אילן ויסמן ליד הרובוט החדש

יוזם הרעיון ומנהל הפרויקט של פיתוח הרובוט הוא אילן ויסמן, מנכ"ל חברת „שרין, מחקר ופיתוח", הנמצאת בבעלותן של ארבע חברות לליטוש אבני חן ויהלומים. בפרויקט הושקעו כשני מיליון דולר והוא נתמך על־ידי מענק מטעם המדען הראשי של משרד התעשיה והמסחר.

„רובוגים" מבצע את העיבודים של אבני החן, משלב את חצי גלם (אחרי ניסור) ועד קבלת האבן המלוטשת. המשך העיבוד של אבני חן צבעוניות ושל יהלומים נעשה בדרך־כלל במכשירים המופעלים על־ידי עובדים, בצורה לא־אוטומאטית, משום שהעיבוד במכונות אוטומאטיות גורם פחת גבוה מאוד של חומר גלם יקר. הרובוט החדש פותר בעיה זו. הוא מלטש את כל הצורות הגיאומטריות — עיגול, טיפה, מרובע, אובל, מרקיזה, לב ועוד, וכן הוא מלטש בכל חלוקה מישורית רצויה. בדרך זו מושגת ניצולת גבוהה יותר של חומר הגלם ותוך חסכון רב בכוח־אדם, ומצפים שהעלות של הייצור בעזרת הרובוט תהיה רק כשליש מן העלות בשיטות המקובלות.

גובה הרובוט כ־1.70 מ' ומשקלו כ־200 ק"ג.

חברת „שרין" מקווה בשלב מאוחר יותר להתאים את הרובוט החדש גם לעיבוד יהלומים.

להשתזף בין כותלי הבית - גם ליופי וגם לבריאות

מאת דנקה הרניש

מכון פוטותראפי, המעניק „שירות לשיזוף מבוקר ליופי ולבריאות", נפתח לפני כחודש ב„בית הרופאים" בתל־אביב, וזמן קצר לאחר־מכן גם בירושלים ובחיפה, ביוזמתו של משקיע פרטי. בארץ שטופת שמש ברוב ימי השנה נראה שירות כזה רעיון קצת מוזר במבט ראשון, אך לא לאנשים שיש להם חוש לעסקים.

יש בארץ ציבור שגילה עניין רב בשירותי המכון, ביניהם חולי ספחת (פסוריאזיס) ומחלות עור אחרות, שהשיזוף מקל על מחלתם. בעזרת השירות שמציע המכון אפשר להשיג, ובדרך הרבה יותר נוחה, מה שאפשר להשיג באשפוז בבית־חולים, בים־המלח או בעזרת תרופות — כך טוען רופא העור שהמכון נמצא בפיקוחו, ד"ר מליבנסקי.

לפי ההסברים, העקרון והשיטה במכון הפוטותראפי מבוסס על נורות המקרינות קרינה על־סגולה „טובה", תוך סינון אותן קרניים על־סגולות באורכי גל מסוימים המזיקות לעור. בזכות עוצמת הנורות, 8,000 וט כ"א, והמראות המיוחדות המצויות בכל יחידת תאורה, מוכפלת עוצמת הקרינה והאפקט מושג בזמן קצר. המיתקנים עברו בדיקת אמינות של מכון התקנים במערב־גרמניה ומכונות שיזוף כאלה אפשר למצוא כיום ברוב מחלקות העור בבתה"ח באירופה. על־פי חוות דעתו של מומחה קליני לדרמטולוגיה מפריס, ד"ר פראנסואה מאהויי, מיתקני השיזוף האלה, המיוצרים על־ידי חברת IVU הגרמנית, אין בהם סכנה של סרטן גם על־פי הקריטריונים של מינהל המזון והתרופות האמריקאי. המכון הישראלי לחקר בריאות הסביבה נתן את אישורו ליבוא ולשיווק של מיתקני השיזוף האלה והמכון פועל באישור משרד הבריאות.

על־ידי הפרסומים בצרפת ובגרמניה הושגו תוצאות טובות בטיפול בחולי ספחת במכונות השיזוף, אך יש לזכור, כי למחלה זו אין עד היום ריפוי שלם. מיתקני השיזוף נותנים לחולים רבים הקלה ותוצאות קוסמטיות טובות, אבל יש גם חולים שאינם מגיבים על טיפול זה. כל מקרה הוא אינדיבידואלי, ורק לאחר מספר טיפולים אפשר לדעת אם החולה מגיב באופן חיובי או לאו. מספר הטיפולים הוא בהתאם לצורך ולעצת הרופא. זמן החשיפה לקרניים הוא כ־15 עד 30 דקות. לחולי ספחת נותן המכון הנחה של 30% לכל טיפול.

המכון מציע את שירותיו גם לחסידי „המראה השזוף". יש בארץ לא מעט אנשי־עסקים ונשות קריירה שרוצים להיראות יפים, שזופים ובריאים ואין להם פנאי או סבלנות להשיג את מבוקשם בשפת הים או בבריכה. המכון מציע להם „חבילת שיזוף" לכל הגוף במחיר 30 ש"ח, או לאיזור הפנים בלבד תמורת 15 ש"ח. שלושה ביקורים בממוצע במכון מבטיחים „מראה שזוף" לשישה שבועות בערך, מבטיחים לך במכון.

השיזוף נעשה בחדרים קטנים: שיזוף מלא בשכיבה במיטה, ושיזוף של הפנים בלבד בישיבה נוחה. הממתינים יושבים בחדר נאה, יש גם קפה ומוסיקת רקע, ושעות העבודה הארוכות של המכון — מ־9 בבוקר עד 8 בערב — מאפשרות לכל אדם למצוא את הזמן הנוח לו.

באירופה ובארה"ב קיימים מכונים כאלה לשיזוף למטרות יופי כבר מספר שנים. איש העסקים הצעיר אבי הלף, שפתח את המכון הפוטותראפי בשלוש הערים הגדולות בארץ, טוען שעתה גם הישראלים גילו את ה„פטנט", וכי כבר היום, טרם מלאו למכון חודש ימים להפעלתו, הביקוש לשירותיו עצום.

דמם הדליל של הצמחונים

ראיה נוספת ליתרונותיה של התזונה הצמחונית סיפקו לאחרונה חוקרים מן המרפאה לרפואה פיסיקלית באוניברסיטת מינכן שבמערב־גרמניה, בראשות פרופ' א. ארנסט. החוקרים בדקו את תכונות הדם של 48 צמחונים והשוו אותן עם אלה של אנשים הניזונים מתזונה רגילה.

תוצאות המחקר מלמדות, שדמם של הצמחונים מכיל פחות תאי דם אדומים והפלסמה שלו היא בעלת צמיגות קטנה יותר. עקב כך גם נהנו הצמחונים מלחץ דם נמוך יותר. תכונות אלה מקטינות, כידוע, את הסיכון למחלות לב.

עדיין לא ברור, אם תכונות עדיפות אלה של דם הצמחונים נובעות מנוהגי התזונה המיוחדים להם, או מאורח החיים הבריא יותר, המתבטא גם בתחומים רבים אחרים. עתה בודקים החוקרים גם סוגיה זו ואם כי עדיין לא סיכמו את מלאכתם, נראה כבר עתה שהגורם המכריע הוא הדיאטה הצמחונית.

מחקר באוניברסיטה העברית בירושלים:

ליקוריץ מונע חורים בשיניים

הגליצירידין הוא הרכיב המעניק את המתיקות הטבעית לליקוריץ. חומר זה מתוק פי 50 מסוכר ויש הרואים בו ממתיק חלופי לסוכר, שהוא הגורם העיקרי בתזונה שמביא להרס שיניים: חיידקים המצויים בפה מפרקים את הגלוקוז שבסוכר והחומר שנוצר עקב כך נדבק לשיניים ומאפשר לחיידקים להחדיר לתוך הלקיה הפנימית של השן וליצור עליה את מה שקרוי „הרובד הדנטאלי". חומצת החלב, שהיא מוצר פירוק של הסוכר, הורסת את השינן (אמייל) שעל השיניים. חומצת החלב נשארת ברובד הדנטאלי וכך נמשכת הריסת השיניים.

צוות חוקרים מבית־הספר לרוקחות ומן הפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית בירושלים, אשר כלל את פרופ' רות סגל, פרופ' מיכאל סלע, פרופ' שרה פיזנטי ופרופ' יצחק גרליה, מצא שהגליצירידין מעכב את האנזים, שהופך את הסוכר לחומר הדביק שדרכו נצמדים החיידקים הפוגעים בשיניים. מכאן הסיקו החוקרים, כי השימוש בחומר זה, בתחליף לסוכר, עשוי למנוע את היווצרות הרובד הדנטאלי. זאת ועוד: הגליצירידין אינו פוגע בחיידקים המועילים שנמצאים בפה. בנוסף על כך הוא מגדיל את ספיגת הפלואור הניתן להגנת השן ומונע בריחת סידן מן השינן.

הגליצירידין הוא בעל מתיקות נעימה. ייתכן שהוא יוכל להיות תוספת חשובה למשחות שיניים: הוא יעשה אותן יעילות יותר וגם יוסיף להן טעם מתוק. כן אפשר להשתמש בו, כאמור, בתור ממתיק מלאכותי, בלתי־מזיק לשיניים וגם רצוי מבחינה דיאטטית, כמוצר שאינו גורם השמנה.

החוקרים סיימו לאחרונה את המחקר המעבדתי שלהם בנושא זה ועתה הם ניגשים לבדוק את החומר בבעלי־חיים ובבני־אדם.

„וויג'ר": תעוזה וטכנולוגיה

מסע ההקפה של מטוס „וויג'ר" סביב כדור־הארץ ללא תדלוק, הראשון מסוגו בהיסטוריה, בדצמבר אשתקד אינו רק הישג ספורטיבי ראוי להערצה. טיסה זו לא היתה יכולה להתקיים אלמלא כמה וכמה חידושים טכנולוגיים בתחום התעופה, שחלקם מתאימים אולי גם למטוסים אחרים, מסחריים.

נזכיר, למשל, את המנוע של „וויג'ר", שקורר בנוזל. מנוע זה, שיוצר על־ידי חברת „טלדיין קונטיננטל מוטורס" האמריקאית, מצטיין במספר מעלות חשובות. מנוע רגיל של מטוס מצריך שירות מדי 25 שעות, ואילו המנוע של המטוס הזעיר הזה פעל ללא שירות במשך 250 שעות. זאת ועוד: הודות ליעילותו, וליתר דיוק: כמות הדלק שנדרשה לכל ק"מ של טיסה, אפשר היה לצמצם את כמות הדלק שצרך „וויג'ר" במהלך טיסתו סביב העולם עד ל־800 ק"ג.

חידוש מעניין אחר שנוסה ב„וויג'ר" הוא האוזניות שחבשו שני הטייסים, דיק רוטן וג'ינה יגר. רופאים ניבאו לשניים, כי במהלך טיסתם ייפגם כושר השמיעה שלהם כדי 30%, עקב הרעש המתמיד של מנוע המטוס שנמצא סמוך לתאם הזעיר. תחזית קודרת זו לא התאמתה בזכות האוזניות המיוחדות שפיתחה חברת „בוז" ממסצ'וסטס. אוזניות אלה היו מצוידות במסננים שעצרו את רעש הסביבה ומאידך הם העבירו בשלמות קולות אחרים, כגון קולו של אדם. בדרך הטבע אפשר יהיה להיעזר בהן גם במקומות סואנים אחרים, למשל במפעלי פלדה.

ועוד: החומרים המרוכבים שפותחו בשביל „וויג'ר" היו חזקים וקלים בהרבה מסגסוגות האלומיניום, המקובלות במטוסים רגילים, ובזכותם יכול היה המטוס לשאת דלק במשקל שעלה פי ארבעה על משקלו־הוא. אולם המחיר של חומרים אלה הוא גבוה, ולכן ייתכן שיהיו יקרים מדי בשביל מטוסים מסחריים.

ישראל פיתחה תוכנה יפאנית למחשב אמריקאי

כמה וכמה חברות מחשבים אמריקאיות פיתחו תוכנות ביפאנית, כדי שיוכלו להפיץ את מוצריהן גם בשוק הגדול של ארץ השמש העולה. לאחרונה הצטרפה אליהן החברה CCI. החידוש, מבחינתנו: מבין חמשת מרכזי הפיתוח בארה"ב עצמה ובעולם בחרה החברה במרכז הפיתוח הישראלי. אגב, היא העדיפה אותו על מרכז הפיתוח בהונג־קונג, אם כי שם קל בוודאי יותר מאשר בישראל להשיג אנשים שהלשון היפאנית שגורה על פיהם.

איש יודע יפאנית נמצא בסופו של דבר גם למרכז הפיתוח הישראלי, אבל זה היה החלק הקל של הבעיה. אין כל קושי בהתאמת מחשבים מאנגלית לשפות אחרות הנכתבות באותיות לטיניות, או גם לשפות הנכתבות באותיות אחרות, כגון עבריות, ערביות או קיריליות, כל עוד הכתב הוא אלפביתי. אולם השפה היפאנית נכתבת בשלושה כתבים פונטיים שונים, המורכבים מהברות קצרות, ובכתב ציורים (אידיוגראפי) אחד.

צוות הפיתוח בראשותו של אריה בלומנצווייג (בלומצי) התרכז בבסיס המקלדת על הפקדים שבין שלושת הכתבים הפונטיים, הקרוי „קאנה". ובו כ־70 סימנים, לעומת 26 אותיות בא"ב הלטיני, למשל, ו־22 אותיות בא"ב העברי. כדי לא להגדיל יתר־על־המידה את המקלדת מכסים כל מקש להדפסת שניים או אף יותר סימנים, דבר המצריך בדרך־כלל ללחוץ על מקש נוסף כדי שבצג המחשב תתקבל ההברה המבוקשת. כאשר לוחצים על מקש מרכזי אחד, אפשר לקבל על הצג אותה הברה עצמה באחד משלושת הכתבים האחרים.

התוכנה החדשה כוללת גם מילון, המכיל מספר גדול למדי של הברות מן הכתבים הפונטיים לכתב הציורים, אך היא בנויה כך שהמשתמש יוכל להגדיר גם סימנים חדשים בהתאם לצרכיו, או על־פי התפתחות השפה היפאנית.

התוכנה החדשה, שפותחה במשך כארבעה חודשים, כבר עברה את מבחנה הראשון אצל דוברי יפאנית בארה"ב. בעקבות מבחן זה התעוררו רק 13 שאלות, תהיות ובקשות לתיקונים, ולדברי בלומנצווייג זהו מספר נמוך להפליא.

מובן שהשימוש בתוכנה החדשה — כמו בכל תוכנת מחשב בשפה היפאנית — מצריך זמן רב יותר מאשר השימוש בתוכנה בשפה האנגלית, למשל, אבל זהו המחיר שהיפאנים חייבים לשלם תמורת דבקותם במסורת העתיקה שלהם והירתעותם לאמץ להם כתב אלפביתי. מכל מקום, עובדה זו לא הפריעה להם לכבוש מקום מכובד ביותר, לפעמים דומיננטי בעולם, בתחומי טכנולוגיה שונים.

נערה עבריה, עם עתון „דבר", מקלדנת ביפאנית

שברי מאמץ ברגל - רק אצל „פייטרים"

מיהו הספורטאי או החייל שיסבול משברי הליכה בזמן האימונים? האם אפשר לדעת זאת מראש? בשאלות אלה ואחרות על „שברי מאמץ" ודרכי הטיפול בהם עסקו משתתפי הכנס הבין־לאומי השלישי לפגיעות ספורט, שהתקיים לאחרונה באוניברסיטה העברית בירושלים.

ד"ר סקאלי מארה"ב טען בכינוס, כי „הלוחם", מאמין שכאבים הם חלק בלתי־נפרד מאימון גופני מעולה ולכן אינו נבהל מהם ואינו מתלונן עליהם אלא כאשר הם נעשים בלתי־נסבלים, ואז יש לו שבר הדורש טיפול. לעומת זאת, הטיפוס העדין יותר, שאינו בלהב לאימונים קשים, מתלונן על כל כאב ומקבל טיפול מיידי, ולכן הוא לא יסבול לעולם מ„שבר מאמץ", אלא רק מ„תגובת מאמץ".

בכנס, שנערך על־ידי היחידה לרפואת ספורט שבמרכז קסל לחינוך גופני של האוניברסיטה העברית והמחלקה לכירורגיה אורתופדית בבית־החולים „הדסה" בהר הצופים, השתתפו 23 רופאים וחוקרים משמונה מדינות וקהל רב של רופאים, פיסיותרפיסטים, מורים לחינוך גופני ומאמנים. הכנס הוקדש לנושא פגיעות מאמץ יתר בספורט ובאימונים צבאיים.

מהרצאותיהם של מומחים מצבאות פינלנד, ארה"ב ובריטניה עלתה תמונה דומה של שכיחות גבוהה של שברי מאמץ ברגליים אצל טירונים. רוב הדוברים אמרו כי המנוחה היא הטיפול היעיל ביותר בשלב ההתחלתי של השבר ועשויה למנוע את ההתפתחות מ„תגובת מאמץ", ל„שבר המאמץ", הדורשת טיפול ולעיתים אף ניתוח. ד"ר סאהי, הרופא הראשי של משמר הגבול הפיני, ציין, כי 70% משברי ההליכה אצל טירונים מופיעים בעשרת השבועות הראשונים של השירות הצבאי, אם כי הם מתגלים בצילומי רנטגן רק לאחר שלושה עד ארבעה שבועות מאז הפגיעה. הטיפול חייב להתחיל מוקדם ככל האפשר כדי להבטיח החלמה. הטיפול בשבר המאמץ בשלביו המוקדמים הוא על־ידי מנוחה.

ד"ר סקאלי מביה"ח הצבאי באל־פאסו שבטקסס טען, כי אפשר למנוע שברי מאמץ על־ידי שינוי שיטת האימונים. שיטת האימונים המקובלת היא אימון מתמשך, עם דרגת קושי הולכת ועולה. לדבריו, שיטה זו מחלישה את העצמות עד כדי שבירתן בשעת מאמץ. שיטת האימונים צריכה להיות מחזורית, לדעתו בשיטה זו מאפשרים לעצמות להתעבות תוך כדי האימונים ואז הן יכולות לעמוד במאמץ.

ד"ר וולפין מישראל אמר, כי חיילים רבים בצה"ל מתלוננים על כאבים בחלק התחתון של הרגל לאחר פעילות מאומצת, אולם אצל רובם מוצאים רק סימנים לשברים כתוצאה ממאמץ מתמשך, ולא שברים ממש. ברוב המקרים הטיפול היעיל הוא מנוחה.

هكذا من الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מחול

השראה למשוררים

זהו פלמנקו, תיאטרון המחול הספרדי של רפאל אגילאר. יום ב', 9.2, היכל התרבות ת"א.

כאשר הלהקה של רפאל אגילאר רוקדת פלמנקו, היא נפלאה. הנשימה נעתקת לקול הרקיעות המהירות, הקצב אוחז בך בברזנך וכיוצא בזה כל התופעות הנלוות לצפייה בריקודים המלהיבים הללו. הקהל כמעט ויוצא במחול בעצמו, ו„הכמעט" הזה הוא היוצר את התחושה של התרוממות הרוח, של ההתלהבות הסוחפת. הקבוצה כולה מצוינת, אך יש כמה רקדנים מלהיבים במיוחד. לולה גריקו היא יפהפיה עם תנועות ארוכות ויכולת טכנית ודרמטית יוצאת מגדר הרגיל, אולם דווקא באיבריה מרשין, שופעת ודחוסה במקצת בתוך הבגד ההדוק, נוגעת בריקודה באיזו נקודה מסתורית שהיא כאילו מהות הריקוד בכלל. קשה לא להתפייט כאשר מנסים להעביר הלאה את חוויית המחול הזו ולא פלא שרקדניות הפלמנקו הגדולות היו תמיד מקור השראה למשוררים. גם לורקה היה נשוי לרקדנית פלמנקו בפאריס...

גם מיגל אנחל עשה לנו את זה. המעבדים שלו מרקיעות רגליים סוערות לעמידה ללא ניע מלווה תנועה רכה בזרועות, היו שליטה מושלמת בשני המצבים הקיצוניים של המחול הספרדי, ללא שום מעבר נראה לעין.

המחול הספרדי מקרין עוצמה, תשוקה וכח. הנשים, באהבתן, אינן מן הסוג המתעלף כמו אצל דוסטויבסקי ובדימוי של המחול הקלאסי. הן עזות גם בסבלן, והסבל נוגע בשמחה ללא הציצה. כל זה נכון גם לגבי החלק הראשון של התכנית, בה העלה המחול „אלדנגר" עפ"י בית ברנרדה אלבא של לורקה. אך כאשר הלהקה יוצאת למסעות אמנותיים, משהו נפגם. הנסיון והרצון להרחיב את גבולות המחול הספרדי מובנים, רק שכמו ב„עבל", השילוב בין מחול מודרני או קלאסי לבין מסורת ארוכה ועמוקת שורשים, לא תמיד עולה יפה. אנטוניו גאדס („כרמן", „חתונת הדמים") מצא את הפתרון כאשר אימץ לעצמו תפיסה תיאטרונית מודרנית במקום לשלב מחול מודרני ממש. המסגרת הפתוחה, שוברת האשליה, זו שמראה את תהליך העבודה ואת מהלך החזרות כחלק מן ההצגה, מיעוט האביזרים והפשטות גם בתלבושות שבחלקן יומיומיות, הצילו אותו מקישון ומגיחוך.

הריקוד של אגילאר מרשים בחלקו הראשון – כניסת הנשים בשחור, התפילה. הוא גם מצליח ליצור אווירה של קדרות ותשוקות מרוחקות, אך כאשר מתחיל הריקוד של הבת המרדנית, למרות הביצוע הלא יאומן של לולה גריקו, משהו לא עובד. מחול מודרני מתיישן הרבה יותר מהר מפלמנקו, ומשהו בשירות המסרים הרגשיים הפך לפשטני ולא משכנע. אך זה היה בתחילת הערב. כל השאר היה חגיגה נפלאה של מחול ומוסיקה, וכאשר קולו של הזמר נשמע חושני ומסעיר לא פחות מפיתולי הגוו של הרקדניות. הקהל לא רצה ללכת הביתה עד שכיבו לו את האור, בצדק.

גבי אלדור

20 שנה לבאלט הישראלי

הופעת גאלה חגיגית לציון 20 שנה לקיומו של הבאלט הישראלי, בחסות סגן ראש הממשלה, שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, תתקיים ביום ב' הבא בתיאטרון ירושלים. בתכנית תבוצענה יצירות אשר שימשו ציון דרך בהיסטוריה של הלהקה: „סרנדה" – לפי כוריאוגרפיה של ג'ורג' בלנשין ומוסיקה מאת צ'ייקובסקי, יצירה שנתרמה על ידי בלנשין ללהקה בשנת 1975; „ללא שם" – יצירה המוקדשת לראול ולנברג, על פי מוסיקה של מאהלר וכוריאוגרפיה של ברטה ימפולסקי; „לרקוד לפי שירים" – מוסיקה של סאשה ארגוב, וליאונרד כהן, כוריאוגרפיה של ברטה ימפולסקי.

התיאטרון הקאמרי מעלה ב„צוותא" את מחזהו של ג'ורג' טאבורי „המסע של אמא טאבורי", מחזה המבוסס על פרק בביוגראפיה של המחזאי, יהודי ממוצא הונגרי. המחזה הוא מונולוג של הזכרויות, נסיון לדמות התרחשות, לשחזר אירוע כמו־מקורי המתאר כיצד הצליחה להצל אמו בקיץ 1944 מ„בציר המוות". טאבורי משחזר את סיפור נסיעתה ברכבת; את המלטותה המקרית ממנה בזכות פגישה עם מכר, את הפגישה האחרת עם הקצין הנאצי שאיפשר לה להמלט. סיפור רוף מהרואיקה וממעשים גדולים, רצוף בהומור מקאברי.

טאבורי, יליד בודפשט, היה עיתונאי בברלין והצליח להמלט ממנה מבעוד מועד ללונדון. ב־1945 נסע לארה"ב שבה כתב, עיבד וביים מחזות ותסריטים. לפני עשר שנים חזר לגרמניה ושם החל לכתוב בהצלחה ניכרת מחזות על התקופה ההיא. אחד מהם, „יובל", הועלה לפני שלוש שנים ב„תאף" בבימויו של תום לוי. אחד המשפטים שנחקקו בזיכרון מ„יובל" זאת, כנראה, גם לטאבורי עצמו: „הפושעים חוזרים למקום הפשע, גם הקורבנות".

טאבורי עצמו ביים את מחזהו „המסע של אמא טאבורי" במינכן ב־1979. בתפקיד האם שיחקה תנה שיגולה. כיום הוא יושב בווינה.

רבקה משולח תירגמה את הנוסח האנגלי של המחזה. הבמאי ג'ק מסינג'ר, עולה חדש מקנדה, שהתגלה בפסטיבל עכו האחרון בזכות עבודת הבימוי הנאה של „מזמור לדוד", מביים זו הפעם הראשונה ב„קאמרי". על השאלה כיצד הוא מרגיש בתיאטרון הממוסד משיב מסינג'ר: „בשבילי מה שקובע זה איכות המחזה. וזה מחזה כלבבי". מסינג'ר העמיד שתי אמהות על הבמה: זו האמיתית (בת שבע נועם) וזו ההזיה (רונית פורת). ההתרחשות מתנהלת בו זמנית במישור הריאליסטי ובהזכרויות. את תפקיד המספר מגלם רמי ברוך (בתמונה, עם רונית פורת). בתפקיד הקצין הנאצי, קרול מרקוביץ. אדריאן וקס עיצב את התפאורה.

חג חנוקה לכל המשפחה

השבוע מגיעה לארץ לשתי הופעות להקת „החונקים"

„Dreamtime", התקליט האחרון של „החונקים" נפתח בשירה מלודית של „תמיד תישאר השמש". הפקה מעולה של שיר פופ שהיה עובר בלי התרגשות גם בזמן הפסיכדליה לפני 20 שנים („אלך בעקבות השמש" של „החיפושיות"?). הקצבות הזדים והחלומים שבצבצו מבעד לבגדי העור נשחקו עם השנים. „החונקים" עושים זאת מאהבה. מלכתחילה התדמית הפאנקיסטית היתה משוללת בסיס. הם ידעו לנגן ובכך הפרו את הכלל הראשוני שהבדיל בין מוסיקאים לפאנקיסטים שנהרו לשמע אקורד הגיטרי או מגניבה שכללה למעלה משלושה צלילים שונים. על גילפורד שבמחוז סארי, קשה להאמין ששמעתם. בכפר קטן ליד אותה גילפורד, לפני תריסר שנים נוסדה להקת „החונקים מגילפורד". לבד מכושר ההשרדות המרשים, מאלפת גם העובדה שבמהלך 12 שנות קיומה לא נערך בהרכב הלהקה כל שינוי. אותה רביעייה מסה שכבר: ז'ין קורנוול שר ופורט עלי גיטרה, ז'אן־ז'אק ברנל בס ושירה, דייב גרינפלד קלידים וג'ט בלאק בתופים.

על הריחוק האירוני מהסחף הפוסט פאנקיסטי יעיד שמו של אלבום הבכורה של הלהקה „ראטוס נורבגיקוס" על שם מינו (בלטינית) של העכבר הלבן שטיפחו הפאנקיסטים כחיית שעשועים ייצוגית. מאז עברה הלהקה תהליכים מוסיקליים, וכבר כתבנו כאן, שמעקב אחר אותם שינויים ישרטט תמונה כוללת של התהפוכות שעברו על עולם המוסיקה הפופולרית בעשור האחרון. מאז הלהיט המפתיע „חום זהוב" ב־1981 היו „החונקים" מה שמשרד יחסי הציבור שלהם קורא „שולחן לקפה" כלומר, רהיט פונקציונאלי, לא פרובוקטיבי, ושימושי. היום הם נשמעים יותר „קל", צליל מהוקצע מלטף והנסיון למכור אותם עטופים בעור ונעצים נראה מעט מגוחך. החבר'ה כבר לא ילדים, אסור לשכוח. בכל זאת, גם בתקליטם האחרון מבצבצים בין השושנים גם כמה סרפדים.

לצד "Dreamtime" הוציאה בימים אלה חברת „סי.בי.אס." בישראל גם תקליט אוסף של קטעים נדירים של הלהקה. כאלה שהודפסו בצד האפל של תקליטוני הלהקה והקלטות שלא הופיעו על תקליטים קודם לכן. בולטים כאן „המשך ללכת" (הקלטה מ־'78) שכתב ברט באכראך ומבוצע נפלא במחווה ל„רלתות". „גן אכזרי" ('82) שהופיע על צידו השני של הלהיט הגדול „ילדה קטנה ומוזרה" ונכתב בהשראת מהלכי המלודיה של דז'אנגו ריינהרדט וסטפן גראפלי.

להקה בעלת ותק נבחנת בעניין שמעוררת גם החצר האחורית. לטעמי זהו התקליט המרתק ביותר שהופיע תחת שמם של „החונקים" מזה זמן.

„שרות המידע של החונקים" הוא שמו של מועדון מעריצים פעיל, כיאה לכל מוסד רוק מרווית. השרות מנפיק גם „חונקון" בשם „חנוק", בכתיבתו משתתפים גם חברי הלהקה המראיינים אישיויות המעניינות אותם ועל כן את מעריציהם. המכונה המשומנת הזו מנפיקה כל פרק זמן סביר תקליט לצרכני „חנוק". שנתיים לפני "Dreamtime" יצא "Aural Sculpture", תקליט האולפן השמיני שלהם ובו צד שני מומלץ, וצד ראשון מיותר. ההפרדה בין שני צדי תקליט אחד אינו חדש אצל „החונקים". אלבומם השלישי „שחור לבן" ('78) מכיל למעשה שני תקליטים בפיסת ויניל אחת, הצד השחור לעומת הצד הלבן. "feline" ('83) היה אחד התקליטים הטובים בעידן החדש של הלהקה. את רוב תקליטיהם אפשר להשיג בהדפסה מקומית. אפשר לסקור את הלהיטים הגדולים מ„אין יותר גיבורים", "Nice N' Sleasy", „זהב תום" ועד לפרץ היצירתיות האחרון בתקליט החדש "Dreamtime", שהוא, כאמור, לא מסעיר בחידושים הסרי תקרים או מפתיע בביזון חדש. בכל זאת, על אף שמדובר היום בלהקה המכוונת לרוב המשפחה, דומה ש„החונקים" בהופעה היה הם עדיין מופע מבסיה, גם ללא הסמכן הנוסטלגי. שתי ההופעות בסינרמה (יום רביעי הקרוב ומוצ"ש) יפתחו סיבוב טראנס אטלנטי שיכלול את ארה"ב ואירופה. הלהקה תנחת כאן בעוד מספר שעות ותהיה מוקד לפגישות עם עתונאים, סיורים, צילומי צבע לקידום המכירות. חרף זאת, על ההופעות אל תוותרו.

אמיר רותם

פורים בא

עכשיו גם ברור מדוע לא יבוא פורים פעמיים בשבוע, שכן אז יצטרך „דיוויין" לעלות לארץ. הארי מילסטד, גבר מקריח ורך מבט, המתפרנס מהתחפשות האשה הגדולה מהבעיותים, חוזר אלינו לביקור בתג התחפושות („סינרמה"). ההופעה של „דיוויין" כוללת פליי־בק קצבי המשמש רקע לשרשרת ניבולי פה וחיזורי שירה – שעשוע טהור. פרוורטי, אולי, אבל שעשוע. „דיוויין" ממשיך מכאן ליפאן, להקסים את מלוכסני העיניים המורגלים לנשים קטנות יותר. בקרוב צפוי תקליט חדש, סרט חדש, ברוך השם.

אמיר רותם

„לה טרוויאטה" בביצוע האופרה הישראלית תפתח את אירועי פסטיבל ישראל

האופרה הישראלית החדשה צועדת לקראת הפקתה הרביעית. הפעם הפקה גדולה מקודמותיה – „לה טרוויאטה" מאת ורדי – בשיתוף פסטיבל ישראל־ירושלים והתזמורת הסימפונית ירושלים – רשות השידור.

„לה טרוויאטה" תפתח את אירועי פסטיבל ישראל־ירושלים בבכורה חגיגית שתיערך ב־19 במאי בנוכחות נשיא המדינה, ראש הממשלה, שרים ואישי ציבור.

האופרה, בבימויו של סטיבן פימלוט, תושר באיטלקית עם תרגום מוקרן לעברית מאת ישראל אובל. המנצח יהיה [illegible].

נושפים במתכת

חמישיית כלי נשיפה ממתכת מבריטניה מבקרת בימים אלה בארץ

נגני קבוצת כלי הנשיפה ממתכת „אינגליש בראס־אנסמבל" מבקרים בארץ. אמש הופיעו בקונצרט במוזיאון תל־אביב והיום ומחר ינהיגו סדנה לנגני תזמורות, מורים ותלמידים מתקדמים (במרכז למוסיקה ירושלים, בשיתוף עם האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין). החמישיה האנגלית, שנוסדה ב־1974 מורכבת משתי חצוצרות, קרן צרפתית, טרומבון וטובה. הרפרטואר שלה מגוון למדי ומתאים לאולמות גדולים ולמסגרת קאמרית. בסיורה הנוכחי בארץ תבצע יצירות מאת באך, שוסטאקוביץ, סקרלאטי, לוטוסלבסקי, פנדרצקי וגרגסון (מתולות לכלי נשיפה) וכן מוסיקה אליזבטנית. כמה מהיצירות המרכזיות בתכנית חוברו במקור להרכבים אחרים ועובדו בשביל החמישיה האורחת. הקבוצה הקליטה תכניות רבות לבי.בי.סי (רדיו וטלוויזיה). מחר בערב תופיע הקבוצה באודיטוריום רבקה קראון בירושלים. כמו כן תנגן בעין השופט, בבאר־שבע, בכרמיאל ובמצובה. ביום ג' השבוע תקיים סדנה לבני־נוער בהשתתפות נגנים צעירים מכל הארץ (במרכז ספיר בכפר סבא).

★

אם כבר עוסקים בכלי נשיפה ממתכת, ראוי להזכיר את **„רביעיית המתכת הקיבוצית"** הוותיקה (נוסדה ב־1966) המופיעה בקביעות ברחבי הארץ, בעיקר בתנועה הקיבוצית. הרביעייה מורכבת משתי חצוצרות (חנן פרידמן ואברהם ליפן), קרן־יער (דני אתרוג) וטרומבון (יורם פרידמן). הנגנים הם חברי קיבוצים. כמה מלחינים ישראלים הקדישו יצירות מיוחדות לרביעיה. הרפרטואר כולל, נוסף על קטעים קלאסיים, גם מוסיקה קלה, שירים ישראליים מעובדים, נגינה בליווי סרט הקלטה, „תעלולים" אלקטרוניים והפתעות מוסיקליות מבדחות. הרביעיה מסיירת בתכניתה „חצוצרה בכל דבר" (אפשר להזמינה באמצעות מדור המופעים הבין־קיבוצי).

ישראל דליות

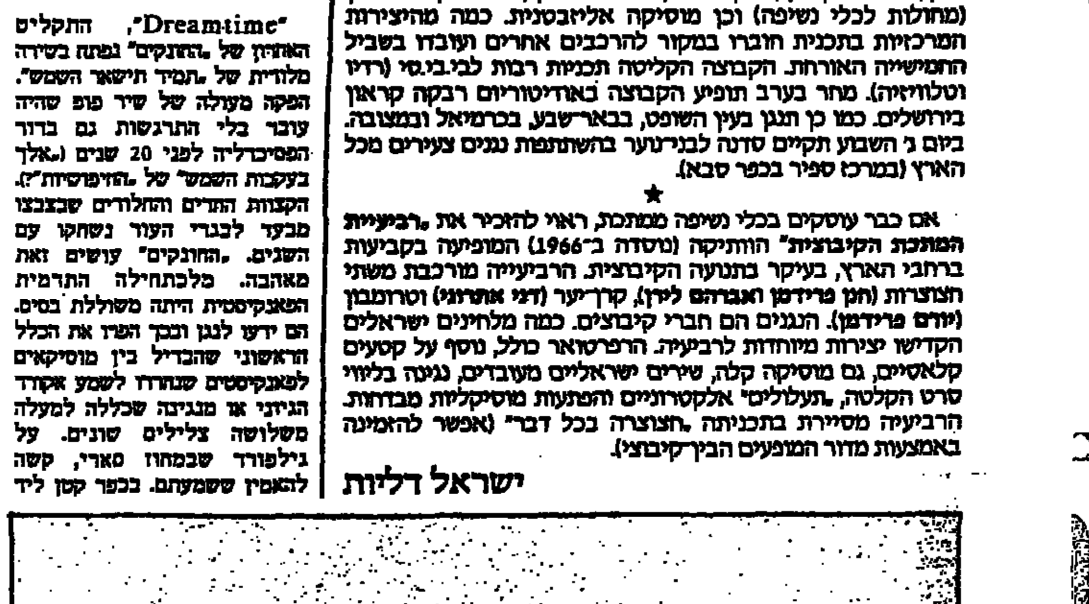

במכון לבון בתל אביב תיפתח מחר תערוכה מיוחדת לציון 50 שנה להקמתו של נמל תל אביב. בתערוכה יוצגו מסמכים, כרזות ותמונות מתקופת הקמתו של הנמל, מרביתם מאוספים פרטיים של עובדי ומנהלי הנמל, שהועברו למשמרת בארכיון המכון. חלק ניכר מהתצלומים והמסמכים לא ראה אור עד היום. לאחר טקס פתיחת התערוכה, ייערך במכון לבון ערב חגיגי לציון 50 שנה להקמת הנמל, במהלכו יוקרנו לראשונה קטעי יומנים שצולמו על ידי **נתן אקסלרוד** בשנים 1936־1938 בנמל תל אביב, מתוך אוצר סרטיו של אקסלרוד השמור בגינזך המדינה.

לקראת שידור

„עד פופ", 20:02. לו ריד (בתמונה), חייל רוק ותיק, מסרב למות. ריד רשם את שמו בספר הזהב של הרוק כבר באמצע שנות ה־60 כשהקים עם ג'ון קייל את „מחתרת הקטיפה" שהראתה את הדרך, בחסותו של אנדי וורהול, לאינספור אמני רוק המושפעים ממנה עד היום. מאז עבר ריד גלגולים שונים ומשונים בהשראת האופנות המיניות והמוסיקליות ובשנות ה־80 מצאנו אותו מיושב ומפוכח, פחות נשכני, כמעט אופטימי ונעים. ריד יתארח לראיון (שוב המילה הזאת) ב„עד פופ" הערב וישיר שניים משיריו. באולפן גופא יתארחו חברי הצעירים של להקת „פופלקס" שיענו על השאלות הסטנדרטיות ויציגו שני סרטונים רעננים, העונים על סטנדרטים חדשים בגירסה המקומית של המדיום הזה.

מבין שאר ההבטחות שישלימו שעה של תכנית בולטת "Art of Noise" שסרטוניה תמיד הצטיינו במציאה ודמיון.

13 הדקות הדחוסות של „עם כוכבים" בתכניות בערבית (18:32) יוקדשו ל־15 שנות הקאריירה של בילי ג'ואל ויכללו את הרגעים היפים מתוך שיריו המצליחים.

אמיר רותם

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין.
08.40 מסך לספרות (יסודי): הגמלים הנודדים.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: אני אוהב לצייר (ב).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 פרפר נחמד: גדול, קטן.
11.00 חשבון ה': כפל בשברים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה של א"י: שלוש גבעות (ב).
12.00 ספרות (תוה"ב): מתנת חכמי הקדם.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
1.30 מוסיקה: המוסיקה של ניגריה א'.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 בלי סודות: שוא 1.
2.45 הלו ישראל.
2.55 האוניברסיטה הפתוחה: חיסון, איכות הסביבה.
3.55 רחוב סומסום: לט"ו בשבט.
4.25 בית ספר לשוטרים, פרק 12: תאונה.
4.50 שבוע שמירת הטבע: „אין חיות רעות". חידה יומית לצופים בנושא חיות הבר בישראל. בין הפותרים נכונה יוגרלו פרסים.
5.00 ערב חדש. מנחה דן מרגלית.

ראיתי, המלצתי

אין כיום אף תכנית טלוויזיה, שעבורה אני מוכן לעזוב הכל. אני אוהב את סדרות הטבע האנגליות. כשאינן אין מה לראות. אהבתי גם את „כן, אדוני השר".

אלדד שרים, מוסיקאי

כללית

5.30 שישאר בינינו – לכל העצלנים שבינינו...
6.00 „לאקי בר־מולי" – שם הפרק: „גיל עופרת".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „עם הכוכבים": עם הזמר האמריקאי בילי ג'ואל (תרגום לעברית).
6.45 חידושים והמצאות – טיפול בירוד – קטראקט – השתלת עדשה מלאכותית לחולי עיניים.
פיקוח אווירי מן המטוס: קרני לייזר לחוטרניר (תרגום לעברית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „עד פופ" – ראה מסגרת.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „שושלת".
10.20 סוף ציפוש – עינייני ספרות. מנחה ירון לונדון.
11.00 „בני הילי".
11.30 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מנדלסון: הפתיחה „ים שקט ומסע צלחה", [illegible]; אופוס 18 מס' 1; שוברט: סימפוניה מס' 2; [illegible] קונצ'רטו מס' 1 לקרן ולתזמורת; היידן: סימפוניה מס' 87.
09.00 קונצרט בוקר – באך: סונטה מס' 1 לחליל ולכלי מקלדת; ברהמס: שלישיית הקרן; הרטמן: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6, „פתטית"; ליסט: „הפרלודים", פואמה סימפונית.
12.00 אמנים באולפן – לנר שוסטר, כנור, אברהם לבנטל, ויולה: מוצרט: דואו במול מג'ור, ק. 423; מרטינו: 3 מדריגלים.
13.05 בהאזנה נינוחה – יוהן שטראוס: 3 ולסים ופולקה (נ. קרמר/פ. גוס/ק. קשקשיאן/ג. הורטנאגל); ורדי: הפתיחה „כוחו של גורל" (הפילה. מינה/ג. זינופולי); רחמנינוב: קונצ'רטו מס' 3 ברה מינור לפסנתר ותז. (ת. אשאורי/הסימפ. מלונדון/י. ארונוביץ); בורודין: סימפוניה מס' 2, בסי מינור (תז. סימפ. של בירה"מ/י. סבטלאנוב).
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – אגדוה היידה: „תרועת מלך", רפסודיה לקלרנית וכלי קשת על נושאים יהודיים עממיים (גיורא פיידמן קלרנית וקלרנית בס והתז. הקאמ. של אמני ירושלים/מוטי שמידט); יוסף טל: קונצ'רטו לשני פסנתרים ותזמורת (ב. עדן + א. תמיר, פסנתרים/התז. הסימפ. ים רשה"ש/מ. רודן); קונלון ננקרו: עיונים מס' 29, 28, 27 לפסנתר.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – ויואלדי: „גלוריה" (מרי מרינס/ג'. שמניץ/תז. „אדוות המלך" ואקדמיה מלבוארג); שומאן: רקוויאם ברה במול מג'ור אופוס 148 (הלן דונט/ר. סוטל. ג. גרה/ר. פישר דיסקאו מקהלת העיר של דיסלדורף/התז. הסימפ. של דיסלדורף/ב. קלה; דבוז'אק: מיסה ברה מג'ור (פ. מכטובה/ס. סקסולובה/א. לינדואואר/ד. ידליצ'קה/המקה. הפילה. הצ'כוסלובקית/התז. הסימפ. של פראג/מנצח: ודצלב סמצ'קה; פרסיטיס ברכמולה: „בתוך באוך – המושיע" (ספי קרנוויידט בשר מצו סופראן/התז. הממלכתית הבווריות/מנצח: [illegible]).
18.00 צלילי פסנתר – הפסנתר המשוחה ספר שני פרלודים ופוגות 1 – 10 (מ. ריכטר פ.ס.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד – רגע מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – חלק א' – הסינפונייטה הישראלית – באר שבע, מנצח של פרימו. סולן: הרמן באומן, קרן – הנר: סימפוניה מס' 1 ברה מג'ור, אופוס 19; מוצרט: קונצ'רטו לקרן מס' 3 במי במול מג'ור, ק. 447; מוצרט: „זוטות", מוסיקה לבאלט, ק. 299 ב'; קרינגר: קטע קונצ'רטי לקרן ותזמורת, במה מג'ור, אופוס 24; איבר: דיברטימנטו לתזמורת קאמרית. חלק ב' – התזמורת הקאמרית הישראלית, מנצח: דורון סלומון – ווטלי: סונטה מס' 3 ברה מג'ור לכלי־קשת; הינדמית: סוויטה מתוך המוסיקה לפנטומימה „הנוך", אופוס 28.
23.30 מן המקורות – מנגינות של מוסיקה מסורתית ביוגוסלביה.
23.00 מקורי יצירות – הרביעיות של היידן.

רשת א'

10.05 פניני בוקר.
11.30 שירי עמים.
12.05 מעריב ירושלים – עם יוסף.
15.30 השכלה הרשת לכל – „צרפתית למתחילים" הפעם שיעור מס' 7.
16.05 „רדיו־עשיר" – מגזין נוער – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.10 שירים עבריים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „מסבר מהרומן של המאה ה־19 לרומן של המאה ה־20" הפעם: מבוא – חלק שני.
19.05 מוקסבת ישראל.
22.05 תמה ורע – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. והפעם: „מגבי פריזה בתוך המשפחה".

רשת ב'

18.06 מסיבת עתונאים.
19.35 עם ישראל – ענינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבחין – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש והפעם „שירים על צבעים".
23.05 צלצול שלישי – שבכעון לאמנויות בשידור זה.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אזנים עתיק – שירים שלא נס ליחם.
25.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

15.05 טעם של פעם.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.06 שעה קלה על כלכלה.
19.05 רדיו ספורט.
19.05 רדין רדין F.M.
20.05 עשרים פייזה (ש.ח)
20.05 מכבכבים F.M.
21.30 אוניברסיטה בשודרת – פסיכולוגיה של הקריאה והבנת הנקרא. תפישת המלה.
23.05 קול הכוכ הזה F.M.
23.55 שיחת חצות – עם המשורר אהרן אפלפלד.
00.06 ציפורי לילה משותות.

לקראת שידור

„עשרים וארבע" (A.M.) ו„קול הלאו הזה" (F.M.), גלי צה"ל מדי יום 23:00. במסגרת התהליך הסביראזי שעוברת גל"צ, מבצעת הפקעה הדינמית הזו את הדילמה המקומית, לפני השינה, דני קראל „מה נאה" של המוזיקה, בנוסף לאחר אלה באה שנמשך מאז ירידתו של תכניות „צמורי לילה נרדמים". תכנית באה קומית, המשתבצת הקלטות מיוחדות, ראיונות באולפן ושמם באה משנבת. התחושה והעיניות, חלא דידקטית, של קרמל וסמס המשתב, מבטיחים מגוון מגוון טרי ערב.

„עשרים וארבע" היא תכנית סיכום לשעות חולי ששנים ומהדורות שלא שבעו די מקריאת העיתונים, טריותם המחודשת בתכניות האקטואליה המשודרות, עידכונם בשמונים הם. ירון וילנסקי מגיש את התכנית הפותחת לחוצת, יותר קליטה ומעניינת מכל אותם עדכונים מתמשכים ונוסח „ברגע זה". פיגות, חדשות, סיכומים ואנקדוטות משולבים במוסיקה לא מעליבה. התכנית של קרמל משודרת ב־F.M. סטריאו, זו של וילנסקי ב־A.M. ולפני הזמן שלה מדי לילה לקראת 11.

אמיר רותם

האחרון שראיתי

בשנים האחרונות כמעט שלא ראיתי סרטים. בווידאו ראיתי לאחרונה את „גילדה", שהוסרט לפני כ־40־30 שנה, עם גלן פורד וריטה הייוורת. אמרתי לעצמי, מעניין שסרט כה ישן שומר על ניחות רענן. מומלץ.

עו"ד דרור מקרין

סרטים

תל־אביב

אופרה: הכבש 5, 7.15, 9.40
אורלי: סגור לרגל שיפוצים
בית ליסין: ישנתי 11.15
בן־יהודה: הרמון הנשים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון: הכובה 4.30, 7.15, 9.30
גת: ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.15, 9.30
דיזנגוף 1: המכבסה היפהפיה שלי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2: זכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45 / מונה ליזה 7.15, 9.30
דיזנגוף 3: סיד ונסי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל: קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
דרייב־אין: נינג'ה האמריקאי II 7.15–9.30 / חצות – סקס
הוד: מנהרה חבה 4.30, 7.15, 9.30
הקלנוע (בית ציוני אמריקה): ג'ינג'ר ופרד 4.30, 7.15, 9.30
חן 1: המקצוע – לחום 4.30, 7.00, 9.40
חן 2: גישוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: מלקולם 5, 7.30, 9.40
חן 4: קטיפה כחולה 11, 2, 4.30, 7.15, 9.40
חן 5: הטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.30, 9.40
לב 1: [illegible] 2, 5, 7.40, 9.40
לב 2: קיץ 2, 5, 7.40, 9.40
לב 3: [illegible] 2, 5, 7.30, 9.40
לב 4: בחורי בי 2, 5, 7.30, 9.40
ליטאה: להתחתן שנית 7.15, 9.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: חזרה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
סינן (לשעבר: אלנבי): הנעיה השלישית שלי 5, 7.30, 9.40
סינמטק 1: משפט העשרים 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק 2: אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: אהבה בגירה 4.30, 7.15, 9.30
פריז: כס הדמים 12, 2, 4, 7.15, 9.30
צפון: המשימה 4.30, 7, 9.30
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תמוז – רמת־אביב: [illegible] 7.30, 9.30
תכלת: סגור לרגל שיפוצים
תל־אביב: הנינג'ה האמריקאי II 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון: הנינג'ה האמריקאי II 4.30, 7.00, 9.00
אוריון: המקצוע – לחום 4.00, 6.45, 9.15
אוריון 1: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: המושים ולא מסובכים 4.30, 7, 9
אור 4: ואיפה העירעות... לעזאזל? 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: הצומן חוד העוקץ 4.30, 6.45
אור גיל: קטיפה כחולה 4.30, 6.45, 9.15
בית אגרון: רגטיים 5/אני כריסטיאן 7.30/הדרכה היחני 9.30
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור לרגל שיפוצים
הבירה: אוונטי פופולו 7.15, 9.15
כפיר: כוכה 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל: חזרה לנעורים 7.00, 9.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 7, 9.15
עדן: הרמון הנשים 4.30, 7, 9
רון: באוי לינדון 4.30, 8.00
תיאטרון ירושלים: ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15

חיפה

אורה: כובה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: קטיפה כחולה 6.30, 9
אמפיתיאטרון: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון: המקצוע – לחום 4.15, 6.45, 9.15
חן: סגור לרגל שיפוצים
עצמון 1: חורי הרעם 4.30, 7.15, 9.30
עצמון 2: חזרה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
קריאור: אהבה במחתרת 4.30, 7.00, 9.15
רון: הנינג'ה האמריקאי II 4.30, 6.45, 9.00

רב גת 1: ג'ק פלאש המקפץ 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2: להתחתן שנית 4.30, 7.00, 9.15

קריות חיפה

פאר: אהבה במחתרת 7.00, 9.15

מכביה: המקצוע – לחום 7, 9.15
אורות: שבט דב המערות 4.30, 7.00, 9.15
בית העם: מונה ליזה 4.30, 7.00, 9.15
היובל: אוונטי פופולו 7.15, 9.30
ניצן: בי"ס לבלשים אהבלים 7.00, 9.15

אשדוד

אסתר: רעם הנינג'ה 7.15, 9.30
אשדוד: המקצוע – לחום 7.15, 9.30

אשקלון

אסתר: חנה ואחיותיה 7.15, 9.15
מאור: אהבה בשחקים 7.15, 9.30
רחל: זכרונות אהבה מפירנצה 7.15, 9.30

באר־שבע

קרן: בי"ס לבלשים אהבלים 4.30, 7.30, 9.30

הרצליה ורמת השרון

היכל: חזרה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30

מלון דניאל: משימה 7.00, 9.30
כוכב: [illegible] של מסיבה II 7/[illegible] 9.30

עפולה

מרכזון: הנבואה 8.30

חולון, בת ים

ארמון: אהבה בגירה 4.30, 7.15, 9.30
מגדל: המקצוע – לחום 7.00, 9.30
מרכז קריה: [illegible] 6.30, 9.30 / 4.00 סופר [illegible]
סביון: בי"ס לבלשים אהבלים 4.30, 7.15, 9.30
רינה: הכוכב 7.15, 9.30
עממית: הנינג'ה האמריקאי II 4.30, 7.15, 9.30

כפר־סבא, רעננה

עמל: אוונטי פופולו 7–9.15
רון: משפט העשרים 7–9.15

אורות: אהבה בשחקים 4.30, 7.00, 9.00

לוד, רמלה

אורלי: המשימה 7.00, 9.30
[illegible]: שובר של הנוסע השמיני 7.15, 9.30
אורן: שוטר ללא חוק 7.15, 9.30

נהריה

הוד: אהבה בשחקים 7.15, 9.30
רון: [illegible] 7.15, 9.30

נתניה

סטודיו: גישוע אתמול והיום 5, 7, 9.15
אסתר: בי"ס לבלשים אהבלים 5.00, 7.00, 9.15

פתח תקוה

שלום: הטיפה בעימה 7.15, 9.30
היכל 1: חורי הרעם 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2: מונה ליזה 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3: בעקבות הבבך 4.30, 7.15, 9.30

ראשון לציון ורחובות

[illegible] 4.30, 7.15, 9.30
ראשונה: עיר ללא רחמים 7.15, 9.30
ג.ג. רון 1: המתיחה בקרוב
ג.ג. רון 2: המתיחה בקרוב
בית העם: ירח דבש מבושי 4.30, 7.15, 9.30
דוד: הטיפה בעימה 7.15, 9.30
חן: בי"ס לבלשים אהבלים 7.15, 9.30

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: ג'ק פלאש המקפץ 7.15, 9.40
ארמון: המקצוע – לחום 4.30, 7.00, 9.40
לילך: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
הדר: הנינג'ה האמריקאי II 4.30, 7.15, 9.30
רב גן 1: הטיפה בעימה 5.00, 7.25, 9.45
רב גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 4.45, 7.00, 9.40
רב גן 3: מלקולם 5.00, 7.20, 9.40
רב גן 4: גישוע אתמול והיום 5.00, 7.10, 9.40
[illegible]: שוטר ללא חוק 7.15, 9.30